

I. **D**ziałalność na Słowacji

I. Działalność na Słowacji

Przedmowa

Drogi Czytelniku, dziękujemy Ci za poświęcony czas przy czytaniu poradnika kooperacji i inwestowania w Polsce i na Słowacji, mamy nadzieję, że uzyskane informacje będą dla Ciebie interesujące i użyteczne.

Przed ponad 15 laty Polska i Słowacja rozpoczęły długą drogę wejścia do NATO i EU - dzisiaj Polska i Słowacja są pełnoprawnymi członkami EU, NATO i ODCE. Poradnik kooperacji został przygotowany by dać ogólny pogląd na obecną sytuację w Polsce i na Słowacji.

Informacje zawarte w poradniku mają charakter ogólny i nie są adresowane do wybranych okoliczności czy jakiegoś szczególnego przypadku oraz nie można zagwarantować, że informacje będą aktualne w przyszłości. Podejmując jakiegokolwiek decyzje gospodarcze należy skonsultować aktualność regulacji prawnych.

Chcemy specjalne słowa podziękowania skierować do instytucji będących głównymi źródłami do przygotowania tej części poradnika:

- Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Bratysławie - Słowacja,
Wydział Ekonomiczno-Handlowy – informacje w języku polskim i słowackim
ul. Zelená 6, 814 26 Bratislava, Republika Słowacka
Tel.: 00421/2/5443 27 44, 00421/2/5443 03 35
weh@polamb.sk
weh.bratyslawa@mgip.gov.pl
- Ambasadzie Republiki Słowackiej - Biuro Radcy Handlowego
w Warszawie – informacje w języku polskim i słowackim
ul. Litewska 6, 00-581 Warszawa
e-mail: obo@varsava.mfa.sk
tel.: 0048 22 525 81 10, fax: 0048 22 625 24 52
www.ambasada-slowacji.pl
- Głównemu Urzędowi Statystycznemu w Warszawie oraz Urzędowi Statystycznemu w Bielsku-Białej

I. Działalność na Słowacji

SPIS TREŚCI

1. Słowacja - informacje ogólne	7
1.1. Tło historyczne	7
1.2. Położenie geograficzne i klimat.....	7
1.3. Państwo – kraj.....	8
2. Gospodarka, wymiana handlowa, inwestycje	10
2.1. Sytuacja gospodarcza Słowacji w 2003, 2004 i latach następnych.....	10
2.2. Poziom konkurencyjności polskiego eksportu oraz możliwości jego zwiększenia	31
2.3. Integracja Słowacji z Unią Europejską - okresy przejściowe Słowacji.....	32
2.4. Wspieranie inwestycji krajowych i zagranicznych na terytorium Słowacji	35
2.5. System Podatkowy na Słowacji	41
3. Uruchamianie i prowadzenie działalności gospodarczej na Słowacji	51
3.1. Działalność osób fizycznych	52
3.2. Działalność osób prawnych.....	53
3.3. Formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności gospodarczej ...	55
3.4. Pozostałe warunki prowadzenia działalności gospodarczej	60
3.5. Koszty pracy na Słowacji	70
4. Informacje użyteczne dla współpracy.....	70
4.1. Oferty firm słowackich, usługi, badania rynku, współpraca handlowa	70
4.2. Pracownicy na Słowacji specjalizujący się w obrocie handlowym.....	72
4.3. EUREK i SOLVIT	73
4.4. Targi i wystawy – Słowacja 2005	75

I. Działalność na Słowacji

1. Słowacja - informacje ogólne

1.1. Tło historyczne

Na terenie dzisiejszej Słowacji znanych jest wiele osad ze starszej i młodszej ery kamiennej. W erze brązu tereny Słowacji były miejscem osiedlenia wielu różnych plemion i grup etnicznych - w źródłach pisanych najczęściej pojawiają się notatki o Celtach, Rzymianach i plemionach germańskich. Plemiona słowiańskie przywędrowały do doliny Karpat w piątym i szóstym stuleciu. W tym czasie powstało Państwo Sama - najstarszy zachodnio-słowiański twór państwowy.

Pod koniec ósmego wieku na Słowacji powstało Księstwo Prybiny a na terenach zachodniej Słowacji i południa Moraw wytworzyło się Księstwo Mojmira. W latach 813 do 833 nastąpiło połączenie obydwu księstw co dało podstawy do powstania Rzeszy Wielkomorawskiej, potężnego państwa, które stało się murem dla ekspansji Franków. W 863 roku na zaproszenie władcy Wielkiej Morawy na tereny te, z Bizancjum przybyli bracia zakonnicy Cyryl i Metody, założyciele piśmiennictwa słowiańskiego, dzięki którym język słowiański zyskał status językowy równy łacinie czy grece.

Dzisiejsze odkrycia archeologiczne wskazują na wszechstronnie wysoki poziom rozwoju państwa Wielkomorawskiego. Na początku dziesiątego stulecia Wielka Morawa zanika a obszar dzisiejszej Słowacji staje się wkrótce częścią wczesnofeudalnego państwa węgierskiego a następnie, później cesarsko-królewskiej monarchii Austro-Węgier. W kolejnych latach obszar dzisiejszej Słowacji dotknięty był najazdami Tatarów (1241 r.) i najazdem tureckim (1526 r.). Turcy opanowali Węgry na ponad 150 lat. W latach późniejszych na obszarze dzisiejszej Słowacji występowały powstania antyfeudalne i antyhabsburskie.

W latach 1848-1849 Słowacy włączyli się do wyzwoleniowych dążeń narodów znajdujących się pod panowaniem Austro-Węgier; dążenia te jednak poniósł klęskę. Wyzwolenie przyniosła dopiero I Wojna Światowa - w 1918 r. powstaje Republika Czechosłowacka. W 1938 r. na podstawie Układu Monachijskiego na Słowacji powstaje nowy twór państwowy - Republika Słowacka, która uznana została m.in. przez Watykan i Związek Radziecki. 28.8.1944 r. w Słowacji wybuchło powstanie antyhitlerowskie. Ponownie powstaje wspólne państwo Czechów i Słowaków – Czechosłowacja.

Republika Słowacka powstała w 1993 r. po rozpadzie Czechosłowacji. Wraz z demokratycznymi zmianami w Czechosłowacji rozpoczął się proces państwowo-administracyjny, który doprowadził do podjęcia decyzji o podziale na dwa niepodległe państwa.

1.2. Położenie geograficzne i klimat

Republika Słowacka leży w Europie Środkowej między 16°50' - 22°34' wschodniej długości geograficznej i 47°44' - 49°37' szerokości geograficznej -

w Europie Środkowej i graniczy z Austrią, Węgrami, Czechami, Polską i Ukrainą. Powierzchnia Słowacji wynosi 49.036 km². Na wierzchołku wzgórza o nazwie Krahuľe, w pobliżu historycznego miasta Kremnica (Środkowa Słowacja) znajduje się geograficzny środek Europy. Powierzchnia Słowacji charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem powierzchniowym od 95 m nad poziomem morza (Streda nad Bodrogom) aż po 2655 m nad poziomem morza (Gerlach w Tatrach). Obszar Północnej i Środkowej Słowacji stanowią tereny górzyste - masyw Karpat. Na południu przechodzą one w Nizinę Naddunajską i Wschodniosłowacką, które są ważnym obszarem rolniczym. Największą rzeką jest Dunaj, droga wodna łącząca terytorium Słowacji z portami Morza Czarnego a poprzez kanał Ren - Men - Dunaj z portami Europy Zachodniej. W przeszłości przez terytorium Słowacji biegły dwa znaczące trakty handlowe - Szlak Bursztynowy i Szlak Czeski, które przewożono nie tylko towary (złoto, bursztyny, kożuchy...), ale również informacje, umożliwiające wzajemne poznawanie się poszczególnych grup etnicznych i krajów. Dzisiaj Słowacja stała się skrzyżowaniem gospodarczych i handlowych kontaktów Europy Wschodniej i Zachodniej. Słowacja graniczy z: Ukrainą 98,5 km, Polską 508,8 km, Austrią 115,3 km, Węgrami 630,9 km, Czechami 261,3 km

Słowacja leży w klimacie umiarkowanym z regularnymi zmianami pór roku. Średnia temperatura waha się w granicach 3,7°C - 10°C. Najcieplejszymi terenami o najmniejszej liczbie opadów są obszary położone w Nizinie Południowosłowackiej i Wschodniosłowackiej. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń ze średnią temperaturą 10°C - 15°C, najcieplejszym - lipiec ze średnią maksymalną temperaturą 32°C. W strefach wysokogórskich śnieg utrzymuje się 130 dni w roku.

1.3. Państwo – kraj

Współczesna Słowacja to państwo, gdzie:

- Nazwa urzędowa: Republika Słowacka (Slovenska republika)
- Stolica: Bratysława
- Waluta: korona słowacka (SKK)
- Język urzędowy: słowacki
- Wyznanie: katolicyzm (68,9%), protestantyzm (9%)
- Powierzchnia: 49 012km²
- Liczba ludności: 5 401 tyś.
- Gęstość zaludnienia: 110 osób / km²

Słowacja jest republiką parlamentarną. Głową państwa jest prezydent.

Władzę ustawodawczą stanowi jednoizbowy parlament - Rada Narodowa (Narodna rada Slovenskej republiky), która składa się z 150 deputowanych.

Władza wykonawcza spoczywa w rękach *rządu* z premierem na czele.

Liczba mieszkańców Słowacji wynosi 5.379.455 (dane na dzień 26.05.2001 r.). Z tego 51,4 % to kobiety. Średnia długość życia mężczyzn waha się w granicach 68 lat, u kobiet wynosi ona ok. 77 lat. Pod względem liczby ludności Słowacja zajmuje w przybliżeniu 20 miejsce wśród krajów Europy. Gęstość zaludnienia: 109/km.

Stolicą Słowacji jest Bratysława (451.616 mieszkańców), siedziba Prezydenta RS, centralnych instytucji i organów państwowych, politycznych, gospodarczych, społecznych i naukowych. Leży u podnóża Małych Karpat, u zbiegu rzek Dunaju i Morawy, bezpośrednio na połączeniu granic z Austrią i Węgrami.

Inne większe miasta:

Koszyce -	239.927 mieszkańców
Żylina -	86.373 mieszkańców
Nitra -	87.127 mieszkańców
Bańska Bystrzyca -	88.390 mieszkańców
Preszów -	92.013 mieszkańców
Trnawa -	73.012 mieszkańców
Trenczyn -	57.921 mieszkańców
Zwoleń -	44.380 mieszkańców

Waluta - Korona słowacka (1 Sk) - 100 halerzy (hal.). Banknoty mają wartości: 5 000, 1 000, 500, 200, 100, 50, 20 Sk. Monety mają wartości: 10, 5, 2 i 1 Sk, 50 hal.

Symbolami państwowymi Republiki Słowackiej są: godło państwowe, flaga państwowa, pieczęć państwa i hymn państwowy.

Godło Republiki Słowackiej ma kształt wczesnogotyckiej tarczy. Tworzy je - na czerwonym tle - dwuramienny srebrny krzyż usytuowany na środkowym, najwyższym z trzech szczytów o niebieskiej barwie.

Flaga Republiki Słowackiej składa się z trzech podłużnych pasów - białego, niebieskiego i czerwonego - górnego. Na przedniej połowie flagi widnieje godło Republiki Słowackiej.

Hymn państwowy Republiki Słowackiej tworzą dwie pierwsze zwrotki pieśni "Nad Tatrou sa blýska".

Mniejszości narodowe na Słowacji żyje 5.379.455 mieszkańców, z czego 85,8 % ma narodowość słowacką, 9,7 % - węgierską, 1,7 % romską, 0,8 % czeską, mniejszy udział procentowy tworzą mieszkańcy narodowości polskiej, rusińskiej, ukraińskiej i niemieckiej.

Wyznania rzymskokatolickie (68,9 %), ewangelicko-augsburskie (6,9 %), grekokatolickie (4,1 %), kalwińskie (2 %), prawosławne (0,7%). W Słowacji działa również Gmina Żydowska. Ogólnie - 15 rodzajów kościołów i wspólnot religijnych, 29 klasztorów żeńskich i 19 męskich.

Słowacja przyciąga inwestorów zagranicznych dobrymi warunkami inwestycyjnymi, niskimi podatkami i swobodą obrotu nieruchomościami. Koszty pracy na Słowacji należą do najniższych w Unii Europejskiej, a siła robocza jest wysoko wykwalifikowana. Często inwestorzy, mając do wyboru zaangażowanie się w Polsce lub na Słowacji, wybierają właśnie Słowację.

System podatkowy po reformie z 1 stycznia 2004 r. jest bardzo prosty i przejrzysty. Na Słowacji obowiązuje liniowa stawka podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 19%. Również stawka podatku dochodowego od osób prawnych jest liniowa i wynosi 19%. Ogromną zaletą jest nieopodatkowanie dywidend, które zostało wprowadzone od 1 stycznia 2004 r. Natomiast zyski z kapitału są opodatkowane stawką 19%. Stawka słowackiego podatku od wartości dodanej DPH (*Daň z pridanej hodnoty*), odpowiednik polskiego podatku VAT, jest liniowa i wynosi 19%. Jeśli przedsiębiorca nie jest zarejestrowanym płatnikiem VAT, przysługuje mu prawo odliczenia 25%

przychodów z tytułu poniesionych wydatków. Ponadto władze Słowacji przyciągają inwestorów zagranicznych licznymi ulgami i zwolnieniami podatkowymi przeznaczonymi dla nowych inwestycji.

Podatek akcyzowy obejmuje alkohol etylowy, piwo, wino, wyroby tytoniowe i tytoń oraz węglowodorowe paliwa i smary.

Łączne obciążenia na poczet systemu ubezpieczeń społecznych, jakie ponosi pracodawca, wynoszą 35,20% płacy brutto. Pracownik dodatkowo opłaca składkę w wysokości 13,40%. W wypadku samozatrudnionych stawka wynosi 49,15%. Minimalna ustawowa płaca w 2004 r. wynosi na Słowacji 148,95 euro. Średnia płaca nominalna wynosi ok. 350 euro (14365 SKK). Tania i wykwalifikowana siła robocza jest niewątpliwie atutem tego kraju. Koszty pracy na Słowacji należą do najniższych w poszerzonej Unii Europejskiej.

W ostatnich latach gospodarka słowacka dynamicznie się rozwija - w 2003 r. jej wzrost gospodarczy osiągnął 4,2%.

Podstawowe wskaźniki:

- PKB *per capita* wg parytetu siły nabywczej: 13 144 euro
- Bezrobocie: 16,7% (2004)
- Inflacja: 8,5%
- Minimalna płaca: ok. 149 euro (2004)

Według danych Eurostatu wartość PKB Słowacji w przeliczeniu na osobę stanowi około 47% średniej krajów Unii Europejskiej, co daje jej 6 miejsce wśród nowych państw członkowskich UE (przed Polską, Estonią, Litwą i Łotwą).

2. Gospodarka, wymiana handlowa, inwestycje

2.1. Sytuacja gospodarcza Słowacji w 2003, 2004 i latach następnych

Produkt krajowy brutto

Wg obliczeń Eurostatu, wartość PKB Słowacji w przeliczeniu na osobę stanowi ok. 47 % średniej krajów członkowskich Unii Europejskiej, co daje jej 6 miejsce wśród państw przystępujących do UE (przed Polską, Estonią, Litwą i Łotwą). Najbogatszym regionem Słowacji pod względem wartości PKB na osobę jest Bratysława, gdzie uzyskuje się 102 % średniej UE. Najuboższym zaś Wschodnia Słowacja, gdzie PKB na osobę nie przekracza 30 % średniej UE.

Jak wynika ze wstępnych danych Słowackiego Urzędu Statystycznego, wartość PKB Słowacji za 2003 r. wyniosła w cenach stałych 779.875 mld SKK tj. ok. 21,2 mld USD. W porównaniu z rokiem poprzednim oznacza to wzrost gospodarczy o 4,2 %. Najwyższą dynamikę wzrostu odnotowano w czwartym kwartale (4,7 %), a najniższą w drugim (3,8 %). Głównym źródłem tak wysokiego wzrostu gospodarczego był popyt zagraniczny, który w porównaniu z rokiem poprzednim był wyższy o 22,6 % (w SKK). Niższe niż w roku poprzednim były nakłady inwestycyjne (o 9,7 %) oraz konsumpcja indywidualna (o 0,6 %). Przyrost PKB był związany głównie ze wzrostem wartości dodanej

w przemyśle, w usługach finansowych, rolnictwie, szkolnictwie oraz w budownictwie. Natomiast spadek wartości dodanej odnotowano w transporcie, usługach pocztowych i telekomunikacyjnych, służbie zdrowia oraz usługach socjalnych.

Wartość produkcji przemysłowej Słowacji w 2003 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła w cenach stałych o 8,1 %. Największy wzrost odnotowano w produkcji środków transportu (o 33,3 %).

Wydajność pracy w przemyśle wzrosła ogółem o 10,8 %. Wyraźny jej wzrost odnotowano zwłaszcza w produkcji środków transportu, w obróbce skór i produkcji wyrobów skórzanych, w produkcji maszyn i urządzeń oraz w produkcji gdzie indziej niesklasyfikowanej. Spadek wydajności nastąpił w produkcji artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych.

Przychody ze sprzedaży produktów rolnych w 2003 r. utrzymywały się na poziomie roku poprzedniego i wyniosły 40.568 mln SKK (977 mln EUR). W strukturze sprzedaży, produkty pochodzenia zwierzęcego stanowiły 60,8 %, a roślinnego 39,2 %.

Wartość produkcji budowlanej w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła w cenach stałych o 5,9 % i wyniosła 77.068 mln SKK (ok. 1.857 mln EUR). Przeważającą część produkcji budowlanej zrealizowano na terenie kraju (95,2 %) przy międzyrocznym wzroście o 4,3 %. Produkcja zagraniczna międzyrocznie wzrosła o 55,3 %, jednak jej udział w produkcji budowlanej ogółem wyniósł zaledwie 4,8 %. W strukturze produkcji krajowej, nowe budownictwo stanowiło 75,7 % produkcji ogółem, remonty i rekonstrukcje 23,6 %.

Słowacki transport towarowy, zarówno kolejowy jak i drogowy, od kilku lat wykazuje tendencje spadkowe. Przewoźnicy przewieźli w ub. roku ponad 92,8 mln ton towarów, co oznacza międzyroczny spadek o 1,6 %.

Turystyka zagraniczna w okresie 2003 r. do Republiki Słowackiej przybyło 25 mln os. tj. o 5,5 % mniej niż w roku poprzednim. Wzrost przyjazdów odnotowano na granicy z Ukrainą (o 16,6 %), Węgrami (o 2,8 %), oraz w ruchu lotniczym (o 31,1 %); spadek na granicy z Polską (o 14,5 %), z Czechami (o 5,9 %) oraz Austrią (o 4,5 %)

W tym samym okresie ze Słowacji wyjechało 18,3 mln os. tj. o 3,9 % więcej niż w roku poprzednim. Liczba wyjazdów spadła na granicy z Czechami (o 4,9 %) oraz Austrią (o 1,7 %) a wzrosła na granicy Ukrainą (o 90,2 %), Polską (o 52,1 %), Węgrami (o 10,9 %) oraz w ruchu lotniczym (o 24,1 %).

Inflacja Ceny dóbr konsumpcyjnych w 2003 r. średniorocznie wzrosły o 8,5 % - w tym: czynszów, wody, energii elektrycznej i gazu o 17,4 %.

Wpływy do budżetu państwa za 2003 r. wyniosły 223,1 mld SKK tj. 99 % planowanych rocznych wpływów, a wydatki 289,0 mld SKK tj. 99,2 % planowanych. Deficyt budżetowy osiągnął wartość -56 mld SKK.

Bezrobocie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec grudnia 2003 r. wynosiła 452.224 osób. Stopa bezrobocia względem grudnia 2002 r. spadła o 1,8 pkt. proc. i wynosiła 15,6 %. Średnioroczna stopa bezrobocia w 2003 r. wyniosła 15,2 % i była o 2,6 pkt. proc. niższa niż w roku poprzednim.

Najwyższe bezrobocie utrzymywało się w województwie koszyckim (22,2 %), bańsko-bystrzyckim (22,8 %), preszowskim (19,6 %), oraz nitrańskim (19,1 %). Najniższe w województwie bratysławskim (3,3 %).

Średnia płaca

Wg danych Słowackiego Urzędu Statystycznego, średnia płaca nominalna w gospodarce słowackiej w 2003 r. wynosiła 14.365 SKK i była o 6,3 % wyższa niż w roku poprzednim. Natomiast jej realna wartość obniżyła się międzyrocznie o 2 %.

Handel zagraniczny

Wg wstępnych danych Słowackiego Urzędu Statystycznego, obroty handlu zagranicznego Słowacji w 2003 r. były 43,5 % wyższe niż w 2002 r. i wyniosły 44.317 mln USD. Ogólna wartość eksportu wzrosła o 51,8 % i wyniosła 21.838 mln USD, a wartość importu o 36,2 % i wyniosła 22.479 mln USD. Pasywne saldo handlu zagranicznego Słowacji wyniosło 641 mln USD i w porównaniu z rokiem poprzednim obniżyło się o 1.476 mln USD tj. o 69,7 %. Jest to najlepszy bilans handlowy od 1995 r. Pozytywny wpływ na wyniki handlu zagranicznego Słowacji, miało umocnienie się korony słowackiej w stosunku do walut obcych, w których transakcje handlowe były realizowane. Wobec USD, korona słowacka umocniła się międzyrocznie o 18,9 %, wobec euro o 2,8 %, a wobec korony czeskiej o 6 %.

W związku z powyższym, wskaźniki handlu zagranicznego Słowacji w walucie krajowej (SKK) były odpowiednio niższe (obroty wzrosły tylko o 16,4 %, eksport o 23,2 %, a import o 10,5%).

Największe ujemne saldo odnotowano wobec Rosji (-2.144,2 mln USD), Chin (414,7 mln USD), Czech (-399,3 mln USD), Japonii (-344,9 mln USD), Hiszpanii (-252,9 mln USD), Francji (-186,8 mln USD), Irlandii (-70,5 mln USD), Szwecji (-46,8 mln USD), Słowenii (-21,5 mln USD) oraz Szwajcarii (-19,9 mln USD). Największe dodatnie saldo odnotowano wobec Niemiec (+1.005,7 mln USD), USA (+709,9 mln USD), Austrii (+638,6 mln USD), Węgier (+292,4 mln USD), Polski (+250,9 mln USD), Italia (+246,8 mln USD), Holandii (+219,1 mln USD), Rumunii (+118,1 mln USD), Chorwacji (+96,3 mln USD) oraz Belgii (+55,1 mln USD). Słowacja w 2002 r. osiągnęła dodatnie saldo z UE (+1.693,6 mln USD), krajami OECD (+2.002,3 mln USD) oraz z krajami CEFTA (+207,2 mln USD).

Największymi odbiorcami słowackich towarów w 2003 r. były następujące kraje: Niemcy (30,8 % udział w eksporcie), Czechy (12,9 %), Italia (7,5 %), Austria (7,4 %), USA (5,3 %), Węgry (4,9 %), Polska (4,8 %), Francja (3,5 %), Holandia (2,7 %) oraz Anglia (2,1 %). Na ww. kraje przypadło 81,8 % słowackiego eksportu ogółem.

Największymi dostawcami towarów na rynek słowacki w 2003 r. były następujące kraje: Niemcy (25,5 %), Czechy (14,3 %), Rosja (10,7 %), Italia (6,2 %), Austria (4,4 %), Francja (4,2 %), Polska (3,5 %), Węgry (3,4 %), Hiszpania (2,7 %), oraz Chiny (2,5 %). Na ww. kraje przypadało 77,4 % słowackiego importu ogółem.

Największą pozycją słowackiego eksportu w 2003 r. były zdecydowanie samochody osobowe, które łącznie z komponentami stanowiły ponad 31 % eksportu ogółem. Następne pozycje co do wartości eksportu to: wyroby walcowane płaskie ze stali niestopowej (6,5 %), oleje ropy naftowej inne niż surowe (4,1 %), druty i kable (2,8 %), nowe opony pneumatyczne (1,7 %) łożyska toczne (1,3 %) oraz aluminium nieobrobione (1,3 %). Największy spadek wartości eksportu odnotowano w przypadku organicznych wyrobów chemicznych, odzieży, papieru i kartonu.

Największymi pozycjami w słowackim imporcie były części i akcesoria samochodowe (8,5 % udział w imporcie ogółem), ropa naftowa (4,7 %), gaz ziemny (4,4 %), samochody osobowe (3,1 %), leki (2,3 %) oraz artykuły z tworzyw sztucznych (1,6 %). Największy spadek wartości importu odnotowano w przypadku pozostałości i odpadów z produkcji wyrobów spożywczych, następnie ropy naftowej i gazu ziemnego, energii elektrycznej oraz organicznych wyrobów chemicznych.

Prognozy makroekonomiczne oraz budżet wydatków publicznych Słowacji

Obecna sytuacja gospodarcza państwa różni się od tej z lat poprzednich tym, że obecny szybki wzrost gospodarczy Słowacji określa się jako wyważony i oparty na zdrowych podstawach, pozwalających na jego utrzymanie w latach następnych.

W wyniku konsekwentnej realizacji założeń budżetowych, rząd słowacki przewiduje osiągnięcie najważniejszego z kryteriów z Maastricht tj. obniżenia deficytu finansów publicznych poniżej 3 % już w 2006 r. W przypadku jednak gdyby koszty reformy emerytalnej zostały ujęte w wydatkach budżetowych, cel ten ma być osiągnięty o rok później. Z założeń polityki gospodarczej wynika, że wszystkie pozostałe kryteria z Maastricht mają być spełnione również w 2007 r. Słowacja może więc być przygotowana na wprowadzenie wspólnej waluty UE już w 2008 r.

Oczekiwane dalsze zwiększenie tempa napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych wraz z kontynuacją reform strukturalnych oraz przewidywaną poprawą stopnia wykorzystania środków z funduszy UE, powinny wpłynąć na obniżenie poziomu bezrobocia, podniesienie wydajności pracy oraz wzrost płac realnych.

Główne prognozy makroekonomiczne ujęte w założeniach budżetowych przedstawia tabela poniżej.

Wyszczególnienie	J.m.	Wykonanie		Szac.	Prognoza		
		2002	2003	2004	2005	2006	2007
PKB w cenach bieżących	mln. SKK	1 096,4	1 195,8	1 310,8	1 408,0	1 515,4	1 628,8
Tempo wzrosty PKB v cenach stałych	%	4,4	4,2	4,7	4,5	5,1	5,4
Średnioroczna stopa inflacji	%	3,3	8,5	7,8	3,3	2,8	2,5
Wydajność pracy (wzrost realny)	%	4,3	3,4	4,4	3,7	4,4	4,4
Średnioroczna stopa bezrobocia	%	17,9	15,2	14,6	14,4	13,7	13,0

W odróżnieniu od okresu wcześniejszego ocenia się, że w 2004 r. oraz w latach następnym, realny wzrost PKB był i ma być kreowany nie tylko przez wzrost popytu zagranicznego, lecz również krajowego. Wyższy udział popytu krajowego w PKB powinien być widoczny zwłaszcza w 2005 r. z powodu przewidywanego zwolnienia tempa wzrostu eksportu. Zwiększenie popytu krajowego ma być wywołane głównie wzrostem konsumpcji indywidualnej, której średnioroczna dynamika powinna wynieść ok. 4 %. Spadająca stopa inflacji, wzrost wydajności pracy, obniżenie oprocentowania kredytów oraz pozytywne wyniki gospodarowania przedsiębiorstw, to główne źródła zapowiadanego wzrostu wynagrodzeń, emerytur oraz zatrudnienia. Począwszy od 2005 r. oczekiwane jest przyspieszenie wzrostu płac realnych średniorocznie o ok. 3 % (wobec 0,7 % w 2004 r). Zakłada się również, że na przestrzeni lat 2005-2007 średni wzrost dynamiki płac realnych nie przewyższy dynamiki wzrostu wydajności pracy, a zatem nie powinna wywołać napięć inflacyjnych z powodu „nieuzasadnionego” wzrostu popytu konsumpcyjnego.

W latach 2005 – 2007 Ministerstwo Finansów RS przewiduje średni 7 % - owo wzrost nakładów inwestycyjnych związany z rozwojem nowych inwestycji w przemyśle samochodowym i maszynowym. Ta relatywnie wysoka dynamika, pamiętając o niskim jej poziomie w latach poprzednich, ma być wywołana napływem kapitału inwestycyjnego z zagranicy, programami inwestycyjnymi rządu (współfinansowanymi również z budżetu UE), tańszymi kredytami, niskim opodatkowaniem dochodów oraz wzrostem rentowności przedsiębiorstw.

Założenia budżetowe przewidują również pozytywny trend rozwoju handlu zagranicznego Słowacji. Wyraźny wpływ eksportu na wzrost PKB, przewiduje się w latach 2006-2007 kiedy to oczekiwany jest znaczący wzrost produkcji samochodów osobowych w związku z rozpoczęciem produkcji w zakładach PSA Peugeot Citroen. Zakłada się jednak, że bilans handlu zagranicznego w cenach bieżących będzie w najbliższych kilku latach nadal pasywny, przy czym w 2005 r. może dojść nawet do jego pogłębienia z powodu relatywnego zwolnienia wzrostu eksportu i ożywienia popytu wewnętrznego.

Na kształtowanie się cen konsumpcyjnych znaczny wpływ mają ceny regulowane, zwłaszcza paliw i energii. W styczniu 2004 r. miała miejsce ostatnia skokowa podwyżka cen regulowanych, dlatego też w latach kolejnych nowe

regulacje cenowe nie powinny zasadniczo wpłynąć na poziom inflacji. Słowacki Urząd Regulacji Sieciowych w latach 2005–2007 przewiduje następujące podwyżki cen regulowanych:

Wzrost cen regulowanych w latach 2004 –2007

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Energia elektryczna	4,48%	2,1%	0,94%	0,73%
Energia ciepła	2,2%	3,63%	1,91%	1,46%
Gaz ziemny	29,91%	2,54%	1,49%	1,15%
Woda	35%	18,0%	12,14%	2,2%
Ścieki	30%	30,0%	28,0%	18,28%

Budżet finansów publicznych na lata 2005 – 2007

W odróżnieniu od dwóch poprzednich lat, projekt budżetu finansów publicznych zakłada wyraźny wzrost wydatków (również w cenach stałych). Międzyrocznie wydatki budżetowe w 2005 r. mają wzrosnąć o 9,6 %. Przy czym, to zwiększenie wydatków ma wpłynąć korzystnie na przychody obywateli, ponieważ przewidziany jest globalny wzrost płac realnych (pracowników sfery budżetowej o ok. 3,3 %, a emerytur o 8,2 %). Budżet przewiduje również znacznie wyższe niż w roku poprzednim (o 78 %) zaangażowanie państwa w budowę autostrad oraz wyższe wsparcie inwestycyjne dla dwóch fabryk samochodowych jak również wielu innych projektów rozwojowych.

Poniżej przedstawiamy zestawienie przychodów i wydatków budżetowych ogółem oraz budżet wydatków niektórych resortów na lata 2004 – 2007.

(w mld SKK)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Przychody budżetowe ogółem	232,0	258,6	275,0	297,3
- w tym: podatkowe	195,3	202,0	214,6	231,2
niepodatkowe	36,7	56,6	60,4	66,1
Wydatki budżetowe ogółem	310,5	320,1	336,5	352,8
- w tym: wpłaty do budżetu UE	9,0	15,5	16,0	16,5
Saldo budżetowe	-78,5	-61,5	-61,5	-55,5

Wydatki poszczególnych resortów (w mld SKK)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Resort gospodarki				
Wsparcie państwowe dla PSA Peugeot Cit.	1,74	0,91	-	-
Wsparcie państwowe dla Kia/Hyundai	0,77	2,21	2,22	0,42
Pozostałe wydatki	3,38	4,48	4,88	4,81
Ogółem	5,13	7,60	7,10	5,23
Resort rolnictwa				
Środki resortu	4,05	4,10	3,83	3,85
Z funduszy UE (poakcesyjnych)	9,95	11,84	13,91	15,95
Współfinansowanie jw. z budżetu państwa	3,88	3,70	2,05	2,44
Z funduszy UE (przedakcesyjnych)	0,38	1,54	0,45	-
Współfinansowanie jw. z budżetu państwa	0,23	0,31	0,15	-
Ogółem	18,49	21,49	20,39	22,24
Resort pracy i spraw socjalnych				
Pomoc materialna dla najuboższych	8,01	9,64	9,55	9,30
Wsparcie dla rodzin	15,13	15,94	16,44	16,99
Rekompensaty dla inwalidów	5,58	5,71	5,87	6,02
Ogółem	28,72	31,29	31,87	32,30
Resort zdrowia				
Środki zakładów ubezpieczeń zdrowotnych	62,7	71,6	75,0	81,8
Środki resortu zdrowia	5,1	3,6	2,8	2,7
Pozostałe	0,5	0,5	0,5	0,5
Ogółem	68,3	75,7	78,3	85,0
Resort szkolnictwa				
Szkolnictwo regionalne	39,83	42,28	-	-
Szkolnictwo wyższe	11,13	12,78	14,17	15,22
Resort transportu				
Ze środków budżetowych	8,77	7,37	9,55	10,21
Z funduszy UE	1,18	4,81	4,25	4,27
Ogółem	9,94	17,68	19,50	20,80

Resort budownictwa				
Program rozwoju budownictwa	1,28	1,58	1,44	1,16
Wsparcie kredytów mieszkaniowych	2,55	1,93	2,10	2,17
Dotacja do Funduszu Rozwoju Budownictwa	2,52	2,82	2,77	2,65
Środki wł. Funduszu Rozwoju Budownictwa	1,2	1,36	1,51	1,66
Ogółem	8,29	8,35	8,45	8,29
Resort obrony				
Ministerstwo obrony	-	25,59	28,24	30,43
Program „Wsparcie obronności„	-	0,31	0,31	0,27
Program „Mobilizacja gospodarcza”	-	0,24	0,24	0,24
Ogółem	-	26,75	28,79	30,95

1) Wg decyzji Eurostatu z marca 2004 r., koszty reformy emerytalnej powiększają deficyt wydatków publicznych. Słowacja jednak zabiega na gruncie UE o nadanie tym wydatkom specjalnego statusu, który zezwoli na ich wyłączenie z wydatków publicznych przy określaniu wysokości deficytu finansów publicznych w relacji do PKB.

Polsko-słowacka wymiana handlowa

Charakterystyka wymiany towarowej w latach 1993 - 1999

Zgodnie z danymi Słowackiego Urzędu Statystycznego, wymiana towarowa pomiędzy Polską a Słowacją na przestrzeni lat 1993 – 1999 r. charakteryzowała się stałą tendencją wzrostową.

Obroty handlu zagranicznego Słowacji w latach 1993 – 1999 wzrosły z 361,1 mln SKK do 892,5 mln SKK tj. 2,5-krotnie. W tym samym okresie, polsko-słowackie obroty handlowe wzrosły z 8,7 mld SKK do 35,9 mld SKK co oznacza wzrost przeszło czterokrotny. O ile udział krajów CEFTA w obrotach handlu zagranicznego Słowacji sukcesywnie spada (z 45,2 % w 1993 r. do 26,4 % w 1999r) udział obrotów z Polską w obrotach handlowych Słowacji stopniowo rośnie i w 1999r. osiągnął poziom 4 % (w 1993 r. – 2,4 %). W latach 1993-1994 w obrotach handlowych Słowacji z krajami CEFTA, Polska zajmowała trzecią pozycję po Czechach i Węgrzech. Od roku 1995 Polska jest drugim partnerem handlowym Słowacji o największym tempie wzrostu wynoszącym w 1999 r. 412 % względem 1993 r.

Wymianę handlową Polski ze Słowacją w latach 1993-1999 przedstawia tabelka oraz wykres poniżej.

(w mln. SKK)

Wyszczególnienie	ROK						
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Eksport RS do RP	4902,4	6064,9	11240,2	13094,6	16964,2	22294,8	22675,0
Import RS z RP	3792,2	5046,9	7235,7	8297,2	10044,1	11566,6	13185,0
Obroty	8694,6	11111,7	18457,9	21291,8	27008,3	33861,4	35860,0
Saldo	-1110,2	-1018,0	-4004,5	-4797,3	-6920,2	-10728,3	-9490,0

Udział Polski w słowackim eksporcie ogółem w latach 1993-1999 wzrósł z 2,9 % do 5,4 %. Natomiast udział krajów CEFTA łącznie w eksporcie słowackim zmniejszył się mimo miernego wzrostu wartościowego. Tak więc reasumując; słowacki eksport do krajów CEFTA wzrósł w wartościach absolutnych z 86,1 mld SKK w 1993 r do 126,1 mld SKK w 1999 r. lecz jego udział w eksporcie ogółem spadł z 51,2 % w 1993r. do 29,8 % w 1999 r.

Największą pod względem wartości pozycją towarową w polskim imporcie ze Słowacji były w omawianych latach wyroby hutnicze, które w 1999 r. stanowiły 24,7 % importu ogółem. Następnie maszyny, urządzenia i środki transportu z 10,2 % udziałem w imporcie oraz tworzywa sztuczne, paliwa mineralne i smary, papier i wyroby z papieru.

Polski eksport do Słowacji w okresie 1993-1999 posiadał większą dynamiką wzrostu niż słowacki import ogółem. W omawianym okresie wartość polskiego eksportu wzrosła z 3.792,2 mln SKK do 13.185 mln SKK co oznacza wzrost o 247,7 %. Wartość słowackiego importu ogółem w 1993 wynosiła 195.033,5 mln SKK, a w 1999r. 468.891,7 SKK co daje wzrost o 140,4 %. Największy wzrost eksportu do Słowacji miał miejsce w latach 1994/1995 i wynosił średnio 43,4 %.

Udział polskiego eksportu do Słowacji w słowackim imporcie ogółem wynosił w omawianym okresie od 1,9 % do 2,8 %, co klasyfikowało Polskę pomiędzy dziesięcioma największymi eksporterami do Słowacji. W 1999 r. Polska była 7 największym dostawcą towarów na rynek Słowacki.

Do największych pozycji towarowych w polskim eksporcie do Słowacji w omawianym okresie należały: węgiel kamienny, urządzenia elektryczne, meble, wyroby chemiczne, pojazdy samochodowe, miedź i produkty z miedzi, tworzywa sztuczne i produkty pochodne.

Ujemne saldo dotyczy wyrobów hutniczych, maszyn, urządzeń i środków transportu jak również wyrobów z tworzyw sztucznych, papieru i kartonu. Dodatkowo saldo Polska uzyskuje w handlu paliwami mineralnymi i smary (szczególnie węgiel) oraz w handlu meblami, miedzią i cynkiem.

Obroty towarowe w 2000 r.

Polsko-słowacka wymiana handlowa w 2000 r. charakteryzowała się wysoką dynamiką wzrostu i występującego podobnie jak i w latach poprzednich niezrównoważonego bilansu obrotów towarowych.

Według danych Słowackiego Urzędu Statystycznego, polsko-słowackie obroty handlowe w 2000r. osiągnęły wartość 1 081,5 mln USD i były wyższe o 24,9 % od obrotów 1999 r. Polski eksport do Słowacji wynosił 390,6 mln USD i był wyższy o 22,7 % od wartości eksportu roku poprzedniego, a import 691,0 mln USD i był wyższy o 26,2 % od importu 1999r. Przyrost importu przewyższył przyrost eksportu o 3,5 punktu procentowego.

Powyższe dane wskazują, że rok 2000 w wymianie handlowej pomiędzy Polską i Słowacją był rokiem dynamicznie rosnących obrotów towarowych. Dla porównania; dynamika obrotów handlowych w 1999 r. względem roku 1998 wynosiła zaledwie 104,4 %, a więc była niższa od dynamiki odnotowanej w 2000 r. o 20,5 punktu procentowego. Podobnie na wysokim poziomie wzrostu, kształtowała się dynamika eksportu oraz importu, co świadczy ożywionej polsko-słowackiej wymianie handlowej w 2000 r.

Na poziom wymiany towarowej, zwłaszcza polskiego eksportu negatywnie oddziaływały m.in. następujące czynniki występujące globalnie po stronie słowackiej:

- spowolnienie rozwoju gospodarki słowackiej;
- obniżenie się kondycji ekonomicznej przedsiębiorstw słowackich, ich wypłacalności i zdolności inwestycyjnej;
- ograniczenie popytu inwestycyjnego i konsumpcyjnego;
- relatywnie niski dopływ kapitału zagranicznego do gospodarki słowackiej;
- silna konkurencja eksportowa międzynarodowych korporacji;
- koncentracja handlu zagranicznego w małej grupie słowackich przedsiębiorstw.

Na dzień 31 grudnia 2000 r. wg Danych Słowackiego Urzędu Statystycznego ujemne dla strony polskiej saldo wymiany towarowej z RS wynosiło 300,4 mln USD i było w porównaniu z 1999 r. wyższe o 71,9 mln USD tj. o 31,1%.

Polsko-słowackie obroty handlowe wykazywały w 2000 r. wyższą dynamikę niż obroty Słowacji ze wszystkimi ugrupowaniami gospodarczymi, jak też jej poszczególnymi największymi partnerami handlowymi.

Polsko-słowacka wymiana towarowa w 2001 r.

Polsko-słowackie obroty handlowe w 2001 r., wg danych Słowackiego Urzędu Statystycznego, wynosiły 1.213 mln USD i były wyższe o 11,7 % od obrotów 2000 r. Wartość eksportu wynosiła 479,2 mln USD i była wyższa o 22,7 %, a wartość importu wynosiła 733,3 mln USD i była wyższa o 5,6 %. Bilans wymiany handlowej był dla Polski ujemny i wynosił – 254 mln USD. Wartość ujemnego dla Polski salda uległa zmniejszeniu względem 2000 r. o 50 mln USD tj. o 16,4 %.

W słowackim eksporcie ogółem w 2001 r. Polska zajmowała 5 pozycję z udziałem 5,8 %, po takich krajach jak: Niemcy (27,0 %); Czechy (16,6 %); Italia (8,8 %); Austria (8,1 %) a przed Węgrami (5,4 %); Francją (3,9 %); Niderlandami (2,8 %); Belgią (2,4 %) oraz Anglią (2,4 %).

W słowackim imporcie ogółem w 2001 r. Polska zajmowała 7 pozycję z udziałem 3,2 %, po takich krajach jak Niemcy (24,7 %); Czechy (15,1 %); Rosja (14,8 %); Italia (6,4 %); Austria (4,1 %); Francja (3,9 %) a przed Węgrami (2,6 %); Hiszpanią (2,4 %) oraz Anglią (1,9 %)

Największy udział w polskim eksporcie do Słowacji w 2001 r. miały następujące grupy towarowe: Wyroby przemysłowe rynkowe (29,9 %), Maszyny, urządzenia i środki transportu (19,1%), Paliwa mineralne i smary (13,8 %), Chemikalia i wyroby pochodne (13,5 %) oraz Różne wyroby przemysłowe (13,1 %). We wszystkich grupach towarowych odnotowano wzrost wartości eksportu oprócz Chemikaliów i wyrobów pochodnych, gdzie nastąpił spadek o 4,4%.

Największe pozycje towarowe polskiego eksportu do Słowacji w 2001 r. to: węgiel kamienny (udział w eksporcie 9,3 % - wzrost o 12,5 %), meble (udział 6 % - wzrost o 7,4 %), samochody osobowe (udział 5,7 % - wzrost o 29,1 %), cynk nie obrobiony (udział 3,2 % - wzrost o 33,7 %) oraz związki heterocykliczne (udział 3,1 % - spadek o 31,2 %).

Największy udział w polskim imporcie ze Słowacji w 2001 r. miały następujące grupy towarowe: Różne wyroby rynkowe (39,4 %), Maszyny, urządzenia i środki transportu (16,4 %), Paliwa mineralne i smary (16,3 %) oraz Chemikalia i wyroby pochodne (13,2 %). Spadek w porównaniu z 2000 r. odnotowano w grupach Chemikalia i wyroby pochodne (o 4,7 %) oraz Wyroby przemysłowe rynkowe (o 0,4 %)

Największe pozycje towarowe polskiego importu ze Słowacji w 2001 r. to: oleje ropy naftowej inne niż surowe (udział w imporcie 15,8 % - wzrost o 18,5 %), wyroby walcowane płaskie nie powlekane (udział 10 % - wzrost o 0,1 %), samochody osobowe (udział 6,4 % - wzrost o 43,1 %), wyroby walcowane płaskie powlekane (udział 5,3 % - spadek o 19,8 %), aluminium nie obrobione (udział 5,2 % - spadek o 14,4 %) oraz słód (udział 3,4 % - wzrost o 70,6 %).

Największą poprawę salda odnotowano w grupie wyrobów przemysłowych rynkowych w wyniku spadku importu blach powlekanych oraz aluminium, przy równoczesnym wzroście eksportu cynku, skór bydlęcych wyprawionych, wyrobów ze stali niestopowej oraz płyt drewnopochodnych.

**Dwadzieścia największych pozycji towarowych
polskiego eksportu do Słowacji w 2001 r.**

Poz.	HS	Nazwa pozycji towarowej	2000 Wartość w USD	Udział w eksp. 2000	2001 Wartość wUSD	Udział w eksp. 2001	Dynamika 2001/ 2000
		Polski eksport do Słowacji ogółem	390 600 000	100,0	479 200 000	100,0	122,7
1	2701	Węgiel; brykiety, brykietki i podobne paliwa stałe wytwarzane z węgla:	39 652 841	10,2	44 613 176	9,3	112,5
2	8703	Pojazdy samochodowe do przewozu osób:	21 101 463	5,4	27 243 989	5,7	129,1
3	7901	Cynk nie obrobiony:	11 646 096	3,0	15 566 274	3,2	133,7
4	2933	Związki heterocykliczne tylko z heteroatomem(-ami) azotu	21 681 570	5,6	14 910 278	3,1	68,8
5	9403	Pozostałe meble i ich części:	12 974 959	3,3	14 718 820	3,1	113,4
6	9401	Meble do siedzenia, nawet przekształcone w miejsca do spania, oraz ich części	13 686 207	3,5	13 913 780	2,9	101,7
7	4104	Skóry bydlęce lub zwierząt jednokopytnych wyprawione, bez włosia:	10 389 311	2,7	10 828 161	2,3	104,2
8	8528	Urządzenia odbiorcze dla telewizji, monitory i projektory wideo:	5 329 507	1,4	9 490 747	2,0	178,1
9	2716	Energia elektryczna	7 105 411	1,8	8 122 217	1,7	114,3
10	3908	Poliamidy w formach podstawowych:	2 701 114	0,7	7 466 742	1,6	276,4
11	8540	Lampy elektronowe z gorącą katodą z katodą zimną lub fotokatodą :	4 276 577	1,1	7 127 104	1,5	166,7
12	2704	Koks i półkoks z węgla, węgla brunatnego lub torfu, nawet scalony; węgiel retortowy:	3 492 277	0,9	6 497 510	1,4	186,1
13	8544	Izolowane druty, kable oraz inne izolowane przewody elektryczne, z łączówkami lub bez:	2 542 420	0,7	6 497 304	1,4	255,6
14	4411	Płyty pilśniowe drewnopochodne:	4 518 690	1,2	6 469 648	1,4	143,2
15	7214	Pozostałe sztaby i pręty ze stali niestopowej, walcowania na gorąco, ciągnięcia na gorąco:	3 796 604	1,0	6 466 451	1,3	170,3
16	1905	Chleb, bułki, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka, i inne wyroby piekarskie:	5 612 505	1,4	6 244 842	1,3	111,3
17	7216	Kątowniki, kształtowniki i profile ze stali niestopowej:	2 615 524	0,7	5 563 196	1,2	212,7
18	2106	Przetwory spożywcze gdzie indziej nie wymienione ani nie włączone:	5 043 488	1,3	5 525 505	1,2	109,6
19	2710	Oleje ropy naftowej i oleje otrzymane z minerałów bitumicznych, inne niż surowe:	436 509	0,1	5 330 061	1,1	1221,1
20	4818	Papier toaletowy, wata celulozowa, chusteczki do nosa, serwetki i podobne wyroby:	4 034 451	1,0	5 118 140	1,1	126,9
Pozycje towarowe razem			182 637 527	46,8	227 713 945	47,5	124,7

Dwadzieścia największych pozycji towarowych polskiego importu ze Słowacji w 2001 r.

Poz.	HS	Nazwa pozycji towarowej	2000 wartość w USD	Udział w imp. 2000	2001 wartość w USD	Udział w imp. 2001	Dynamika 2001/ 2000 w %
		Polski import ze Słowacji ogółem	694 700 000	100,0	733 300 000	100,0	105,6
1	2710	Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, inne niż surowe;	97 546 342	14,0	115 570 824	15,8	118,5
2	8703	Pojazdy samochodowe do przewozu osób :	33 020 597	4,8	47 258 394	6,4	143,1
3	7210	Wyroby walcowane płaskie ze stali niestopowej powlekane lub pokrywane:	48 533 642	7,0	38 946 916	5,3	80,2
4	7208	Wyroby walcowane płaskie ze stali niestopowej, walcowane na gorąco, nie powlekane:	35 611 470	5,1	38 364 369	5,2	107,7
5	7601	Aluminium nie obrobione:	38 530 588	5,5	32 999 287	4,5	85,6
6	1107	Słód palony lub nie:	14 496 164	2,1	24 734 708	3,4	170,6
7	7202	Żelazostopy	21 274 500	3,1	23 031 135	3,1	108,3
8	7209	Wyroby walcowane płaskie ze stali niestopowej walcowane na zimno, nie powlekane:	27 843 704	4,0	22 998 213	3,1	82,6
9	8607	Części lokomotyw szynowych lub toboru kolejowego:	11 638 264	1,7	17 574 078	2,4	151,0
10	8450	Maszyny pralnicze typu domowego lub profesjonalnego, także maszyny piorąco-suszące:	27 212 062	3,9	15 847 794	2,2	58,2
11	2902	Węglowodory cykliczne:	16 711 559	2,4	13 712 497	1,9	82,1
12	5402	Przędza z włókna ciągłego syntetycznego, nie przeznaczona do sprzedaży detalicznej:	11 830 594	1,7	11 635 593	1,6	98,4
13	4818	Papier toaletowy, wata celulozowa, chusteczki do nosa, serwetki i podobne wyroby:	10 970 953	1,6	10 962 783	1,5	99,9
14	3920	Pozostałe płyty, arkusze, folie i pasy, z tworzyw sztucznych niekomórkowych:	13 267 968	1,9	10 685 496	1,5	80,5
15	4823	Pozostały papier, tektura, wata celulozowa i wstęgi włókien celulozowych	6 829 482	1,0	10 262 108	1,4	150,3
16	3901	Polimery etylenu, w formach podstawowych	15 175 261	2,2	9 806 806	1,3	64,6
17	7211	Wyroby walcowane płaskie ze stali niestopowej, walcowane na gorąco nie powlekane:	9 214 620	1,3	9 118 880	1,2	99,0
18	8501	Silniki elektryczne i prądnice (z wyłączeniem zespołów prądotwórczych)	4 421 848	0,6	7 301 206	1,0	165,1
19	7226	Wyroby walcowe płaskie i innej stali stopowej, o szerokości poniżej 600 mm.	4 424 139	0,6	6 700 430	0,9	151,5
20	4805	Pozostałe, nie powlekany papier i tektura, w zwojach lub arkuszach;	7 191 699	1,0	6 525 422	0,9	90,7
		Pozycje towarowe ogółem	455 745 457	65,6	474 036 942	64,6	104,0

Polsko-słowacka wymiana handlowa w 2002 r.

Według danych Słowackiego Urzędu Statystycznego, polsko-słowackie obroty handlowe w 2002 r. osiągnęły 1.298,1 mln USD i były o 6,8 % wyższe od obrotów 2001 roku. Wartość polskiego eksportu wyniosła 531,3 mln USD i była wyższa o 10,8 %, a wartość importu 766,8 mln USD i była wyższa o 1,6 %. Ujemne dla Polski saldo wymiany handlowej wyniosło -235,5 mln USD i uległo redukcji względem 2001 roku o 21,4 mln USD tj. o 8,3 %.

W strukturze terytorialnej eksportu po 2002 r., Polska zajmowała pozycję 6 partnera Słowacji z 5,3 % udziałem w eksporcie ogółem, po takich krajach jak: Niemcy (26,0 %); Czechy (15,2 %); Italia (10,7 %); Austria (7,7 %); Węgry (5,5 %), a przed Francją (4,2 %); Holandią (3,0 %); Anglią (2,4 %) oraz Belgią (2,1 %).

W strukturze terytorialnej importu po 2002 r., Polska zajmowała 7 pozycję z 3,2 % udziałem w słowackim imporcie ogółem, po takich krajach jak Niemcy (22,6 %); Czechy (15,1 %); Rosja (12,5 %); Italia (6,9 %); Francja (4,4 %); Austria (4,2 %); a przed Hiszpanią (3,1 %), Węgrami (2,7 %) oraz Anglią (2,5 %).

Największy wzrost wartości eksportu do Słowacji, odnotowano w następujących grupach towarowych: wyroby przemysłowe rynkowe (o 34,3 mln USD tj. o 22,9 %), surowce za wyjątkiem paliw (o 14,8 mln USD tj. o 130,2 %), żywność i zwierzęta żywe (o 11,2 mln USD tj. o 28,6 %) chemikalia i wyroby pochodne (o 10,1 mln USD tj. o 15,6 %) różne wyroby przemysłowe (o 3,8 mln USD tj. o 6,1 %). Spadek eksportu odnotowano w grupach: paliwa mineralne i smary (o 19,7 mln USD tj. o 29,7 %) oraz maszyny i środki transportu (o 3,1 mln USD tj. o 3,4 %).

Największy wzrost wartości importu ze Słowacji odnotowano w grupach: wyroby przemysłowe rynkowe (o 16,2 mln USD tj. o 5,6 %), różne wyroby przemysłowe (o 9,7 mln USD tj. o 32,8 %), maszyny i środki transportu (o 6,3 mln USD tj. o 5,2 %), chemikalia i wyroby pochodne (o 4,3 mln USD tj. o 5,9 %) oraz żywność i zwierzęta żywe (o 3,9 mln USD tj. o 7,0 %). Spadek importu odnotowano w grupach: paliwa mineralne i smary (o 12,2 mln USD tj. o 10,2 %), oraz napoje i tytoń (o 0,9 mln USD tj. o 78,8 %).

Największy udział w polskim eksporcie do Słowacji posiadały: wyroby przemysłowe rynkowe (33,4 %), maszyny i środki transportu (16,6 %), chemikalia i wyroby pochodne (14,1 %), różne wyroby przemysłowe (12,5 %), żywność i zwierzęta żywe (9,5 %) oraz paliwa mineralne i smary (8,8 %). Największy udział w polskim imporcie ze Słowacji posiadały: wyroby przemysłowe rynkowe (40,2 %), maszyny i środki transportu (16,5 %), paliwa mineralne i smary (14,0 %), chemikalia i wyroby pochodne (13,4 %), żywność i zwierzęta żywe (7,8 %) oraz różne wyroby przemysłowe (5,1 %).

Polsko-słowacka wymiana handlowa w 2003 r.

Według danych Słowackiego Urzędu Statystycznego, polsko-słowackie obroty handlowe w 2003 r. osiągnęły wartość 1.835,7 mln USD i były o 41,4 % wyższe od obrotów roku poprzedniego. **Wartość polskiego eksportu do Słowacji wyniosła 792,7 mln USD i była wyższa o 49,2 %, a wartość importu 1.043,0 mln USD i była wyższa o 36,0 %.** Ujemne dla Polski saldo wymiany handlowej, mimo tak wysokiej dynamiki eksportu i importu, wzrosło zaledwie o 6,2 % i wyniosło – 250,3 mln USD. Należy tu jednakże podkreślić, iż stosunkowo wysoka dynamika polsko-słowackich obrotów handlowych jest w znacznym stopniu rezultatem umocnienia się kursu korony słowackiej w stosunku do dolara amerykańskiego. Średni kurs USD do SKK w 2003 r., względem analogicznego okresu roku ubiegłego, był niższy o 18,9 %. Dlatego też **realna dynamika** polsko-słowackich obrotów handlowych wyrażona w SKK czy euro była odpowiednio niższa. W tabeli poniżej przedstawiono dynamikę polsko-słowackich obrotów handlowych w USD, EURO, SKK oraz PLN.

Wyszczególnienie	Dynamika polsko-słowackiej wymiany handlowej w 2003 r. (I-XII 2002 = 100 %)			
	USD	EUR	SKK	PLN
Obroty	141,4	118,1	114,7	134,2
Polski eksport do Słowacji	149,2	124,5	121,0	142,2
Polski import ze Słowacji	136,0	113,6	110,4	129,7
Saldo	106,2	88,9	86,4	101,5

Wskaźniki obliczono wg średnich kursów walutowych za 2002 i 2003 r. opublikowanych przez Narodowy Bank Słowacki (kurs SKK w stosunku do PLN wzrósł międzyrocznie o 14,9 %)

Jak wynika z tabelki, z powodu wahań kursowych, dynamika polsko-słowackich obrotów handlowych wyrażona w poszczególnych walutach, wykazuje znaczne różnice. Wskutek mniejszych wahań kursowych i relatywnie stałego kursu SKK w stosunku do euro, najbardziej realny obraz tempa polsko-słowackich obrotów handlowych odzwierciedlają wskaźniki wyliczone w oparciu o kurs tych dwóch walut. Ze względu jednak na przyjętą metodykę przeliczania wyników handlu zagranicznego z walut narodowych na USD, dalszą analizę wykonano w tej właśnie walucie. Należy jednak pamiętać o „oczyszczeniu” wskaźników tempa wzrostu (dynamiki) od wpływu zniekształcających obraz wzajemnej wymiany, zmian kursowych.

W strukturze terytorialnej słowackiego eksportu w 2003 r., Polska zajmowała 7 pozycję z 4,8 % udziałem w słowackim eksporcie ogółem, po takich krajach jak: Niemcy (30,8%), Czechy (12,9%), Italia (7,5%), Austria (7,4%), USA (5,3%), Węgry (4,9%), a przed Francją (3,5%), Holandią (2,7 %) oraz Wielką Brytanią (2,1%).

W strukturze terytorialnej słowackiego importu, Polska uplasowała się również na 7 pozycji z 3,5 % udziałem w słowackim imporcie ogółem, po takich krajach jak: Niemcy (25,5 %), Czechy (14,3%), Rosja (10,7%), Italia (6,2%), Austria (4,4%), Francja (4,2%), a przed Węgrami (3,4%), Hiszpanią (2,7%) oraz Chinami (2,5%).

Wzrost wartości polskiego eksportu do Słowacji (w ujęciu dolarowym) miał miejsce we wszystkich grupach towarowych (wg klasyfikacji SITC) oprócz napojów i tytoniu oraz tłuszczów roślinnych i zwierzęcych, gdzie wartość eksportu obniżyła się w pierwszym przypadku o 24,7 %, a w drugim o 74 %. Udział tych dwóch grup towarowych w polskim eksporcie ogółem był jednak niewielki i nie przekraczał 0,5 %. Największy wzrost odnotowano w przypadku wyrobów przemysłowych rynkowych (o 45,8% tj. o 81,3 mln USD), następnie maszyn i środków transportu (o 80,3% tj. o 70 mln USD), chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 38,8% tj. o 29 mln USD), różnych wyrobów przemysłowych (o 48,7% tj. o 32,4 mln USD), paliw mineralnych i smarów (o 57,1% tj. o 26,6 mln USD), żywności i zwierząt żywych (o 33,9% tj. o 17,1 mln USD) oraz surowców z wyjątkiem paliw (o 17,2 % tj. o 4,5 mln USD).

Największy udział w polskim eksporcie do Słowacji w 2003 r. miały: wyroby przemysłowe rynkowe (32,6%), następnie maszyny i środki transportu (20,1%), chemikalia i wyroby pochodne (13,1%), różne wyroby przemysłowe (12,5%), paliwa mineralne i smary (9,2%) oraz żywność i zwierzęta żywe (8,5%).

Polski import ze Słowacji w porównaniu z 2002 r. był wyższy we wszystkich grupach towarowych. Największy wzrost odnotowano w przypadku wyrobów przemysłowych rynkowych (o 48,5% tj. o 149,4 mln USD), maszyn i środków transportu (o 48,3% tj. o 61,2 mln USD), chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 19,3% tj. o 19,9 mln USD), różnych wyrobów przemysłowych (o 47,8% tj. o 18,8 mln USD), żywności i zwierząt żywych (o 21,6% tj. o 12,9 mln USD), paliw mineralnych i smarów (o 9,3% tj. o 10 mln USD tj.) oraz surowców z wyjątkiem paliw (o 16,7% tj. o 3,7 mln USD).

Największy udział w imporcie miały: wyroby przemysłowe rynkowe (43,9%), maszyny i środki transportu (18,0%), chemikalia i wyroby pochodne (11,8%), paliwa mineralne i smary (11,3%), żywność i zwierzęta żywe (7,0%) oraz różne wyroby przemysłowe (5,6%).

Największe pozycje polskiego eksportu do Słowacji w 2003 r. to: pozostałe artykuły ze stali (53,1 mln USD – wzrost o 198,6%), meble (48,7 mln USD – wzrost o 83,8%), izolowane druty i kable (37,8 mln USD – wzrost o 292,2%), węgiel (32,9 mln USD – wzrost o 46,2%), klimatyzatory (18,8 mln USD – wzrost o 704,5%), części i akcesoria do pojazdów samochodowych (18,8 mln USD – wzrost o 248,7%), koks (18,0 mln USD – wzrost o 112,1%), złom żelaza i stali (16,8 mln USD – wzrost o 20,0 %) oraz związki heterocykliczne (15,7 mln USD – wzrost o 80,9%).

Największy wzrost wartości eksportu odnotowano w przypadku mebli, izolowanych drutów i kabli, pozostałych artykułów ze stali, klimatyzatorów oraz części i akcesoriów do pojazdów samochodowych.

Największy spadek w przypadku urządzeń odbiorczych dla telewizji, odpadów i złomu aluminium, tłuszczów i olejów z ryb, koksu, olejów ropy naftowej innych niż surowe, lamp i opraw oświetleniowych oraz skór wyprawianych.

Do największych pozycji **polskiego importu ze Słowacji** w 2003 r. należały: wyroby walcowane płaskie ze stali (210,6 mln USD – wzrost o 90,2% - 20,2% udział w polskim imporcie ogółem z tego kraju), następnie oleje ropy naftowej (109,1 mln USD – wzrost o 5,8 %; w koronach spadek o 14,2 %), samochody osobowe (59,2 mln USD – wzrost 24,7%), aluminium nieobrobione (38,6 mln USD – wzrost o 10,9%; w koronach spadek o 10,1%), żelazostopy (33,4 mln USD – wzrost o 4,1%; w koronach spadek o 15,6 %), maszyny pralnicze typu domowego lub profesjonalnego (30,9 mln USD – wzrost o 55,3%) oraz słód palony lub nie (23,1 mln USD – wzrost o 10,8 %; w koronach spadek 10,1%).

Największy spadek wartości importu odnotowano w przypadku ketonów oraz chinonów, cukru, lamp i opraw oświetleniowych, drewna piłowanego, wazelin i parafiny, organicznych środków powierzchniowo czynnych oraz pszenicy. Natomiast największy wzrost w przypadku wyrobów walcowanych płaskich ze stali, pojazdów samochodowych, maszyn pralniczych typu domowego lub profesjonalnego, rur i przewodów rurowych ze stali oraz urządzeń odbiorczych dla telewizji.

Utrzymująca się w 2003 roku **wyższa dynamika eksportu** wyrobów rolno-spożywczych od importu, spowodowała spadek ujemnego dla Polski salda w tej grupie towarowej w stosunku do roku poprzedniego o 4,2 mln USD. Równocześnie **udział polskiego eksportu w słowackim imporcie towarów rolno-spożywczych wzrósł międzyrocznie o 1,1 pkt. proc. i wyniósł 8,2%**.

Największymi pozycjami eksportowymi były: chleb, bułki, pieczywo cukiernicze, ciastka (10,2 mln USD), przetwory spożywcze (8,3 mln USD), cukier (5,3 mln USD) czekolad i inne przetwory zawierające kakao (4,6 mln USD) oraz jabłka (4,0 mln USD). Największy wzrost wartości eksportu odnotowano w przypadku chleba, bułek i pieczywa cukierniczego, cukru, serów i twarogów, kapusty, kalafiorów i innych pozostałych warzyw.

Największymi pozycjami w imporcie były: słód (23,1 mln USD), następnie czekolada i inne przetwory zawierające kakao (12,9 mln USD), kukurydza (9,1 mln USD) oraz pasta kakaowa. Największy wzrost wartości importu odnotowano w przypadku kukurydzy, czekolady i innych przetworów zawierających kakao, słodu (w wyrażeniu dolarowym) pasty kakaowej oraz otrębów, śruty i innych pozostałości odsiewu.

Jak wynika z danych statystycznych, Polska w omawianym okresie była głównym rynkiem zbytu dla słowackich pomidorów przetworzonych (90,5%

słowackiego eksportu), otrębów, śruty i innych pozostałości odsiewu (72,8%) oraz pasty kakaowej (ok. 70%) a równocześnie jednym z głównych dostawców na ten rynek kapusty, kalafiorów i innych podobnych warzyw (56,5% słowackiego importu), warzyw przetworzonych (53,1%), jabłek (38,6%), oraz cukru (28,5%).

Wyniki polsko – słowackiej wymiany handlowej w 2003 r. należy ocenić jako bardziej korzystne dla Polski niż w 2002 roku. Dane statystyczne wskazują na wysoką dynamikę polskiego eksportu przy niższej dynamice importu ze Słowacji i niższym wzroście ujemnego dla Polski salda wymiany towarowej, niż można byłoby oczekiwać w związku z dynamicznym wzrostem obrotów (w koronach słowackich saldo polsko-słowackiej wymiany handlowej w 2003 r. było niższe o 1,4 mln SKK od salda roku poprzedniego).

O pozytywnych dla Polski wynikach wzajemnej wymiany handlowej świadczy również odnotowany wzrost udziału polskiego eksportu w słowackim imporcie ogółem z 3,22% na 3,53% oraz spadek udziału polskiego importu w słowackim eksporcie ogółem z 5,33% na 4,78%. Utrzymujące się już kolejny rok wyhamowanie tempa przyrostu ujemnego dla Polski salda bilansu handlowego, przy równoczesnym wysokim wzroście obrotów towarowych, świadczy o korzystnym dla Polski trendzie rozwoju wzajemnej wymiany handlowej oraz wzbogacaniu jej form i struktury. Analiza największych pozycji towarowych polskiego eksportu do Słowacji potwierdza, że coraz mniejszą rolę w eksporcie do tego kraju odgrywają tradycyjne polskie pozycje eksportowe takie jak węgiel, miedź czy związki chemiczne, a większego znaczenia nabierają wyroby przemysłu meblarskiego, elektrotechnicznego, maszynowego oraz spożywczego.

Polsko-słowacka wymiana handlowa w 2004 r.

Według danych Słowackiego Urzędu Statystycznego, polsko-słowackie obroty handlowe po trzech kw. 2004 r. sięgnęły 1.878 mln USD i były o 45,1 % wyższe od obrotów porównywalnego okresu roku poprzedniego. **Wartość polskiego eksportu na Słowację wyniosła 825,0 mln USD i była wyższa o 51,7 %, a wartość importu 1.053,1 mln USD i była wyższa o 40,2 %.**

W strukturze terytorialnej słowackiego eksportu po trzech kw. 2004 r., Polska zajmowała **6 pozycję** z 5,2 % udziałem w słowackim eksporcie ogółem, po takich krajach jak: Niemcy (29,6 %), Czechy (13,1 %), Austria (7,8 %), Italia (6,3 %), USA (5,8 %), a przed Węgrami (4,9 %), Francją (3,5 %), Niderlandami (2,9 %) oraz Wielką Brytanią (2,8 %). **W strukturze terytorialnej słowackiego importu** w omawianym okresie, Polska zajmowała **również 6 pozycję** z 4,0 % udziałem w słowackim imporcie ogółem, po takich krajach jak: Niemcy (24,5 %), Czechy (13,5%), Rosja (9,5 %), Italiay (5,8 %), Austria (4,4 %), a przed Francją (3,8 %), Węgrami (3,5 %), Chinami (2,5 %) oraz Japonią (2,1 %).

Wzrost wartości polskiego eksportu na Słowację (zarówno w ujęciu dolarowym jak i koronowym) miał miejsce we wszystkich grupach towarowych

w klasyfikacji SITC. Największy wzrost odnotowano w grupie paliw mineralnych i smarów (o 105,1 mln USD tj. o 228,7 %), następnie w grupie wyrobów przemysłowych rynkowych (o 75,7 mln USD tj. o 41,5 %), żywności i zwierząt żywych (o 30,6 mln USD tj. o 63,5 %), maszyn i środków transportu (o 26,0 mln USD tj. o 25,2 %), chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 20,3 mln USD tj. o 26,6 %) oraz w grupie różnych wyrobów przemysłowych (o 17,8 mln USD tj. o 26,8 %).

Największy udział w polskim eksporcie na Słowację miały: wyroby przemysłowe rynkowe (31,3 %), następnie paliwa mineralne i smary (18,3 %), maszyny i środki transportu (15,7 %), chemikalia i wyroby pochodne (11,7 %), różne wyroby przemysłowe (10,2 %), oraz żywność i zwierzęta żywe (9,5 %).

Polski import ze Słowacji w ujęciu dolarowym był wyższy również we wszystkich grupach towarowych. W ujęciu koronowym odnotowano spadek wartości importu żywności i zwierząt żywych. Największy wzrost miał miejsce w grupie wyrobów przemysłowych rynkowych (o 130,3 mln USD tj. o 38,3 %), następnie w grupie maszyn i środków transportu (o 59,6 mln USD tj. o 47,3%), paliw mineralnych i smarów (o 53,6 mln USD tj. o 67,2 %), chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 29,6 mln USD tj. o 31,6 %), oraz surowców za wyjątkiem paliw (o 13,7 mln USD tj. o 80,8%).

Największy udział w polskim imporcie ze Słowacji miały: wyroby przemysłowe rynkowe (44,7 %), maszyny i środki transportu (17,6 %), paliwa mineralne i smary (12,7 %), chemikalia i wyroby pochodne (11,7 %), żywność i zwierzęta żywe (5,4 %) oraz różne wyroby przemysłowe (4,5 %).

Największe pozycje polskiego eksportu na Słowację po trzech kw. 2004 r. to: węgiel kamienny (84,5 mln USD – wzrost o 267,6 %), meble (46,2 mln USD – wzrost o 43%), pozostałe artykuły ze stali (44,6 mln USD – wzrost o 15,7 %), oleje ropy naftowej inne niż surowe (32,4 mln USD – **wzrost o 624,4 %**), izolowane druty i kable (22,4 mln USD – spadek o 11,5 %), koks (21,9 mln USD – wzrost o 86,1 %), klimatyzatory (21,2 mln USD – wzrost o 65,6 %), części i akcesoria do pojazdów samochodowych (21,1 mln USD – wzrost o 67,1 %) oraz związki heterocykliczne (18,8 mln USD – wzrost o 50,4 %).

Największy wzrost wartości **eksportu** odnotowano w przypadku węgla, olejów ropy naftowej, mebli, koksu, drutu miedzianego, części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, klimatyzatorów, leków oraz produktów do karmienia zwierząt.

Największy spadek eksportu odnotowano w przypadku płyt pilśniowych drewnopochodnych, izolowanych drutów i kabli, sklejek i płyt fornirowych, transformatorów i przekładni elektrycznych, odbiorników telewizyjnych i projektorów wideo oraz kosmetyków.

Do największych pozycji polskiego importu ze Słowacji w omawianym okresie należały: wyroby walcowane płaskie ze stali stopowej (195,9 mln USD – wzrost o 37,3 % - 18,6% udział w polskim imporcie z tego kraju), oleje ropy naftowej (123,2 mln USD – wzrost o 67,8 % - 11,7 % udział w imporcie), aluminium nieobrobione (45,6 mln USD – wzrost o 61,8 %), maszyny pralnicze typu domowego lub profesjonalnego (44,7 mln USD – wzrost o 119 %), żelazostopy (43,3 mln USD – wzrost o 74,6 %), **samochody osobowe** (29,5 mln USD – **spadek o 23,3 %, w koronach spadek importu o 32,7 %**) oraz węglowodory cykliczne (25 mln USD – wzrost o 90 %).

Największy wzrost wartości importu odnotowano w przypadku przetworzonych olejów ropy naftowej, wyrobów walcowanych płaskich ze stali stopowej, maszyn pralniczych typu domowego lub profesjonalnego, żelazostopów, aluminium nieobrobionego, przetworów spożywczych oraz węglowodorów cyklicznych.

Największy spadek importu miał miejsce w przypadku słodu, samochodów osobowych, oraz odbiorników telewizyjnych.

W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego nastąpił wyraźny wzrost obrotów w grupie paliw mineralnych i smarów, a zwłaszcza po stronie polskiego eksportu, co przyczyniło się do wzrostem udziału tej grupy w eksporcie ogółem o 5,6 pkt. proc. W konsekwencji bilans wymiany towarowej w tej grupie po trzech kwartałach br., zamknął się nadwyżką w wysokości 17,8 mln USD (przed rokiem deficyt w wysokości – 33,7 mln USD). Główną przyczyną zmiany ujemnego salda na dodatnie, był dynamiczny wzrost polskiego eksportu węgla kamiennego (o 268 %), przetworzonych olejów ropy naftowej (o 624 %), koksu (o 86 %) oraz energii elektrycznej (o 100 %). Poprawę salda odnotowano również w grupie różnych wyrobów przemysłowych, głównie z tytułu wzrostu dynamiki eksportu polskich mebli, artykułów do transportu i pakowania towarów oraz materiałów budowlanych.

Pogorszenie wyników nastąpiło natomiast w grupie maszyn i środków transportu, gdzie dynamika polskiego eksportu była aż o 22 pt. proc. niższa od dynamiki importu z tego kraju. Ujemne dla Polski saldo wymiany towarowej w tej grupie, międzyrocznie wzrosło o 147 % i wyniosło – 56,4 mln USD. Niższy niż w roku ubiegłym import samochodów osobowych ze Słowacji, kompensował dynamiczny wzrost importu kotłów parowych, pomp wodnych, maszyn pralniczych, części i akcesoriów samochodowych, maszyn do automatycznego przetwarzania danych, oraz części taboru kolejowego.

Podobna sytuacja (choć na mniejszą skalę), miała miejsce w grupie surowców za wyjątkiem paliw, gdzie dodatnie dla Polski saldo z roku poprzedniego przybrało wartości ujemne z powodu znacznego przewyższenia dynamiki importu nad eksportem. Niższy niż przed rokiem był eksport odpadów i złomu żeliwa, stali i aluminium, makulatury, kauczuku syntetycznego, a wyższy import drewna surowego, odpadów i złomu miedzi, magnezytu, dolomitów oraz masy celulozowej.

Odnotowana w 2003 roku wysoka **dynamika polskiego eksportu na Słowację w grupie wyrobów rolno – spożywczych** utrzymuje się również w roku bieżącym. Przy stagnacji polskiego importu w tej grupie towarowej (w ujęciu koronowym spadek o 9%), w omawianym okresie Polska miała nadwyżkę handlową wynoszącą 21,7 mln USD. Wraz ze wzrostem udziału wyrobów rolno-spożywczych w polskim eksporcie do tego kraju (z 5,4 % w 2003 r. na 9,5 % w 2004) **rośnie udział importu z Polski w słowackim imporcie towarów rolno – spożywczych ogółem (z 8,3 % w 2003 r. na 9,8 % w 2004 r.)**.

Największe polskie pozycje eksportowe to: produkty do karmienia zwierząt (8,8 mln USD), chleb, bułki, pieczywo cukiernicze, ciastka (8,5 mln USD), sery i twarogi (5,7 mln USD), czekolada i inne przetwory zawierające kakao (6 mln USD), przetwory spożywcze (5,8 mln USD), jabłka (4,3 mln USD), cukier (4,2 mln USD) oraz przetwory zbożowe (3,5 mln USD). Największą dynamikę odnotowano w przypadku mięsa wieprzowego, produktów do karmienia zwierząt, serów i twarogów oraz czekolady i innych przetworów zawierających kakao.

Największymi pozycjami w imporcie były przetwory spożywcze niesklasyfikowane (12,3 mln USD), następnie czekolada i inne przetwory zawierające kakao (10,7 mln USD), sód (9,0 mln USD), mąka pszenna i żytnio-pszenna (4,3 mln USD) oraz pasta kakaowa (4,2 mln USD). Największą dynamikę w imporcie miały przetwory spożywcze gdzie indziej niesklasyfikowane, pozostałe cukry, makuchy i inne pozostałości stałe, mąka pszenna oraz ekstrakt słodowy. Niższy niż przed rokiem był import siodu, otrębów, śruty i innych pozostałości odsiewu.

Jak wynika z danych statystycznych, Polska w omawianym okresie była jednym z głównych dostawców na rynek słowacki jabłek (46,5 % słowackiego importu), zbożowych przetworów spożywczych (40 %), serów i twarogów (39,8 %), cukru (26,2%), ciastek i pieczywa cukierniczego (19,8 %) oraz produktów do karmienia zwierząt (19 %), a równocześnie głównym odbiorcą pasty kakaowej (71 % słowackiego eksportu), przetworów spożywczych niesklasyfikowanych (58,1 %), mąki pszennej i żytnio-pszennej (41,9 %), siodu (19,5 %) oraz otrębów, śruty i innych pozostałości odsiewu (16,8 %).

Pomimo niektórych negatywnych zjawisk w grupach wyrobów przemysłowych rynkowych oraz maszyn i środków transportu, **wyniki polsko – słowackiej wymiany handlowej po trzech kw. 2004 r. należy ocenić jako bardziej korzystne dla Polski, niż w analogicznym okresie roku poprzedniego**. Dane statystyczne wskazują na dynamiczny wzrost polskiego eksportu przy niższej dynamice importu z tego kraju i stagnacji ujemnego dla Polski salda wymiany towarowej (w koronach słowackich deficyt był nawet niższy niż w takim samym okresie roku poprzedniego). Należy również podkreślić, iż w omawianym okresie dynamika słowackiego importu z Polski znacznie przewyższała dynamikę importu z pozostałych krajów UE.

O pozytywnych dla Polski wynikach wzajemnej wymiany handlowej świadczy również odnotowany wzrost udziału importu z Polski w słowackim imporcie ogółem z 3,4 % na 3,9 %.

2.2. Poziom konkurencyjności polskiego eksportu oraz możliwości jego zwiększenia

Wydział Ekonomiczno-Handlowy Ambasady Polskiej w Bratysławie przeprowadził analizę udziału towarów zaliczanych do czołowych polskich produktów eksportowych w imporcie słowackim. Z przeprowadzonej analizy wynikało, że znaczna część tych towarów, mimo stosunkowo dużego słowackiego importu, posiadała niewielki udział w słowackim imporcie ogółem lub prawie w ogóle nie znajdowała odbiorcy na rynku słowackim. Podobna sytuacja miała miejsce w 2002 r. - udział czołowych polskich pozycji eksportowych w słowackim imporcie ogółem tych pozycji nie przekraczał łącznie 10 %. Analiza 20 największych pozycji słowackiego importu, stanowiących 38 % importu ogółem, potwierdza niski udział dostaw z Polski w tych pozycjach. Ponad 10 % udział w słowackim imporcie miały tylko pozostałe wyroby z żelaza i stali (17,9 %) oraz węgiel kamienny (11,1 %). Utrzymująca się 7 pozycja Polski wśród największych dostawców na rynek słowacki oraz odnotowany wzrost eksportu, pomimo wyżej wykazanego znacznego spadku wartości eksportu największych pozycji eksportowych, świadczy jednak o dużych możliwościach dostosowawczych polskich eksporterów do potrzeb miejscowego rynku oraz rosnącym zróżnicowaniu dostaw z Polski, które przejawiają się właśnie spadkiem udziału w eksporcie największych pozycji przy równoczesnym wzroście łącznej wartości eksportu.

Duży udział niektórych towarów pochodzenia polskiego w słowackim imporcie ogółem tych towarów (pozostałe artykuły ze stali 17,9 %, pozostałe meble i ich części 26,0 %, produkty zawierające żelazo – 62,1 %, urządzenia odbiorcze dla telewizji – 29,4 %, płyty pilśniowe drewnopochodne – 32,1 %, cynk nie obrobiony 33,4 %, koks – 55,4 %, epoksydy 74,9 %, szkło typu „float – 26,6 %, jabłka 44,4 % oraz warzywa przetworzone lub zakonserwowane – 68,4 %), świadczy o wysokim stopniu konkurencyjności oraz stabilnej pozycji tych pozycji towarowych na tutejszym rynku. Należy jednak zaznaczyć, że w niektórych przypadkach jest to przede wszystkim wynik restrukturyzacji miejscowej produkcji i wraz z jej stabilizacją i rozwojem, można się spodziewać spadku konkurencyjności dostaw importowych z Polski.

Możliwości rozwojowe, wg opinii tut. WEH, ma zwłaszcza eksport polskich wyrobów rolno-spożywczych (udział polskiego eksportu w słowackim imporcie ogółem tych wyrobów w 2000 r. wynosił 6,5 %, w 2001 r. 5,8 %, a w 2002 r. już 7,1 %) jak też wyrobów tekstylnych, obuwniczych i odzieży, zważywszy na znaczny import tych wyrobów do Słowacji (Chiny, Italia, Francja) oraz zainteresowanie obywateli słowackich nabyciem tych produktów na terenie Polski, przejawiające się w rozmiarach turystyki zakupowej do naszego kraju.

Biorąc pod uwagę rozmiary słowackiego importu oraz potencjał polskiej gospodarki, w opinii tut. WEH, istnieje możliwość zwiększenia eksportu do Słowacji wyrobów przemysłu eklektycznego, naftowego, samochodowego oraz farmaceutycznego (udział importu z Polski w słowackim imporcie ogółem

izolowanych drutów i kabli wynosił 3,9 %, transformatorów elektrycznych 6,8 %, elektrycznych podgrzewaczy do wody 5,5 %, wyrobów naftowych 5,8 %, części i akcesoriów do pojazdów samochodowych 0,5 %, samochodów osobowych 0,6 %), samochodów ciężarowych 0,1 %, leków 0,3 %)

2.3. Integracja Słowacji z Unią Europejską - okresy przejściowe Słowacji

Republika Słowacka na konferencji dot. poszerzenia Unii Europejskiej w Kopenhadze, dnia 13 grudnia 2002 r., zakończyła negocjacje przedczłonkowskie i znalazła się w grupie 10 kandydatów, którzy od 1 maja 1994 r. mają stać się jej członkami.

Poniżej przedstawiamy ustalenia negocjacyjne z Unią Europejską w obszarach, w których Słowację obowiązywać będą okresy przejściowe.

Swobodny przepływ osób – okresy przejściowe

Na wniosek niektórych państw UE (głównie Austrii oraz Niemiec), ustalono 7 letni okres przejściowy (2 + 3 + 2) w swobodnym dostępie do rynku pracy UE. Oznacza to, że członkowie UE stosować będą wobec obywateli słowackich dotychczasowe wewnętrzne przepisy o zatrudnieniu. Następnie, przed upływem drugiego roku od przystąpienia do Unii, kraje członkowskie opracują i przedłożą Komisji UE raport o stanie funkcjonowania przepisów wewnętrznych dot. rynku pracy wraz z ewentualnymi wnioskami w sprawie dalszego przedłużenia terminu ich stosowania. Po upływie pięciu lat, kraje członkowskie będą mogły nadal stosować przepisy wewnętrzne w tym zakresie, tylko w przypadku wykazania wyraźnej nierównowagi na swym rynku pracy. Na zasadach wzajemności, Słowacja może również stosować wewnętrzne przepisy o zatrudnieniu wobec innych państw unijnych (za wyjątkiem Cypru i Malty). Szwecja, Holandia, Dania, Irlandia oraz Wielka Brytania zadeklarowały gotowość pełnego otwarcia swych rynków pracy dla obywateli Słowacji z dniem jej przystąpienia do Unii Europejskiej. Pozostaje czekać jak zostaną zrealizowane te deklaracje.

Swobodny przepływ kapitału – okresy przejściowe

Obowiązuje 7 letni okres przejściowy na zakup przez cudzoziemców gruntów rolnych oraz leśnych. Okres przejściowy nie dotyczy cudzoziemców - rolników indywidualnych, którzy użytkowali grunty w okresie co najmniej 3 lat przed ich nabyciem. W przypadku nierównowagi na słowackim rynku gruntów rolnych i leśnych po upływie okresu przejściowego, Komisja Europejska może przedłużyć okres przejściowy na następne 3 lata.

Środowisko naturalne – okresy przejściowe

- Dyrektywa Rady nr 94/63/ES o kontroli emisji substancji lotnych benzyny podczas jej składowania oraz dystrybucji z terminali do stacji paliw – nowe urządzenia wprowadzane do użytkowania mają odpowiadać standardom unijnym. Urządzenia będące już w eksploatacji mają być dostosowane do norm UE w okresie przejściowym do końca 2007 r.
- Dyrektywa Rady nr 94/67/ES o utylizacji niebezpiecznych odpadów – uzgodniono okres przejściowy do końca 2006 r. dla wyspecyfikowanych

- 11 zakładów utylizacji odpadów typu szpitalnego oraz 7 typu przemysłowego.
- Dyrektywa Rady nr 98/83/ES o jakości wody pitnej – uzgodniono okres przejściowy do końca 1996 r. na osiągnięcie unijnych parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia.
  - Dyrektywa Rady nr 91/271/EHS o oczyszczaniu wód komunalnych – dla aglomeracji powyżej 10 tys. mieszkańców uzgodniono okres przejściowy do końca 2010 r., dla aglomeracji od 2 do 10 tys. mieszkańców do końca 2015 r.
  - Dyrektywa Rady nr 76/464/EHS o zanieczyszczeniach spowodowanych wypuszczaniem do wody substancji niebezpiecznych – w ramach uzgodnień wyspecyfikowano 3 urządzenia, dla których obowiązuje okres przejściowy do końca 2006 r. - po tym okresie wymagane jest pełne dostosowanie do norm unijnych.
  - Dyrektywa Rady nr 91/676/EHS o ochronie wód przed zanieczyszczeniami spowodowanym stosowaniem azotanów w rolnictwie – wnioskowany przez Słowację 8 letni okres przejściowy został wycofany. Słowacja zastosuje postanowienia ww. Dyrektywy, które umożliwiają stopniowe obniżanie zanieczyszczeń azotanowych w okresie 4 lat od jej wdrożenia, w ramach specjalnych programów.
  - Dyrektywa Rady nr 96/61/ES o integrowanej prewencji zanieczyszczeń kontroli zanieczyszczeń – Unia Europejska zaakceptowała wniosek Słowacji o udzielenie okresu przejściowego do 2011 r. Podczas negocjacji wyszczególniono 10 urządzeń, dla których określono odrębne okresy przejściowe, trwające najdłużej do 31 grudnia 2011 roku.
  - Dyrektywa Rady nr 88/609/EHS o ograniczeniu emisji określonych zanieczyszczeń w dużych zakładach utylizacji odpadów – ustalono okres przejściowy do 31 grudnia 2007 r. dla urządzeń utylizacji zanieczyszczeń, eksploatowanych przez większe przedsiębiorstwa.
  - Dyrektywa Rady nr 1999/13/ES o ograniczeniu emisji lotnych substancji organicznych przy stosowaniu rozpuszczalników organicznych w określonych procesach i urządzeniach – Słowacja odstąpiła od wniosku przejściowego udzielenie okresu przejściowego do 2010 roku i skorzystała z możliwości wynikających z ww. Dyrektywy, dopuszczającej stosowanie norm wewnętrznych do 30 października 2007r.
  - Dyrektywa nr 94/62ES o opakowaniach oraz odpadach pochodzących z opakowań – obowiązuje okres przejściowy do końca 2007 roku.

Podatki – okresy przejściowe

- VAT od energii cieplnej – obowiązuje 5 letni okres przejściowy (do 31.12.2008 r.), na stosowanie niższej stawki podatkowej.
- VAT od energii elektrycznej – obowiązuje 1 roczny okres przejściowy na stosowanie niższej stawki podatkowej. Słowacja będzie zabiegać o uzyskanie technicznego okresu przejściowego, umożliwiającego stałe stosowania niższej stawki VAT-u.
- VAT od gazu – obowiązuje 1 roczny okres przejściowy na stosowanie niższej stawki podatkowej. Podczas tego okresu zostanie rozważony wniosek Słowacji o zatwierdzenie stałego stosowania niższej stawki VAT-u, podobnie jak w przypadku energii elektrycznej.
- VAT od obiektów i prac budowlanych - obowiązuje 4 letni okres przejściowy na stosowanie niższej stawki podatku na obiekty i prace budowlane o charakterze mieszkalnym.
- Obowiązek rejestracji płatników podatku VAT – uzgodniono stały wyjątek od stosowania legislatywy UE w tym zakresie, tzn. zwolnienie od obowiązku rejestracji małych i średnich przedsiębiorstw jako płatników podatku VAT do osiągnięcia obrotów rocznych w wysokości 35 tys. EUR.
- Akcyza na papierosy – obowiązuje 5 letni okres przejściowy (do 31.12.2008) na stosowanie niższej akcyzy niż minimalna stawka ustalona w Dyrektywie nr 2002/10/EC, tj. 57 %.
- Akcyza na alkohol domowej produkcji – uzgodniono stały wyjątek od przepisów unijnych dla plantatorów owoców, którzy zapłacą obniżony o 50 % podatek akcyzowy od alkoholu wyprodukowanego z własnych owoców, do wysokości 30 litrów destylatu owocowego w ciągu roku na jednego plantatora.
- VAT w międzynarodowym transporcie ośosobowym – obowiązuje stały wyjątek od stosowania podatku.

Republika Słowacka wystąpiła z wnioskiem o ujęcie niektórych substancji niezbędnych do produkcji alkoholu denaturowanego do załącznika Rozporządzenia EK nr 3199/93 z 22.11.1993 w celu zwolnienia tego wyrobu od podatku akcyzowego od alkoholu.

Transport – okresy przejściowe

Słowaccy spedytorzy samochodowi, od dnia przystąpienia do UE będą mogli wykonywać usługi w międzynarodowym transporcie drogowym na tych samych zasadach jak pozostali członkowie UE. Równocześnie ustalono, że nie będzie można wykonywać usług transportowych na terenie innego państwa tzw. kabotażu, przez okres 2 lat. Pod koniec drugiego roku od przystąpienia, poszczególni członkowie będą mogli oznajmić przedłużenie okresu przejściowego o następne 2 lata, a następnie jeszcze o 1 rok w przypadku konieczności przeciwdziałania nierównowadze rynkowej. W tym obszarze dopuszcza się stosowania klauzul ochronnych jak również umów bilateralnych pomiędzy państwami członkowskimi.

Rolnictwo – okresy przejściowe

W zakresie przepisów fitosanitarnych i weterynaryjnych Słowacja uzyskała 3 letni okres przejściowy (do 31 grudnia 2006 r.) dla dwóch zakładów przetwarzających mięso i ryby.

W zakresie dopłat bezpośrednich dla rolników, Słowacja ma prawo dofinansować płatności unijne z budżetu państwa do wysokości 55 % w 2004 r, 60 % w 2005 r. oraz 65 % w 2006 r.

Usługi – okresy przejściowe

Słowacja otrzymała 3 letni okres przejściowy (do stycznia 2007 r.) na stosowanie art. 4 Dyrektywy Rady nr 97/9/ES dot. systemów kompensacyjnych dla inwestorów. Wg wytycznych Komisji Europejskiej, Słowacja w 2003 r. w obszarze usług powinna się skoncentrować na implementacji przepisów dot. ubezpieczeń społecznych, inwestycji grupowych w zakresie papierów wartościowych, wzmocnienia kontroli finansowej oraz eliminacji różnic w dostępie do usług finansowych pomiędzy osobami krajowymi a zagranicznymi.

2.4. Wspieranie inwestycji krajowych i zagranicznych na terytorium Słowacji

Pomoc państwowa

Jak wynika z Ustawy o pomocy państwowej nr 231/1999 Z.z. (kilkakrotnie nowelizowanej w związku z koniecznością dostosowania do obowiązującego w tym zakresie prawa UE), pomoc ze środków państwowych polegająca na wspieraniu wybranych przedsiębiorstw, towarów i usług jest dopuszczalna, o ile nie narusza konkurencji lub nie grozi jej naruszeniem oraz jeżeli nie wpływa niekorzystnie na handel pomiędzy Republiką Słowacką, a Unią Europejską.

Pomoc państwowa może dotyczyć:

- wspierania rozwoju gospodarczego regionów, gdzie występuje niski poziom życia lub wysoki poziom bezrobocia,
- wspierania wspólnych projektów UE i RS oraz usuwania poważnych zakłóceń w gospodarce,
- wspierania rozwoju określonych dziedzin lub sektorów gospodarki, o ile nie wpływa to niekorzystnie na warunki handlowe pomiędzy RS a UE,
- ochrony pomników kultury i dziedzictwa narodowego.

Państwowe środki pomocowe, mogą być przeznaczone na rozwój regionów, re kwalifikację pracujących, wspieranie nowotworzonych miejsc pracy, badania naukowe, ochronę środowiska naturalnego, wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, restrukturyzację przedsiębiorstw zagrożonych, rozwój przemysłu stalowego, stoczniowego, samochodowego oraz włókien syntetycznych.

Pomoc państwowa świadczona jest w dwóch formach – bezpośredniej i pośredniej. Bezpośrednia pomoc to dotacja, zapomoga, grant, spłata odsetek

kredytowych (lub ich części), spłata części kredytów, gwarancje państwowe lub bankowe oraz bezzwrotna pomoc finansowa.

Do pośrednich form pomocy należą gwarancje państwowe lub bankowe, ulgi podatkowe, umorzenie należnych kar, odsetek oraz innych zobowiązań wobec skarbu państwa, sprzedaż nieruchomości państwowych po niższych cenach, świadczenie usług doradztwa (bezpłatnie lub częściowo płatnych), odłożenie spłaty zobowiązań podatkowych lub rozłożenie ich na raty.

Rząd zatwierdza programy pomocy państwowej dla powiatów oraz małych i średnich przedsiębiorstw po uprzedniej akceptacji Urzędu ds. Pomocy Państwowej.

Pomoc państwowa na rozwój regionów w zakresie inwestycji może być świadczona w wysokości do:

- 50 % uzasadnionych kosztów inwestycji, jeżeli wartość PKB na osobę w danym regionie nie przekracza 60 % wartości PKB na osobę w UE,
- 40 % uzasadnionych kosztów inwestycji, jeżeli wartość PKB na osobę w danym regionie wynosi od 60 % do 75 % wartości PKB na osobę w UE,
- 20 % uzasadnionych kosztów inwestycji, jeżeli wartość PKB na osobę w danym regionie przekracza 75 % wartości PKB na osobę w UE.

Minimalna partycypacja przedsiębiorcy w nakładach inwestycyjnych winna stanowić 25 %, przy czym przedsiębiorca jest zobowiązany do użytkowania inwestycji w ten sposób zrealizowanej, w okresie co najmniej 5 lat.

Świadczenie pomocy państwowej przy inwestycjach w przemyśle stalowym jest niedozwolone.

Pomoc państwowa na rozwój regionów w zakresie zatrudnienia może być świadczona w postaci dotacji do nowoutworzonych miejsc pracy, które powstaną w wyniku inwestycji, pod warunkiem że liczba nowoutworzonych miejsc pracy utrzyma się w okresie co najmniej 5 lat.

Wysokość dotacji państwowej do nowych miejsc pracy może wynosić do:

- 50 % kosztów wynagrodzeń, jeżeli wartość PKB na osobę w danym regionie nie przekracza 60 % wartości PKB na osobę w UE,
- 40 % kosztów wynagrodzeń, jeżeli wartość PKB na osobę w danym regionie wnosi od 60 % do 75 % wartości PKB na osobę w UE,
- 20 % kosztów wynagrodzeń, jeżeli wartość PKB na osobę w danym regionie przekracza 75 % wartości PKB na osobę w UE.

Pod pojęciem koszty wynagrodzeń należy rozumieć wynagrodzenia brutto (tj. przed opodatkowaniem i zapłatą ubezpieczeń). Pomoc państwowa w formie dotacji do kosztów wynagrodzeń może być świadczona przez okres 2 lat.

Pomoc państwowa na rozwój regionów w zakresie zatrudnienia, nie może również dotyczyć kosztów inwestycyjnych oraz restrukturyzacji produkcji w przemyśle stalowym. W tym przypadku dopuszcza się jedynie pomoc w zakresie badań i rozwoju, ochrony środowiska naturalnego oraz zwrotu kosztów związanych z częściowym lub całkowitym „wygaszeniem” produkcji hutniczej.

Wspieranie inwestycji

W 2002 r. weszła w życie Ustawa o zachętach inwestycyjnych nr 565/2001 Z.z., która reguluje warunki udzielania pomocy państwowej w formie zachęt inwestycyjnych, określa rodzaje zachęt oraz kompetencje organów państwowych w zakresie ich udzielania i kontroli.

Zachęta inwestycyjna w świetle ww. ustawy, definiowana jest jako pomoc państwowa na realizację inwestycji niezbędnych do rozpoczęcia produkcji lub świadczenia usług, na poszerzenie produkcji i usług, na nabycie przedsiębiorstwa oraz na tworzenie nowych miejsc pracy w związku z inwestycją.

Wsparcie inwestycyjne może być udzielona w postaci:

- a) ulg w podatku dochodowym od osób prawnych,
- b) dotacji do nowoutworzonych miejsc pracy,
- c) dotacji na re kwalifikację pracowników przyjmowanych na nowo utworzone miejsca pracy.

Całkowita ulga podatkowa (zwolnienie od obowiązku zapłaty podatku dochodowego) dla osób prawnych może trwać do 5 lat, o ile wartość inwestycji – wkładu pieniężnego na poczet kapitału zakładowego – wyniesie co najmniej 5 mln euro. Kwota wkładu może być niższa o połowę tj. 2,5 mln euro, jeżeli inwestycja zlokalizowana jest w regionie o stopie bezrobocia przekraczającej 15 % lub 1,5 mln euro, jeżeli inwestycje dotyczą turystyki lub usług w zakresie programowania komputerowego. Ulga podatkowa może być udzielona, o ile środki pieniężne uzyskane z tytułu tej ulgi zostaną przeznaczone na zakup środków inwestycyjnych trwałych i nietrwałych, niezbędnych do prowadzenia tej działalności gospodarczej, na którą ulga została przyznana. Limit przyznanych ulg podatkowych nie może przekroczyć limitów określonych w ustawie o pomocy państwowej, związanych z poziomem rozwoju danego regionu.

Dotacja do kosztów re kwalifikacji udzielana jest wysokości do 10.000 SKK na jednego zatrudnionego, o ile po zakończeniu procesu re kwalifikacji pracodawca, który uzyskał dotację, będzie zatrudniał danego pracownika w okresie co najmniej 10 miesięcy.

Całkowita suma dotacji do nowoutworzonych miejsc pracy, uzależniona jest od stopy ewidencjonowanego bezrobocia w danym regionie:

Stopa ewidencjonowanego bezrobocia w regionie, na koniec miesiąca kalendarzowego przed miesiącem, w którym nowe miejsca pracy zostało utworzone	Całkowita suma dotacji do jednego nowoutworzonego miejsca pracy
powyżej 30 %	160.000 SKK
od 25 % do 30 %	130.000 SKK
od 20 % do 25 %	100.000 SKK
od 15 % do 20 %	70.000 SKK
od 10 do 15 %	40.000 SKK
10 % i poniżej	30.000 SKK

Dotacja udzielana jest w ratach miesięcznych po upływie 12 miesięcy od dnia utworzenia nowego miejsca pracy. Wartość jednej raty wynosi 10.000 SKK.

Warunkiem udzielenia wsparcia inwestycyjnego dla zagranicznego lub krajowego przedsiębiorcy jest:

- rozpoczęcie produkcji, świadczenia usług lub ich poszerzenie, poszerzenie lub modernizacja istniejącej produkcji w celu rozpoczęcia nowej produkcji lub świadczenia nowych usług, zmiana asortymentu lub procesu produkcji, wykup przedsiębiorstwa w trudnej sytuacji ekonomicznej (lub jego części),<
- wydatkowanie co najmniej 400 mln SKK na zakup inwestycyjnych środków trwałych lub nietrwałych z czego co najmniej 200 mln SKK przez osobę wnioskującą o udzielenie wsparcia inwestycyjnego,
- osiągnięcie co najmniej 80 % przychodów z działalności gospodarczej określonej we wniosku o udzielenie wsparcia,
- nabycie środków inwestycyjnych (trwałych lub nietrwałych) zgodnie z lit. b) oraz rozpoczęcie działalności określonej we wniosku, w okresie do trzech lat od dnia wydania decyzji o udzieleniu zachęty inwestycyjnej.

Jeżeli z wniosku o udzielenie wsparcia wynika, że działalność gospodarcza wykonywana będzie w regionie, gdzie stopa bezrobocia jest co najmniej o 10 % wyższa od średniej krajowej, kwoty określone pod lit. b) redukuje się o połowę.

Parki przemysłowe

Zgodnie z Ustawą nr 193/2001 Z.z. o parkach przemysłowych, gminy tworzące specjalne strefy przeznaczone na działalność przemysłową zwane "parkami przemysłowymi" mogą ubiegać się o udzielenie dotacji z budżetu państwa w wysokości 70 % planowanych kosztów na:

- uzbrojenie techniczne terenu;
- zakup lub najem gruntów przeznaczonych pod park przemysłowy;
- zmianę kategorizacji gruntów z rolnych lub leśnych na grunty przeznaczone na działalność gospodarczą

Warunkiem udzielenia dotacji jw. jest posiadanie:

- co najmniej 30 % środków finansowych na pokrycie kosztów przygotowania parku przemysłowego,
- zezwolenia odpowiednich władz na przejęcie lub najem gruntów z przeznaczeniem na park przemysłowy,
- umowy wstępnej z przedsiębiorcą, określającej plan przemysłowej eksploatacji terenu,
- pozytywnej opinii dostawców energii elektrycznej, gazu i wody o możliwościach zabezpieczenia dostaw tych nośników dla potrzeb parku przemysłowego.

Przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu dotacji na budowę parku przemysłowego bierze się pod uwagę również poziom bezrobocia w danym regionie, wpływ parku przemysłowego na obniżenie poziomu bezrobocia oraz ogólną sytuację gospodarczą i socjalną regionu.

Inwestycje strategiczne

Zgodnie z decyzją Rządu RS, każda inwestycja, której wartość przekroczy 100 mln euro i/lub która wytworzy co najmniej 400 nowych miejsc pracy, uznana zostanie jako strategiczna i jako taka podlegać będzie odrębnym warunkom ustalonym na posiedzeniu Rady Ministrów. W przypadku inwestycji strategicznej, oprócz dotacji na rekwilifikacje oraz do nowoutworzonych miejsc pracy, rząd może udzielić „wakacji podatkowych” (do 2006 r.) oraz przyznać specjalne środki z budżetu państwa na zakup środków inwestycyjnych trwałych i nietrwałych.

Na ogólną wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych na terenie Słowacji zrealizowanych w 2003 r. wynoszącą 873,8 mln USD, złożyły się wpływy prywatyzacyjne (70 mln USD z tytułu dopłaty do prywatyzacji gazownictwa, 147 mln USD z tytułu prywatyzacji przedsiębiorstwa Wschodniosłowacka Energetyka oraz 38 mln USD z tytułu prywatyzacji przedsiębiorstwa Zachodniosłowacka Energetyka) jak też przychody z tytułu napływu pozostałych inwestycji (nieprywatyzacyjnych). Spadek napływu inwestycji w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w obu podanych przypadkach, ponieważ przychody prywatyzacyjne stanowiły 5 %, a przychody nieprywatyzacyjne 75 % poziomu 2002 r. Znaczący spadek napływu kapitału nieprywatyzacyjnego odnotowano w inwestycjach do sektora finansów i handlu. W przemyśle poziom inwestycji zagranicznych utrzymały się na poziomie roku ubiegłego.

Inwestycje zagraniczne w Republice Słowackiej	
Kumulatywnie na 31.12.2003 r.	10.248,0 mln USD
z tego: w sektorze finansowym	8.339,0 mln USD
w sektorze przedsiębiorstw	1.909,0 mln USD
Napływ (1.01 – 31.12.2003)	873,8 mln USD
z tego: w sektorze finansowym	49,3 mln USD
w sektorze przedsiębiorstw	824,5 mln USD
Udział wg kraju pochodzenia (I-IV kw. 2003)	
Niemcy	33,3 %
Węgry	25,9 %
Wielka Brytania	8,5 %
Holandia	7,9 %
Austria	4,1 %
USA	3,7 %
Szwajcaria	3,0 %
Czechy	2,7 %
Dania	2,7 %
Italia	2,3 %
Pozostałe	5,9 %

Skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Republice Słowackiej wg stanu na 31.12.2003

Wyszczególnienie	Sektor przedsiębiorstw			Sektor finansów			Razem		
	w mln SKK	w mln USD	%	w mln SKK	w mln USD	%	w mln SKK	w mln USD	%
Kurs 32,920 SKK/USD									
Razem w tym:	274 519	8 339,0	100	62 845	1 909	100	337 364	10 248	100
Niemcy	82 638	2 510,3	30,1	852	25,9	1,4	83 490	2 536,1	24,7
Holandia	56 392	1 713,0	20,5	595	18,1	0,9	56 987	1 731,1	16,9
Austria	17 979	546,1	6,5	27 807	844,7	44,2	45 786	1 390,8	13,6
Italia	4 113	124,9	1,5	24 143	733,4	38,4	28 256	858,3	8,4
Wielka Brytania	22 213	674,8	8,1	1 749	53,1	2,8	23 962	727,9	7,1
Francja	23 244	706,1	8,5	550	16,7	0,9	23 794	722,8	7,1
Węgry	15 748	478,4	5,7	2 004	60,9	3,2	17 752	539,2	5,3
Czechy	12 480	379,1	4,5	3 495	106,2	5,6	15 975	485,3	4,7
USA	11 607	352,6	4,2	1 650	50,1	2,6	13 257	402,7	3,9
Cypr	7 447	226,2	2,7	0	0,0	0,0	7 447	226,2	2,2
ozostałe kraje	20 658	627,5	7,5	0	0,0	0,0	20 658	627,5	6,1

Skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Republice Słowackiej wg klasyfikacji produkcji i usług na 31.12.2003 r.

Wyszczególnienie	Razem	
	w mln USD	%
Razem w tym:	10 248,0	100,0
Rolnictwo, myślistwo i leśnictwo	22,4	0,2
Wydobycie surowców mineralnych	82,3	0,8
Produkcja przemysłowa	3 882,2	37,9
Produkcja i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i wody	1 227,9	12,0
Budownictwo	66,8	0,7
Hurt i detal, usługi w zakresie napraw pojazdów mechanicznych i innych urządzeń	1 177,7	11,5
Hotele i restauracje	49,3	0,5
Transport, składowanie, poczta i telekomunikacja.	1 040,0	10,1
Pośrednictwo finansowe	2 321,3	22,7
Nieruchomości, wynajmy, usługi handlowe	300,6	2,9
Służba zdrowia i pomoc socjalna	43,3	0,4
Pozostałe usługi socjalne i osobiste	34,4	0,3

**Skumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych
w Republice Słowackiej wg województw na 31.12.2003 r.**

Wyszczególnienie	Sektor przedsiębiorstw		Sektor finansów		Razem	
	w mln USD	%	w mln USD	%	w mln USD	%
Razem w tym województwo:	8 339,0	100,0	1 909,0	100,0	10 248,0	100,0
Bratysława	5 230,7	62,7	1 909,0	100,0	7 139,7	69,7
Trnawa	524,7	6,3	0,0	0,0	524,7	5,1
Trencin	363,5	4,4	0,0	0,0	363,5	3,5
Nitra	322,1	3,9	0,0	0,0	322,1	3,1
Zilina	424,1	5,1	0,0	0,0	424,1	4,1
Banska Bistrica	263,7	3,2	0,0	0,0	263,7	2,6
Presov	178,2	2,1	0,0	0,0	178,2	1,7
Kosice	12,4	12,3	0,0	0,0	1 032,0	10,1

2.5. System Podatkowy na Słowacji

Zgodnie z Ustawą nr 595/2003 Z.z. o podatku dochodowym, od 1 stycznia 2004 r. podatek od dochodów osób prawnych i fizycznych bez względu na wysokość dochodów wynosi 19 %. Dochody z tytułu dywidend wypłacanych z zysku po opodatkowaniu nie zaliczane są do podstawy jakiegokolwiek wtórnego opodatkowania.

Zgodnie z ustawą nr 289/1995 Z.z. o podatku od wartości dodanej, od 1 stycznia 2004 r. stawka podatku VAT od wszystkich towarów i usług wynosi 19 %.

Ubezpieczenia socjalne

**Obciążenia kosztów pracy z tytułu świadczeń socjalnych
(z wynagrodzenia brutto)**

Wyszczególnienie	W przypadku stosunku pracy		W przypadku samozatrudnienia
	Pracodawca	Pracownik	
Ubezpieczenie emerytalne	16,0%	4,0%	20,0%
Ubezpieczenie inwalidzkie	3,0%	3,0%	6,0%
Ubezpieczenie chorobowe	1,4%	1,4%	2,8%
Ubezpieczenie na wypadek utraty pracy	1,0 %	1,0%	2,0%

Wyszczególnienie	W przypadku stosunku pracy		W przypadku samo-zatrudnienia
	Pracodawca	Pracownik	
Ubezpieczenie zdrowotne	10,0 %	4,0%	14,0%
Ubezpieczenie gwarancyjne	0,25%	-	0,25%
Ubezpieczenie wypadkowe	0,8 %	-	0,8 %
Fundusz rezerwowy	2,75%	-	2,75%
Razem %:	35,2 %	13,4%	48,6%

Podatek dochodowy(Ustawa nr 595/2003)

Dochody **wszystkich podmiotów** (osób fizycznych, prawnych, rezydentów i osób nie będących rezydentami) opodatkowane są **jedną 19% stawką podatku liniowego**.

Przedmiotem opodatkowania są wszystkie przychody z działalności gospodarczej oraz z kapitału oprócz m.in.:

- świadczeń przyjętych w formie odszkodowań, darowizny i dziedziczenia,
- świadczeń (**dywidend**) **wypłacanych z zysku przedsiębiorstw po opodatkowaniu** oraz z tytułu podziału masy upadłościowej, za wyjątkiem spółek niejawnych i komandytowych,
- świadczeń wypłacanych członkom spółek rolnych z tytułu udziałów majątkowych,
- podatku od wartości dodanej otrzymanego przy sprzedaży, przez płatników tego podatku,
- przychodów z tytułu nabycia nowych akcji, łącznie z ich wymianą przy zaniku podatnika bez likwidacji jak również w przypadku, gdy w procesie połączenia, podziału lub fuzji uczestniczy subiekt z siedzibą w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej.

Osoby zagraniczne podlegają obowiązkowi podatkowemu od dochodów uzyskanych na terenie Słowacji. Zarówno przy opodatkowaniu dochodów osób fizycznych jak i prawnych, stosuje się postanowienia umów międzynarodowych o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu.

Podstawę opodatkowania stanowią przychody pomniejszone o koszty ich uzyskania, kwoty zwolnione od podatku oraz stratę z bieżącego lub poprzedniego okresu podatkowego.

Osoby fizyczne

Nieopodatkowana część dochodu. Podstawę podatkową obniża się o 19,2 krotność minimum socjalnego, obowiązującego na dzień 1 stycznia roku podatkowego, na podatnika.

Tą samą wartość można odliczyć również na współmałżonka, gdy nie posiada własnych dochodów. Jeśli natomiast współmałżonek wykazuje dochody niższe od 19,2 krotności minimum socjalnego, odlicza się różnicę pomiędzy jego dochodem, a tą kwotą. Powyższe dotyczy jedynie podatników obowiązkiem nieograniczonym obowiązkiem podatkowym, posiadających stały pobyt na terenie Słowacji.

Do dochodów nie zalicza się renty inwalidzkiej, innych zapomóg społecznych oraz stypendiów studenckich.

Od podatku zwolnione są m.in.:

- dochody ze sprzedaży mieszkań lub domów, z co najwyżej dwoma mieszkaniami włącznie przynależnych gruntów, o ile były własnością podatnika przez okres co najmniej 2 lat, bezpośrednio przed ich sprzedażą,
- dochody ze sprzedaży innych nieruchomości, jeżeli upłynęło co najmniej 5 lat od dnia ich nabycia,
- dochody ze sprzedaży nieruchomości nabytych przez dziedziczenie (po współmałżonku, rodzicach lub krewnych z pierwszej linii), jeżeli upłynęło 5 lat od dnia ich pozyskania,
- dochody ze sprzedaży rzeczy ruchomych, które nie wchodziły w skład majątku spółki handlowej w okresie co najmniej 5 lat przed ich sprzedażą,
- dochody ze sprzedaży przedmiotów wchodzących w skład masy upadłościowej przedsiębiorstwa oraz otrzymanych z tytułu wyrównania wierzytelności w porcesie postępowania upadłościowego,
- dochody z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego, społecznego, chorobowego oraz odpowiadających im ubezpieczeń zagranicznych,
- dochody z tytułu zapomóg społecznych i zdrowotnych,
- dochody z tytułu realizacji aktywnej polityki na rynku pracy,
- dochody z tytułu ubezpieczenia podstawowego osób i majątku,
- stypendia świadczone z budżetu państwa, budżetów gmin, fundacji, organizacji niedochodowych oraz funduszy nieinwestycyjnych jak również zapomogi współfinansowane z budżetu państwa lub budżetów gmin,
- odsetki od podatku nadpłaconego z winy poborcy,
- wygrane na loteriach,
- nagrody do wysokości 5.000 SKK

Osoby prawne

Od podatku zwolnione są m.in.:

- dochody niektórych podatników (izb przemysłowo-handlowych, stowarzyszeń związków zawodowych, partii politycznych, zarejestrowanych kościołów, instytucji państwowych itp.), płynące z działalności statutowej,
- dochody gmin i jednostek administracji samorządowych z tytułu wynajmu oraz sprzedaży majątku,
- dochody funduszy państwowych, Urzędu ds. Rynku Finansowego, Funduszu Ochrony Depozytów,

- dochody ze sprzedaży masy upadłościowej przedsiębiorstwa,
- dochody z tytułu ofiar kościelnych, składek członkowskich partii politycznych, izb gospodarczych, związków zawodowych, itp.
- odsetki od nadpłaconego podatku z winy poborcy podatkowego.

Podatek od nieruchomości (Ustawa nr 317/1992)

Podatkami od nieruchomości objęte są: grunty, budowle, mieszkania wraz z pomieszczeniami niemieszkalnymi i użytkowanymi wspólnie.

Podatek gruntowy

Przedmiotem podatku gruntowego są grunty orne, winnice, sady, plantacje chmielu, ogrody, lasy gospodarcze, akwenty wodne przeznaczone do hodowli ryb oraz inne akwenty gospodarcze, stałe uprawy trawiaste, tereny zabudowane, działki budowlane oraz pozostałe.

Od podatku zwolnione są grunty będące własnością państwa, gmin oraz samorządów terytorialnych, grunty wchodzące w skład obiektów sakralnych, szkół, muzeów, ośrodków zdrowia, parków, rezerwatów itp.

W zależności od warunków miejscowych, w zakresie dwóch ostatnich pozycji, poborca podatkowy może obniżyć stawki podatkowe maksymalnie o 90 % lub podnieść maksymalnie o 100 %.

Rodzaj nieruchomości	Podstawa podatkowa	Maksymalna stawka podatkowa
Grunty orne, winnice, sady owocowe, plantacje chmielu	Wartość gruntu bez porostów obliczona jako iloczyn jego powierzchni w m ² oraz ceny 1 m ² gruntu w danym miejscu lokalizacji, określonej	0,75 %
Stale porosty trawiaste	Wartość gruntu bez porostów obliczone jako iloczyn jego powierzchni w m ² oraz ceny 1 m ² gruntu w danym miejscu lokalizacji, określonej w załączniku do Ustawy	0,75 %
Lasy gospodarcze, akwenty wodne przeznaczone do hodowli ryb oraz inne akwenty gospodarcze	Wartość powierzchni obliczona jako iloczyn wymiaru działki lub akwenu w m ² oraz ceny 1 m ² gruntu, określonej zgodnie z Rozporządzeniem nr 86/2002	0,25 %
Ogrody, grunty zabudowane włącznie dziedziców, oraz pozostałe	Powierzchnia całkowita działek w m ²	0,10 SKK/m ²
Grunty budowlane	Powierzchnia całkowita działek w m ²	1,00 SKK/m ²

Podatek od budowli

Przedmiotem podatku są budowle o jednej lub wielu kondygnacjach nadziemnych na stałym fundamencie, na które została wydana decyzja o kolaudacji lub są użytkowane bez kolaudacji.

Od podatku zwolnione są budowle zapór wodnych, tam, wodociągów, kanalizacji, energetyki, komunikacji publicznych i bezpieczeństwa, jak również obiekty będące własnością państwa, gmin oraz samorządów terytorialnych. Od podatku zwolnione są również obiekty szkół, instytucji naukowych i badawczych, muzeów, ośrodków zdrowia i użyteczności publicznej oraz obiekty sakralne. Na 15 lat od podatku, zwolnione są nowe domy rodzinne i budynki mieszkalne, przybudówki i nadbudowy mieszkalne tych domów i budynków, będące w posiadaniu pierwszego nabywcy oraz budynki zwrócone właścicielom na podstawie odrębnych przepisów, jak również budowle zabytkowe, położone na obszarach zabytkowych, które w wyniku rekonstrukcji zostały zaadoptowane na mieszkania. Na 10 lat od podatku, zwolnione są budynki zbudowane do 1948 r., przeznaczone pod wynajmem, z przewagą pomieszczeń wynajętych wg stanu na 1 stycznia 1993 r.

Rodzaj nieruchomości	Podstawa podatkowa	Stawka podatkowa
Obiekty przeznaczone na mieszkania oraz pozostałe, stanowiące z nimi jedną całość	Powierzchnia całkowita zabudowy w m ² wg stanu na dzień 1 stycznia roku podatkowego	1,00 SKK
Obiekty przeznaczone do produkcji rolnej, szklarnie, składy własnej produkcji rolnej		1,00 SKK
Obiekty rekreacyjne, domki działkowe		3,00 SKK
Garaże samodzielne indywidualne i grupowe		4,00 SKK
Obiekty przemysłowe, za wyjątkiem administracyjnych i magazynowych		5,00 SKK
Inne obiekty przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej, administracji, i składowania		10,00 SKK
Pozostałe		3,00 SKK
Obiekty jądrowe		50,00 SKK

Podstawowe stawki podatkowe powiększa się o 0,75 SKK za każdą nadziemną kondygnację

Podatek mieszkaniowy

Stawka podatkowa podatku od mieszkań wynosi 1 SKK za każdy m² powierzchni podłóg mieszkania, pomieszczeń niemieszkalnych oraz wspólnych pomieszczeń użytkowych.

Od podatku zwolnione są:

- nowe mieszkania na okres 5 lat, w użytkowaniu pierwszego właściciela,

- mieszkania służące do rehabilitacji oraz rekwalfikacji osób niepełnosprawnych, jak również do świadczeń usług socjalnych przez osoby prawne lub fizyczne, nie związanych z działalnością zarobkową.

Roczne stawki podatkowe poszczególnych rodzajów podatków (oprócz niektórych wyjątków określonych w ustawie) mnożone są przez następujące współczynniki:

- 1,0 - w miejscowościach powyżej 1000 mieszkańców
- 1,4 - w miejscowościach od 1001 do 6000 mieszkańców
- 1,6 - w miejscowościach od 6001 do 10000 mieszkańców
- 2,0 - w miejscowościach od 10001 do 25000 mieszkańców
- 2,5 - w miejscowościach powyżej 25000 mieszkańców
- 3,5 - w miastach powiatowych oraz miejscowościach uzdrowiskowych
- 4,0 - w miastach wojewódzkich
- 4,5 - w Bratysławie

Poborca podatkowy może dokonać korekty współczynnika, w zależności od sytuacji w danej miejscowości lub dzielnicy.

Podatek od transferu nieruchomości (Ustawa nr 554/2003 Z.z.)

Przedmiotem podatku są wszelkie odpłatne transfery nieruchomości dokonywane na terytorium Republiki Słowackiej, włącznie nieruchomości wnoszonych do spółek handlowych w postaci aportów rzeczowych.

Stawka podatkowa wynosi 3 % podstawy podatkowej, którą stanowi cena transakcyjna ustalona w umowie transferu, nie niższa jednak niż wartość nieruchomości określona na podstawie odrębnych przepisów.

Obowiązek podatkowy powstaje z dniem wpisu prawa własności do ewidencji katastralnej, z dniem nabycia ważności umowy o przejęciu niedokończonej budowy nie podlegającej ewidencji katastralnej, lub z dniem niewykonania zobowiązania zabezpieczonego zastawem nieruchomości.

Podatek drogowy (Ustawa nr 94/1997 Z.z.)

Przedmiotem podatku są **pojazdy samochodowe wykorzystywane do** prowadzenia działalności gospodarczej lub w związku z działalnością gospodarczą.

Od podatku zwolnione są **m.in. samochody osobowe oraz samochody dostawcze** o masie całkowitej do 3,5 t. łącznie z naczepami, zarejestrowane za granicą, o ile nie są wykorzystywane przez osoby z pobytem stałym lub siedzibą na terenie Słowacji, lub przez osoby zagraniczne zwykle przebywające na terenie Słowacji, lub przez zakłady stałe oraz inne jednostki organizacyjne osób zagranicznych.

Podstawę podatkową **w przypadku samochodów dostawczych oraz autobusów**, stanowi ich masa całkowita w tonach oraz liczba podwozi, w przypadku samochodów osobowych pojemność skokowa silnika (tab. nr 1 poniżej).

Podatek drogowy od samochodów dostawczych zarejestrowanych za granicą uiszcza się na przejściach granicznych, wg następujących alternatyw:

- a) za każdy dzień pobytu na terenie Słowacji, w wysokości jednej pięćdziesiątej stawki rocznej określonej w tab. nr. 1., co najmniej jednak 500 SKK,
- b) za siedem kolejnych dni, w wysokości jednej dwudziestej stawki rocznej określonej w tab. nr. 1., co najmniej jednak 1.000 SKK.
- c) za trzydzieści kolejnych dni, w wysokości jednej piątej stawki rocznej określonej w tab. nr. 1., co najmniej jednak 3.000 SKK.

Podatek drogowy od samochodów zarejestrowanych za granicą może być uiszczony w walucie obcej, wg kursu Narodowego Banku Słowackiego obowiązującego w dniu zapłaty.

(Tab. nr 1)

Roczne stawki podatku drogowego

- a) samochody osobowe o pojemności skokowej silnika

do 900 cm ³ włącznie	1 600 SKK
od 900 cm ³ do 1 200 cm ³ włącznie	2 100 SKK
od 1 200 cm ³ do 1 500 cm ³ włącznie	2 900 SKK
od 1 500 cm ³ do 2 000 cm ³ włącznie	3 700 SKK
od 2 000 cm ³ do 3 000 cm ³ włącznie	4 700 SKK
od 3 000 cm ³	5 600 SKK

- b) samochody dostawcze oraz autobusy o 1 lub 2 osiach oraz masie całkowitej

do 1 t włącznie	1 800 SKK
od 1 t do 2 t włącznie	3 200 SKK
od 2 t do 4 t włącznie	5 300 SKK
od 4 t do 6 t włącznie	8 000 SKK
od 6 t do 8 t włącznie	10 600 SKK
od 8 t do 10 t włącznie	13 300 SKK
od 10 t do 12 t włącznie	15 900 SKK
od 12 t do 14 t włącznie	19 900 SKK
od 14 t do 16 t włącznie	23 900 SKK
od 16 t do 18 t włącznie	27 900 SKK
od 18 t do 20 t włącznie	31 900 SKK
od 20 t do 22 t włącznie	37 200 SKK
od 22 t do 24 t włącznie	42 600 SKK
od 24 t do 26 t włącznie	47 900 SKK
od 26 t do 28 t włącznie	53 200 SKK
od 28 t do 30 t włącznie	58 500 SKK
od 30 t	63 800 SKK

c) o 3 osiach oraz masie całkowitej

do 15 t włącznie	14 600 SKK
od 15 t do 17 t włącznie	17 300 SKK
od 17 t do 19 t włącznie	21 300 SKK
od 19 t do 21 t włącznie	25 300 SKK
od 21 t do 23 t włącznie	29 300 SKK
od 23 t do 25 t włącznie	33 200 SKK
od 25 t do 27 t włącznie	37 200 SKK
od 27 t do 29 t włącznie	41 200 SKK
od 29 t do 31 t włącznie	45 200 SKK
od 31 t do 33 t włącznie	50 500 SKK
od 33 t do 35 t włącznie	55 900 SKK
od 35 t do 37 t włącznie	61 200 SKK
od 37 t do 40 t włącznie	66 500 SKK
od 40 t	71 800 SKK

d) o 4 osiach i więcej oraz masie całkowitej

do 23 t włącznie	18 600 SKK
od 23 t do 25 t włącznie	22 600 SKK
od 25 t do 27 t włącznie	26 600 SKK
od 27 t do 29 t włącznie	30 600 SKK
od 29 t do 31 t włącznie	34 600 SKK
od 31 t do 33 t włącznie	39 900 SKK
od 33 t do 35 t włącznie	45 200 SKK
od 35 t do 37 t włącznie	50 500 SKK
od 37 t do 40 t włącznie	55 900 SKK
od 40 t	61 200 SKK

PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG (vat) Ustawa nr 222/2004 Z.z.

Obowiązek rejestracji podatkowej. Wszystkie osoby, których obrót w okresie 12 kolejnych miesięcy przekroczył 1.500.000 SKK, są zobowiązane do rejestracji podatkowej w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu przekroczenia wartości tego obrotu.

Osoby zagraniczne, nie posiadające siedziby na terytorium Słowacji, które rozpoczną czynności podlegające opodatkowaniu na terenie Słowacji, są zobowiązane dokonać bezzwłocznej rejestracji podatkowej w Urzędzie Podatkowym dla Bratysławy I. Powyższe nie dotyczy osób zagranicznych świadczących usługi lub realizujących dostawy towarów z montażem lub instalacją, gdzie płatnikiem podatku jest słowacki odbiorca tej usługi.

Jeżeli osoba zagraniczna realizuje dostawy towarów na obszar Słowacji w formie sprzedaży wysyłkowej, a ogólna wartość towarów bez podatku przekroczy w danym roku kalendarzowym 1.500.000 SKK, osoba ta jest zobowiązana do rejestracji podatkowej w Urzędzie Podatkowym dla Bratysławy I. Rejestracji należy dokonać przed wysyłką towarów, w wyniku której dojdzie do przekroczenia ustalonego pułapu.

Jeżeli osoba nie będąca płatnikiem podatku nabywa towary w innym państwie członkowskim, jest zobowiązana do rejestracji podatkowej, o ile wartość nabytych towarów przekroczy 420.000 SKK w danym roku kalendarzowym.

Stawka podatkowa dla wszystkich towarów i usług objętych podatkiem wynosi 19 %.

Od podatku zwolnione są:

- usługi pocztowe,
- opieka zdrowotna,
- usługi socjalne,
- usługi w zakresie wychowania i szkolnictwa,
- usługi świadczone członkom partii, stowarzyszeń, kościołów, związków itp. jako ekwiwalent składek członkowskich,
- usługi w zakresie sportu i kultury,
- usługi radiowo - telewizyjne,
- usługi ubezpieczeniowe,
- sprzedaż budynków włącznie przynależnych gruntów, o ile ich zbycie następuje po upływie pięciu lat od przekazania do użytkowania,
- wynajem nieruchomości oprócz: pomieszczeń mieszkalnych, miejsc parkingowych, na stałe zainstalowanych urządzeń i maszyn oraz sejfów bankowych,
- usługi finansowe,
- loterie i gry liczbowe,
- dostawy wewnątrzspółnotowe, o ile odbiorcami są płatnicy tego podatku,
- eksport towarów i usług.

Okresem rozliczeniowym podatku jest miesiąc kalendarzowy. Jeżeli płatnik w poprzednim roku kalendarzowym osiągnął obroty nie przekraczające 10.000.000 SKK, okresem rozliczeniowym jest kwartał.

Zeznanie podatkowe należy złożyć oraz dokonać zapłaty podatku do 25 dni od zakończenia okresu rozliczeniowego. Płatnik, który realizował dostawy wewnątrzspółnotowe jest zobowiązany do 25 dni po zakończeniu kwartału przekazać zestawienie towarów zrealizowanych w ramach tych dostaw.

Podatki akcyzowe

Przedmiotem podatku akcyzowego jest alkohol etylowy, piwo, wino, wyroby tytoniowe, tytoń oraz węglowodorowe paliwa i smary.

Stawki podatkowe:

Alkohol etylowy (Ustawa nr 105/2004 Z.z.)

Kod celny	Nazwa towaru	Stawka podatkowa
2207,2208 pozostałe grupy	o zawartości alkoholu powyżej 1,2 %	25.000 SKK/hl a
2204, 2205, 2206	z zawartości alkoholu powyżej 22 %	25.000 SKK/hl a
	alkohol wyprodukowany w gorzelniach z owoców plantatora do 30 l. na jedno gospodarstwo domowe plantatora	12.500 SKK/hl a

hl a – hektolitr absolutnego alkoholu tj. 100 % alkoholu etylowego przy temp. 20 °C

Wino (Ustawa nr 104/2004 Z.z.)

Rodzaj towaru	Kod celny	Zawartość alkoholu	Stawka podatkowa
Wina niemusujące	2204, 2205, 2206	od 1,2 do 18 %	0 SKK/hl
Wina musujące	220410, 220421, 22042910, 2205, 22060031, 22060039	od 1,2 do 8,5 %	1.700 SKK/hl
		od 8,5 % do 15 %	2.400 SKK/hl
Półprodukty	2204, 2205, 2206	od 10 do 22 %	2.500 SKK/hl

Piwo (Ustawa nr 107/2004 Z.z.)

Rodzaj stawki	Stawka podatkowa	Płatnicy podatkowi
Stawka podstawowa	50 SKK/stopień Plato/hl.	browary o produkcji rocznej przekraczającej 200.000 hl
Stawka obniżona	37 SKK/stopień Plato/hl.	niezależne browary o produkcji rocznej (również zagraniczne) poniżej 200.000 hl

Piwo produkowane na licencji opodatkowane jest stawką podstawową

Wyroby tytoniowe (Ustawa nr 106/2004 Z.z.)

Nazwa towaru	Stawka podatkowa
tytoń	1.350 SKK/kg
cygara, cygaretki	1,40 SKK/szt.
papierosy	0,91 SKK/szt. + 20 % ceny papierosów (minimalnie 1,40 SKK/ szt.)

Paliwa mineralne i smary (Ustawa nr 239/2001z późn. zmian.)

Kod celny	Nazwa towaru	Stawka podatkowa
27101141, 27101145, 27101149	benzyna silnikowa	15.500 SKK/1000 l.
27101131, 27101151, 27101159	benzyna silnikowa	18.000 SKK/1000 l.
27101921, 27101925	nafta	14.500 SKK/1000 l.
27101941, 27101945, 27101949	oleje ciężkie	14.500 SKK/1000 l.
27101961, 27101963, 27101965, 27101969	oleje opałowe	800 SKK/1000 kg
271112 - 27111900	LPG stosowane jako paliwo napędowe	7.800 SKK/1000 kg
	Stosowane jako opał	0 SKK/1000 kg

3. Uruchamianie i prowadzenie działalności gospodarczej na Słowacji

Działalność gospodarcza na Słowacji regulowana jest przede wszystkim czterema podstawowymi aktami prawnymi:

- 1) kodeksem handlowym z 1991 r. (*Obchodny zakonnik*),
- 2) kodeksem spółek handlowych z 2003 r. (*Zakon o obchodnom registri*),
- 3) ustawą o działalności gospodarczej z 1991 r. (*Živnostensky zakon*),
- 4) ustawą o rejestrze handlowym z 2004 r.

Zgodnie ze słowacką ustawą o działalności gospodarczej przedsiębiorcy zagraniczni korzystają ze swobody uruchamiania działalności gospodarczej i mogą uruchomić firmę na terytorium Słowacji na tych samych zasadach jak obywatele tego kraju. Od potencjalnych przedsiębiorców wymaga się:

- pełnoletności,
- pełnej zdolności do czynności prawnych,
- niekaralności za czyny umyślne.

3.1. Działalność osób fizycznych

Zgodnie z Ustawą nr 455/1991 Zb. o działalności gospodarczej (tzw. Živnostensky zákon), zagraniczna osoba fizyczna może prowadzić działalność gospodarczą na terytorium Słowacji o ile spełnia ogólne oraz specyficzne warunki określone w tej ustawie. Ustawa określa również przypadki, kiedy na prowadzenie działalności gospodarczej wymagana jest koncesja.

Ogólne warunki prowadzenia działalności gospodarczej to: ukończenie co najmniej 18 lat, zdolność do podejmowania czynności prawnych oraz niekaralność za czyny umyślne.

W niektórych przypadkach (rodzajach działalności), wymagane jest udokumentowanie odpowiedniego przygotowania fachowego. Wymogi niezbędne do uzyskania zezwolenia na prowadzenie takiej działalności (odpowiednie kwalifikacje oraz/lub staż pracy) określa Załącznik nr 2 do ww. ustawy.

Koncesje wymagane są w przypadku produkcji, konserwacji, likwidacji i handlu bronią, amunicją oraz materiałami wybuchowymi, świadczenia usług w zakresie lotnictwa, transportu osobowego, wymiany walut, ochrony mienia, aukcji, weterynarii, prowadzenia cementarzy oraz usług kurierskich. Wymagania niezbędne do otrzymania koncesji określa Załącznik nr 3 do ustawy.

Prowadzenie działalności gospodarczej przez zagraniczne osoby fizyczne z krajów członkowskich Unii Europejskiej, nie wymaga wpisu do Rejestru Handlowego RS. Zasady prowadzenia takiej działalności opisano w pkt 1.

Obywatel polski, który zamierza rozpocząć działalność na terenie Słowacji jako osoba fizyczna (również na zasadach samozatrudnienia) powinien więc, po zapoznaniu się z wymaganiami określonymi ww. ustawie, udać się do Urzędu ds. Działalności Gospodarczej („Živnostenský úrad“) w miejscu gdzie zamierza prowadzić tę działalność i zgłosić fakt wykonywania działalności gospodarczej lub złożyć wniosek o wydanie odpowiedniego zezwolenia („živnostenský list“) lub koncesji, w przypadku kiedy są one wymagane.

Jednolity tekst Ustawy nr 455/1991 Zb. wraz z załącznikami dostępny jest na portalu informacji prawnej „JASPI” Ministerstwa Sprawiedliwości RS www.justice.gov.sk.

Podobnie jak w Polsce w niektórych wypadkach dodatkowo wymaga się odpowiednich kwalifikacji lub doświadczenia zawodowego. Niektóre ściśle określone w ustawie rodzaje działalności gospodarczej wymagają również uzyskania odpowiednich pozwoleń lub koncesji.

Procedura rejestracji samodzielnej działalności gospodarczej na własny rachunek jest prosta i przebiega podobnie jak w naszym kraju.

Kroki procedury rejestracji:

- Krok 1 – legalizacja pobytu i rejestracja działalności we właściwym Urzędzie ds. działalności gospodarczej.
- Krok 2 – przygotowanie umowy spółki i zdeponowanie kapitału założycielskiego na koncie bankowym
- Krok 3 – rejestracja firmy w sądowym Rejestrze Handlowym RS
- Krok 4 – rejestracja w urzędzie skarbowym
- Krok 5 – rejestracja w słowackim zakładzie ubezpieczeń społecznych na potrzeby systemu ubezpieczeń

Lokalne urzędy ds. działalności gospodarczej (Živnostensky urad) prowadzą ewidencję przedsiębiorców podobnie jak polskie urzędy gminy. Wypełnienie odpowiedniego złożenie odpowiedniego wniosku, a następnie wydanie pozwolenia o wpisie do ewidencji (*Živnostensky list*) jest warunkiem uruchomienia działalności gospodarczej osoby fizycznej. W wypadku działalności reglamentowanych należy również wypełnić wniosek o wydanie odpowiedniego zezwolenia lub koncesji.

3.2. Działalność osób prawnych

Osoby prawne podlegają dodatkowo rejestracji w słowackim rejestrze handlowym, który jest prowadzony we właściwym sądzie okręgowym (Okresny sud).

Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej na terenie RS, reguluje Ustawa nr 513/1991 Zb. Kodeks Handlowy RS oraz Ustawa o działalności gospodarczej nr 455/1991 Zb. (tzw. Živnostensky zákon) z późniejszymi zmianami.

Zgodnie z Kodeksem Handlowym RS, osoby zagraniczne mogą prowadzić działalność gospodarczą na terenie Słowacji na takich samych zasadach jak osoby krajowe, o ile odrębne przepisy prawne (np. ww. Ustawa o działalności gospodarczej lub umowy międzynarodowe) nie stanowią inaczej. Prowadzeniem działalności gospodarczej przez osobę zagraniczną, rozumie się działalność gospodarczą prowadzoną za pośrednictwem przedsiębiorstwa osoby zagranicznej lub jej jednostki organizacyjnej (oddziału) powołanej na terytorium Słowacji.

Prawo do prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium RS, osoba zagraniczna nabywa z dniem wpisu swego przedsiębiorstwa lub jednostki organizacyjnej do Rejestru Handlowego RS. Wniosek w sprawie wpisu do Rejestru Handlowego składa osoba zagraniczna.

Do Rejestru Handlowego wpisywane są podstawowe dane dotyczące osoby zagranicznej wnioskującej o dokonanie wpisu oraz dane nowopowstałego podmiotu prawnego (nazwa handlowa, siedziba, przedmiot przedsiębiorstwa, wysokość kapitału zakładowego, imiona i nazwiska oraz miejsca zamieszkania osób upoważnionych do podejmowania czynności prawnych w imieniu przedsiębiorstwa, itp.).

Zgodnie z KH, osoba zagraniczna w celu prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Słowacji, może również założyć jednoosobową spółkę prawa handlowego, może być też współnikiem słowackiej lub innej zagranicznej osoby prawnej.

Wnioskujący o dokonane wpisu do Rejestru Handlowego, jest zobowiązany udokumentować spełnienie wymagań wynikających z Ustawy o działalności gospodarczej nr 455/1991 Zb., a więc załączyć do wniosku zezwolenie/koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w danym zakresie, wydane uprzednio przez Urząd ds. Działalności Gospodarczej (tzw. Živnostenský úrad) lub zaświadczenie o zgłoszeniu działalności w tym urzędzie, o ile zezwolenie czy koncesja nie są wymagane.

Do wniosku o wpis do Rejestru Handlowego należy załączyć:

- a) umowę spółki lub akt założycielski oddziału;
- b) statut, o ile został przyjęty;
- c) pisemne oświadczenie administratora wkładu o dokonanej wpłacie na poczet kapitału zakładowego;
- d) orzeczenie rzeczoznawcy, iż wartość wkładu niepieniężnego odpowiada wartości wymaganego wkładu pieniężnego;
- e) zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej lub koncesja wydana przez Urząd ds. Działalności Gospodarczej;
- f) wypis z rejestru karalności osób upoważnionych do czynności prawnych w imieniu przedsiębiorstwa;
- g) pisemne oświadczenie założyciela, iż nie jest jedynym współnikiem w więcej niż dwóch spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, jeżeli założycielem spółki jest jedna osoba fizyczna;
- h) jeżeli spółkę zakłada jedna spółka z o.o., pisemne oświadczenie założyciela, że nie jest jednoosobową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością;
- i) inne dokumenty stwierdzające fakty zapisywane do Rejestru Handlowego.

Minimalna wartość kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wynosi 200 000 SKK. Przed złożeniem wniosku o wpis do rejestru handlowego, każdy wkład na poczet kapitału zakładowego powinien być wniesiony do wysokości co najmniej 30 % jego wartości. Ogólna wartość wniesionych środków na poczet kapitału, musi wynosić co najmniej 100.000 SKK.

Ujednolicony tekst Kodeksu Handlowego RS w języku słowackim, dostępny jest na portalu informacji prawnej „JASPI” Ministerstwa Sprawiedliwości RS www.justice.gov.sk. Fragmenty Kodeksu Handlowego RS, Kodeksu Pracy RS oraz innych przepisów prawnych ważnych dla obcokrajowców zamierzających prowadzić działalność gospodarczą na terenie Słowacji (również w języku angielskim), dostępne są na stronie internetowej Słowackiej Agencji ds. Rozwoju Inwestycji i Handlu „SARIO” www.sario.sk.

Zgodnie z prawem słowackim wydanie potwierdzenia o wpisie można odebrać dwóch sądu w 7 dniu roboczym, licząc od następnego dnia po złożeniu wniosku

o wpis. W tym czasie pracownicy sądu dokonują weryfikacji danych zawartych w formularzu oraz załączonych dokumentach. Opłaty rejestracyjne wynoszą w zależności od formy prawnej od 5000 do 20 000 SKK (osoby fizyczne płacą 5000 SKK, oddziały osób fizycznych - 1000 SKK, spółki akcyjne - 20 000 SKK, inne osoby prawne - 10 000 SKK, oddziały osób prawnych - 5000 SKK). Numer statystyczny ICO (*Identifikačné číslo organizácie*), odpowiednik polskiego REGON, osobom prawnym przydziela sąd rejestrowy w momencie wpisu, a osobom fizycznym - urząd, który wydaje potwierdzenie dokonania wpisu do ewidencji przedsiębiorców.

Przedsiębiorca zobowiązany jest również do zgłoszenia działalności gospodarczej we właściwym urzędzie podatkowym (*Daňový úrad*) na potrzeby podatku dochodowego oraz podatku VAT (*Daň z pridanej hodnoty*) oraz w słowackim zakładzie ubezpieczeń społecznych na potrzeby systemu ubezpieczeń społecznych (*Socialna a zdravotna poisťovňa*).

3.3. Formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności gospodarczej

Przedsiębiorca planujący otwarcie firmy na Słowacji może wybrać jedną z form przewidzianych w słowackim kodeksie handlowym:

- spółka akcyjna (*akciová spoločnosť, a.s.*),
- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (*spoločnosť s ručením obmedzeným, s.r.o.*),
- spółka komandytowa (*komanditná spoločnosť, k.s.*),
- spółka jawna (*verejná obchodná spoločnosť, v.o.s.*),
- oddział firmy (*organizáčny zložka podniku zahraničnej osoby*).

Ponadto prawo słowackie przewiduje występowanie innych, dość rzadko w praktyce spotykanych form, takich jak: spółdzielnia (*družstvo*), spółka cicha (*zmluva o tichom spolocenstve*) i stowarzyszenie (*zmluva o združení*).

Popularną formą wśród drobnych przedsiębiorców jest samodzielna działalność gospodarcza na własny rachunek (*živnosť*). Najpopularniejszą wśród inwestorów zagranicznych formą organizacyjno-prawną jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz oddział.

Pewną barierą dla wszystkich firm rozpoczynających działalność gospodarczą na Słowacji jest warunek posiadania nieruchomości lub jej wynajmu z przeznaczeniem na siedzibę firmy. Wiąże się to oczywiście z kosztami, jednak rynek słowacki jest atrakcyjny, a koszty wynajmu są relatywnie niskie w porównaniu z innymi krajami UE.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (*spoločnosť s ručením obmedzeným*) może być zawiązana przez co najmniej 1, a maksymalnie 50 wspólników. Minimalny kapitał zakładowy wynosi 200 000 SKK, przy czym minimalna wartość jednego udziału wynosi 30 000 SKK. Istnieje możliwość wniesienia aportu rzeczowego, jednak wymagana jest wtedy oficjalna wycena. W momencie zawiązania spółki należy wpłacić kapitał zakładowy wynoszący co najmniej 30% wkładu każdego ze wspólników. Jeśli jest wnoszony aport rzeczowy, musi być wniesiony w całości. W wypadku jednoosobowej spółki z o.o. wymagane jest wniesienie całego kapitału zakładowego. Rejestracja spółki w sądowym rejestrze handlowym musi zostać dokonana najpóźniej do 30 dni od momentu podpisania aktu założycielskiego. Tą formę prawną cechuje ograniczona odpowiedzialność wspólników (jedynie do wysokości wkładu). Obowiązkowymi organami spółki są walne zgromadzenie wspólników oraz zarząd spółki można również powołać radę nadzorczą. Prawo wymaga stworzenia kapitału rezerwowego. Fundusz rezerwowy musi zostać utworzony najpóźniej po skończeniu pierwszego roku z zarejestrowanymi przychodami, przy czym jego wysokość nie może być mniejsza niż 5% przychodów netto, a nie większa niż 10% zarejestrowanego kapitału zakładowego.

[*Doingbusiness and investing in the Slovak Republic*, PricewaterhouseCoopers, Bratislava 2002, s. 33.]

Spółka akcyjna

Spółka akcyjna (*akciová spoločnosť*) na Słowacji może być zawiązana przez 1 osobę prawną lub 2 osoby fizyczne w formie aktu notarialnego. Subskrypcja akcji może mieć charakter prywatny lub w wypadku notowania na giełdzie - publiczny. Minimalny kapitał zakładowy wynosi 1 000 000 SKK, przy czym prawo nie określa minimalnej wartości jednej akcji. Co najmniej 30% wkładu pieniężnego musi zostać wpłacone przed zarejestrowaniem spółki. W pozostałej części dopuszczany jest wkład w formie aportu. Najważniejszym organem spółki jest walne zgromadzenie akcjonariuszy, które pełni funkcje kontrolne i zatwierdza zarząd. Statutowym organem spółki jest zarząd, którego członkowie są wybierani maksymalnie na 5 lat. Spółka akcyjna wymaga również powołania rady nadzorczej, która musi liczyć minimum 3 członków. Jeśli zatrudnienie w spółce przekracza 50 osób, ustawowo co najmniej 1/3 (jednak nie więcej niż 1/2) członków rady nadzorczej musi być wybrana przez ogół pracowników. Zgodnie ze słowackim prawem spółka akcyjna zobowiązana jest do utworzenia funduszu rezerwowego w wysokości odpowiadającej co najmniej 10% rejestrowanego kapitału zakładowego. Suma ta aż do momentu osiągnięcia wartości odpowiadającej co najmniej 20% kapitału zakładowego musi być zwiększana według uznania spółki z roku na rok, jednak nie mniej niż 10% wartości rocznych przychodów netto. Księgowość spółki podlega obowiązkowemu audytowi. Ta forma organizacyjno-prawna zalecana jest - podobnie jak w Polsce - dla większych przedsięwzięć gospodarczych.

Spółka komandytowa

Spółkę komandytową (*komanditna spoločnosť*) może zawiązać co najmniej 2 wspólników, z których jeden musi być komplementariuszem, a drugi komandytariuszem. Komplementariusz odpowiada za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem. Minimalna wysokość wkładu komplementariusza nie jest określona w prawie. Odpowiedzialność komandytariusza ograniczona jest natomiast do wysokości sumy kapitałowej, która nie może być mniejsza niż 10 000 SKK. Zawiązanie tej spółki nie wymaga tworzenia specjalnych organów statutowych ani funduszu rezerwowego. Audyt również nie jest wymagany. Istnieje możliwość wniesienia aportu rzeczowego na poczet kapitału zakładowego, jednak wymaga on oceny uprawnionego rzeczoznawcy.

Oddział firmy

Otwieranie zagranicznych oddziałów firmy (*zložka podniku zahraničnej osoby*) jest częstą formą prawną zaistnienia na rynku słowackim przez inwestorów zagranicznych. Procedura rejestracyjna jest zbliżona do przedstawionej dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w tym wypadku jednak nie jest wymagany minimalny kapitał zakładowy.

Tabela.	Charakterystyka wybranych form organizacyjno-prawnych			
	Spółka akcyjna	Spółka z o. o.	Spółka jawna	Spółka komandytowa
Wspólnicy	1 osoba prawna, lub min. 2 osoby fizyczne	1 osoba, maks. 50 osób	min. 2 osoby	min. 2 osoby, w tym komplementariusz i komandytariusz
Minimalny kapitał założycielski	1 000 000 SKK	200 000 SKK	nie został określony	nie został określony, komandytariusz: 10 000 SKK
Minimalna wartość udziałów	nie została określona	30 000 SKK	nie została określona	komandytariusz: 10 000 SKK
Fundusz rezerwowy	wymagany	wymagany	niewymagany	niewymagany
Organizacja (zarządzanie)	- walne zgromadzenie wspólników, - zarząd spółki, - rada nadzorcza	- walne zgromadzenie wspólników, - zarząd spółki, - dobrowolnie rada nadzorcza	wszyscy wspólnicy zgodnie z umową spółki	za zarządzanie spółką odpowiada komplementariusz
Odpowiedzialność	ograniczona	ograniczona	nieograniczona	nieograniczona (komplementariusz), ograniczona (komandytariusz)
Opodatkowanie	CIT	CIT	PIT	CIT

Rejestr Handlowy, Sądy Rejestrowe

Z dniem 1 lutego 2004 r. weszła w życie na terenie Słowacji nowa Ustawa o Rejestrze Handlowym (nr 530/2003). Podstawowym celem ustawy jest przyspieszenie procesu rejestracji firm do 5 dni roboczych. Poprzednia ustawa nie określała terminu, w jakim Sąd Rejestrowy powinien dokonać rejestracji - rejestracje więc trwały średnio kilka miesięcy. Rejestracją przedsiębiorstw, wg nowej ustawy, zajmować się będą upoważnieni urzędnicy sądowi. Sędziowie będą ingerować jedynie w przypadku sporu lub odwołania się wnioskodawcy od decyzji urzędnika odrzucającej wniosek o rejestrację. Nowym elementem jest również wprowadzenie (na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości nr 25/2004) formularzy, na których składane są wnioski o wpis do Rejestru Handlowego. Formularze dostępne są na stronie internetowej **www.orsr.sk**. Sąd Rejestrowy dokonuje kontroli wniosku pod względem formalnym tzn. czy wniosek:

- został złożony przez właściwą osobę,
- jest kompletny pod względem formy i zawartości,
- posiada wszystkie niezbędne załączniki wynikające z odrębnych przepisów,
- zawiera dane zgodne z załączonymi dokumentami.

Ustawa wymienia również szczegółowo czynności kontrolne, które są wykonywane przez Sąd Rejestrowy, w odniesieniu do konkretnej formy prawnej rejestrowanego przedsiębiorstwa. Np. w przypadku rejestracji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Sąd sprawdza: czy umowa spółki spełnia wymogi określone w Kodeksie Handlowym (zawiera nazwę handlową, dane dot. wspólników i władz spółki, przedmiot przedsiębiorstwa, wysokość kapitału zakładowego, przewidywane koszty założenia spółki itp.),

- czy umowę spółki zawarło nie więcej niż 50 wspólników,
- czy wysokość kapitału zakładowego wynosi co najmniej 200 tys. SKK, każdego wysokość wkładu każdego wspólnika nie jest niższa niż 30 tys. SKK oraz czy wniesiono co najmniej 30 % kapitału,
- czy spółka z o.o., będąca jedynym założycielem spółki, nie jest spółką jednoosobową,
- czy osoba fizyczna, będąca jedynym założycielem spółki, nie jest równocześnie jedynym wspólnikiem w więcej niż dwóch spółkach z o.o.,
- czy umowa spółki została podpisana przez wszystkich wspólników i czy podpisy zostały urzędowo uwierzytelnione,
- czy nazwa handlowa spółki (bez względu na jej formę prawną) nie jest identyczna z nazwą spółki już zarejestrowanej.

Jeżeli spełnione są wszelkie wymagania formalne, Sąd dokona rejestracji najpóźniej do 5 dni roboczych od dnia złożenia wniosku. W uzasadnionych przypadkach, Przewodniczący Sądu Rejestrowego może przedłużyć okres rejestracji o 10 dni kalendarzowych. W zależności od ustaleń, potwierdzenie o dokonaniu rejestracji wysyłane jest pocztą na określony adres lub przekazywane do rąk własnych wnioskodawcy. Wniosek niespełniający wymogów ustawy zostaje odrzucony, a wnioskodawca otrzymuje zawiadomienie na piśmie z wyszczególnieniem braków. Decyzja Sądu o odrzuceniu wniosku podlega zaskarżeniu w terminie do 15 dni od doręczenia. W przypadku, gdy do

Rejestru Handlowego wpisywana jest zagraniczna osoba fizyczna jako organ statutowy spółki, Sąd zobowiązany jest do sprawdzenia, czy dana osoba posiada zezwolenie na pobyt stały lub długoterminowy na terytorium Słowacji. Zezwolenie takie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta ma pobyt stały w którymś z państw UE lub OECD. Ustawa w języku słowackim dostępna jest na portalu informacji prawnych Ministerstwa Sprawiedliwości - bezpośredni dostęp na http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/jaspiw_mini_fr0.htm (po wejściu na stronę należy kliknąć na ikonę „OK” później na „Štart”, a następnie w okienku „Predpis č.” wpisać nr ustawy, tj. 530/2003 i nacisnąć Enter). Rejestr Handlowy Republiki Słowackiej dostępny jest na stronie internetowej www.orsr.sk, gdzie można uzyskać wyciągi z rejestru poszczególnych firm, wg ich nazw handlowych, numerów identyfikacyjnych (IČO), siedzib, numerów rejestracji oraz imion i nazwisk osób będących organami statutowymi spółki.

Rejestry Handlowe dla osób prawnych, prowadzone są w Sądach Wojewódzkich (Krajske sudy), w obrębie których dana osoba ma swoją siedzibę. W przypadku osób fizycznych, właściwym sądem w sprawach rejestracji jest sąd, w obrębie którego osoba ta prowadzi działalność gospodarczą, jeżeli nie posiada miejsca prowadzenia działalności, właściwym sądem jest sąd, w obrębie którego znajduje się jej miejsce zamieszkania. Osoba zagraniczna dokonuje rejestracji w sądzie właściwym ze względu na siedzibę zakładu lub innej jednostki organizacyjnej tej osoby.

Sądy prowadzące Rejestry Handlowe zwane są Sądami Rejestrowymi. Sądy Rejestrowe działają w ramach Sądów Powiatowych (Okresný súd) w następujących miejscowościach: Banská Bystrica, Bratislava I, Košice I, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava, Žilina.

Adresy poszczególnych Sądów dostępne są bezpośrednio na stronie <http://www.justice.sk/m/ss.aspx>

Opłaty dot. rejestracji firmy:

- a) złożenie wniosku o wpis do rejestru handlowego
  - spółka akcyjna **20.000 SKK**
  - inna osoba prawna **10.000 SKK**
  - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą **5.000 SKK**
  - oddziały osób prawnych **5.000 SKK**
  - oddziały osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą **1.000 SKK**
- b) wniosek o zmianę formy prawnej przedsiębiorstwa **10.000 SKK**
- c) inne zmiany danych **1.500 SKK**

3.4. Pozostałe warunki prowadzenia działalności gospodarczej

Rok podatkowy na Słowacji jest tożsamy z rokiem kalendarzowym. Zeznania podatkowe należy złożyć we właściwym urzędzie podatkowym najpóźniej do 31 marca następnego roku. System podatkowy po reformie z 1 stycznia 2004 r. jest bardzo prosty i przejrzysty. Na Słowacji obowiązuje liniowa stawka podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 19%. Również stawka podatku dochodowego od osób prawnych jest liniowa i wynosi 19%. Ogromną zaletą jest nieopodatkowanie dywidend, które zostało wprowadzone od 1 stycznia 2004 r. Natomiast zyski z kapitału są opodatkowane stawką 19%. Stawka słowackiego podatku od wartości dodanej DPH (*Daň z pridanej hodnoty*), odpowiednik polskiego podatku VAT, jest liniowa i wynosi 19%. Jeśli przedsiębiorca nie jest zarejestrowanym płatnikiem VAT, przysługuje mu prawo odliczenia 25% przychodów z tytułu poniesionych wydatków.

Łączne obciążenia na poczet systemu ubezpieczeń społecznych, jakie ponosi pracodawca, wynoszą 35,20% płacy brutto. Pracownik dodatkowo opłaca składkę w wysokości 13,40%. W wypadku samozatrudnionych stawka wynosi 49,15% (tabela). Minimalna ustawowa płaca w 2004 r. wynosi na Słowacji 148,95 euro. Średnia płaca nominalna wynosi ok. 350 euro (14365 SKK). Tania i wykwalifikowana siła robocza jest niewątpliwie atutem tego kraju. Koszty pracy na Słowacji należą do najniższych w poszerzonej Unii Europejskiej.

Tabela. Składki na ubezpieczenia społeczne (w %)

Typ składki	Pracodawca	Pracownik	Samo-zatrudnieni
Ubezpieczenie społeczne	16	4	20
Ubezpieczenie inwalidzkie	3	3	6
Ubezpieczenie chorobowe	1,40	1,40	4,4
Fundusz pracy i bezrobocia	1	1	2
Ubezpieczenie zdrowotne	10	4	14
Fundusz świadczeń gwarantowanych	0,25	-	-
Ubezpieczenie od NNW	0,80	-	-
Fundusz rezerwowy	2,75	-	2,75
Łącznie	35,20	13,40	49,15

Źródło: Slovak Investment and Trade Development Agency, www.sario.sk

Zasady nabywania nieruchomości

Cudzoziemcy tj. osoby prawne z siedzibą lub osoby fizyczne z miejscem stałego zamieszkania poza terytorium Republiki Słowackiej, zgodnie z § 19a słowackiego Prawa dewizowego (nr 202/1995 Z.z.), po 1 maja 2004 r. będą mogły nabywać nieruchomości krajowe tj. położone na terytorium Słowacji na takich samych zasadach jak osoby krajowe, za wyjątkiem gruntów rolnych oraz leśnych znajdujących się poza terenem zabudowanym. Powyższe ograniczenie nie dotyczy obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej z czasowym pobytem na Słowacji, którzy gospodarowali na gruntach rolnych przed ich nabyciem co najmniej przez 3 lata od dnia wejścia w życie umowy o akcesji Słowacji do UE. Zgodnie z umową o akcesji Słowacji do UE, ograniczenie to może być stosowane przez okres do 7 lat od daty przystąpienia Słowacji do UE.

Niektóre ograniczenia w nabywaniu nieruchomości przez osoby krajowe jak i obcokrajowców wynikają również z odrębnych norm prawnych np. z Ustawy nr 44/1998 Z.z. o ochronie i eksploatacji bogactw mineralnych, Ustawy nr 184/2002 Z.z. o tokach wodnych, Ustawy nr 277/1994 Z.z. o ochronie zdrowia, Ustawy nr 2287/1994 Z.z. o ochronie bogactw naturalnych, Ustawy nr 135/1961 Zb. O komunikacjach naziemnych oraz Ustawy nr 27/1987 Zb. o państwowej ochronie zabytków w brzmieniu Ustawy nr 193/2000 Z.z.

W sprawach zakupu zalecamy kontakt z odpowiednim biurem nieruchomości. Adresy kontaktowe słowackich biur nieruchomości wraz z ofertami sprzedaży, znajdują się na portalu www.reality.sk.

Warunki podejmowania pracy przez osoby zagraniczne

Na podstawie Traktatu o Przystąpieniu Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej, z dniem 1 maja 2004 r. obywatele Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego, uzyskali całkowity dostęp do słowackiego rynku pracy.

Zatrudnianie obywateli UE/EOG realizowane jest wg takich samych zasad jak obywateli RS, za wyjątkiem obowiązku monitorowania napływu i odpływu pracowników zagranicznych oraz członków ich rodzin, wynikającego z Rozporządzenia Rady UE nr 1612/68. Takie same przepisy dotyczą zarówno pracowników stałych i sezonowych jak też zatrudnionych na obszarach przygranicznych czy w usługach. Monitoring pracowników zagranicznych wykonywany jest za pośrednictwem kart informacyjnych, które wypełnia pracodawca i przekazuje do miejscowego Urzędu Pracy, Spraw Socjalnych i Rodziny (Úrad práce sociálnych vecí a rodiny).

Wypełnioną Kartę informacyjną należy złożyć (osobiście lub przesać pocztą) w dwóch egzemplarzach w Urzędzie Pracy, Spraw Socjalnych i Rodziny właściwym ze względu na miejsce wykonywanej pracy, w terminie do 7 dni od dnia rozpoczęcia pracy. Również w terminie do 7 dni od dnia zakończenia pracy przez pracownika zagranicznego, pracodawca ma obowiązek złożyć kartę informacyjną w ww. urzędzie.

W przypadku, gdy pracodawcą jest osoba zagraniczna, wykonująca na terenie Słowacji np. usługi budowlano – montażowe, obowiązek wypełnienia i przekazanie karty informacyjnej ma pracodawca zagraniczny. W odniesieniu do obywateli UE zatrudnionych na terenie Słowacji przez pracodawcę zagranicznego, kartę informacyjną o rozpoczęciu lub zakończeniu pracy, może złożyć słowacka osoba prawna lub fizyczna upoważniona przez pracodawcę zagranicznego.

W przypadku obywateli UE/EOG, którzy przed 1 maja 2004 r. byli zatrudnieni na terenie Słowacji na podstawie zezwolenia na pracę, zgłoszenie na podstawie kart informacyjnych nie jest wymagane.

Podstawowym przepisem prawnym określającym zasady zatrudniania obcokrajowców na terytorium Republiki Słowackiej jest Ustawa nr 5/2004 o usługach w zakresie zatrudnienia. Ustawa, wytyczne do ustawy oraz inne szczegółowe informacje dot. prawa pracy i ubezpieczenia itp. dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodziny RS <http://www.employment.gov.sk>.

Obywatele EOG, zatrudnieni na terytorium Słowacji oraz członkowie ich rodzin (podobnie zresztą jak obywatele słowaccy przy zmianie miejsca pobytu), są zobowiązani do zameldowania się (rejestracji) w miejscowym urzędzie policji, zgodnie z Ustawą nr 48/2002 Z.z. o pobycie obcokrajowców na terytorium Słowacji.

Przy rejestracji należy okazać dokument uprawniający do przekroczenia granicy oraz potwierdzający prawo do zakwaterowania na terenie Słowacji (umowa najmu mieszkania, zaświadczenie o zakwaterowaniu w hotelu lub pensjonacie). Na wniosek obcokrajowca, Urząd Policji jest zobowiązany do wydania karty pobytowej. W tym przypadku należy dodatkowo przedłożyć 3 zdjęcia oraz opłatę skarbową w wysokości 100 SKK.

Przepływ kapitału między Polską a Słowacją

Zgodnie z umową między Polską a Słowacją w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji, każda z umawiających się stron, na której terytorium dokonane zostały inwestycje przez inwestorów drugiej umawiającej się strony, przyzna tym inwestorom swobodny transfer, w wymiennej walucie, kwot związanych z tymi inwestycjami, a w szczególności:

- a) kapitału i kwot dodatkowych niezbędnych do utrzymania lub rozszerzenia inwestycji;
- b) zysków, odsetek, dywidend i innych bieżących przychodów;
- c) spłaty pożyczek prawidłowo zaciągniętych, udokumentowanych i związanych z konkretną inwestycją;
- d) należności licencyjnych i honorariów;
- e) kwot pochodzących z całkowitej lub częściowej likwidacji inwestycji;
- f) kwot z tytułu odszkodowań;
- g) zarobków obywateli jednej strony dopuszczonych do pracy w związku z inwestycją na terytorium drugiej strony.

Transfery będą dokonywane bez zwłoki w walucie wymiennej według kursu stosowanego w dniu transferu i zgodnie z procedurą przewidzianą

w ustawodawstwie umawiającej się strony, na której terytorium została dokonana inwestycja. Tekst Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji dostępny jest na stronie internetowej Wydziału Ekonomiczno-Handlowego Ambasady RP w Bratysławie www.weh.polamb.sk.

Zgodnie z Prawem Dewizowym RS, jednostki organizacyjne zagranicznych osób prawnych mają prawo do pokrywania swych zobowiązań zagranicznych w walutach wymiennalnych oraz prawo do swobodnego transferu zysku za granicę, po uregulowaniu miejscowych zobowiązań podatkowych. Dokumentowanie transferów zagranicznych wymagane jest tylko na żądanie banku realizującego transakcję. Koszty transferu kapitału nie są określone w przepisach prawnych i uzależnione są wyłącznie od umów pomiędzy klientami zlecającym transfer, a bankami wykonującymi to zlecenie.

Zasady przeprowadzania przetargów publicznych

Zasady przeprowadzanie przetargów publicznych reguluje Ustawa nr 523/2003 Z.z. o zamówieniach publicznych. Ustawa określa metody i formy realizacji zamówień publicznych dot. zawierania umów o dostawie towarów, prac oraz świadczeniu usług. Zgodnie z Ustawą, przy realizacji zamówień publicznych muszą być przestrzegane zasady przejrzystości, równego traktowania oraz niedyskryminacji zainteresowanych, przy równoczesnym dotrzymanyu zasad gospodarności w wydatkowaniu środków finansowych.

Ustawa transponuje do porządku prawnego Słowacji, obowiązujące w tym zakresie przepisy prawne UE. Wykaz przejętych przepisów UE zawiera Załącznik nr 1 do Ustawy.

Nadzór nad realizacją Ustawy o zamówieniach publicznych sprawuje Urząd Zamówień Publicznych. Na stronach internetowych tego Urzędu www.uvo.gov.sk znajduje się m.in. jednolity tekst ww. ustawy (również w jęz. angielskim), Biuletyn Zamówień Publicznych, decyzje Urzędu w sprawach zamówień oraz wykaz firm, które uprawnione są do udziału w przetargach publicznych bez każdorazowego spełnienia warunków wynikających z § 29 cyt. Ustawy.

Wg raportu Słowackiego Urzędu Zamówień Publicznych, w 2003 r. zawarto 9522 umów w trybie zamówień publicznych z czego 62,5 % w formie rokowań niejawnych, a 33,5 % w formie przetargów publicznych. Pozostałe formy zamówień (rokowania jawne oraz przetargi ograniczone) stanowiły ok. 4 % ogółu zamówień. Największą ilość umów w trybie zamówień publicznych zawarły monopole naturalne (4225) oraz centralne urzędy państwowe (3172). Ogólna wartość umów zawartych w trybie zamówień publicznych w 2003 r. wyniosła 62,2 mln SKK.

Z dostawcami zagranicznymi zawarto w 2003 r. ogółem 466 umów o łącznej wartości 7,4 mld SKK. Największy udział w zamówieniach publicznych mieli Czesi (34,8 %) następnie Niemcy (30,8 %) oraz Francuzi (24,9 %).

**Umowy z dostawcami zagranicznymi
zawarte w trybie zamówień publicznych w 2003 r.**

Wyszczególnienie	Cena umowna (w tys. SKK z VAT)	Udział (w %)	Liczba umów
Czechy	2 573 820	34,85	342
Niemcy	2 277 626	30,84	53
Francja	1 840 474	24,92	8
Szwajcaria	298 387	4,04	6
Austria	164 687	2,23	22
Italia	58 291	0,79	26
Rosja	48 448	0,66	6
Wyspy Dziewicze	35 000	0,47	1
Wielka Brytania	33 501	0,45	11
USA	16 543	0,22	4
Węgry	11 757	0,16	3
Estonia	10 116	0,14	3
Izrael	6 712	0,09	2
Holandia	5 707	0,08	4
Polska	2 637	0,04	5
Irlandia	906	0,01	1
Razem	7 384 612	100	497

Ochrona praw autorskich

Nadzór nad realizacją obowiązujących w Republice Słowackiej regulacji prawnych w zakresie patentów, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i regionalnych oraz umów międzynarodowych, sprawuje Państwowy Urząd Własności Przemysłowych Republiki Słowackiej. Na stronie internetowej tego urzędu www.indprop.gov.sk znajdują się wszelkie obowiązujące akty prawne w tym zakresie oraz umowy międzynarodowe podpisane przez Republikę Słowacką.

Prawa autorskie w republice Słowackiej chronione są na podstawie Ustawy nr 618/2003 Zb. o prawie autorskim oraz prawach związanych z prawem autorskim. Ochrona prawna wg ww. ustawy obejmuje dzieła autorskie obywateli słowackich oraz dzieła opublikowane na terenie Słowacji bez względu na obywatelstwo i miejsce zamieszkania autora. Ochronie podlegają również prezentacje artystyczne, zapisy dźwiękowe, audio-wizualne oraz bazy danych wytworzone lub opublikowane na terytorium Słowacji.

Patenty zgodnie z Ustawą nr 435/2001 Z.z. o patentach oraz dodatkowych świadectwach ochronnych w brzmieniu ustawy nr 402/2002 Z.z., patenty udzielane są na nowe wynalazki, które mają zastosowanie w przemyśle, po wykonaniu ich formalno-prawnej oraz merytorycznej analizy. Analiza wykonywana jest na wniosek zgłaszającego, który powinien być złożony najpóźniej do 36 miesięcy od złożenia wniosku patentowego. Patenty mogą być przyznawane również na substancje chemiczne i farmaceutyki. Okres ochrony patentowej wynosi 20 lat od złożenia wniosku patentowego.

Jako wzory przemysłowe, mogą być chronione nowe rozwiązania techniczne, które przekraczają ramy zwykłych czynności zawodowych i mają zastosowanie w przemyśle. Ochrona wzorów przemysłowych polega na jego rejestracji w Państwowym Urzędzie Własności Przemysłowych RS. Przed rejestracją wykonywana jest analiza wniosku pod względem formalno-prawnym. Ochrona wzoru przemysłowego trwa 4 lata od dnia rejestracji. Na podstawie wniosku właściciela wzoru, okres ochrony może być przedłużany dwukrotnie - każdorazowo o 3 lata. Regulacje prawne dotyczące ochrony wzorów przemysłowych zawierają Ustawy nr 478/1992 Zb. oraz nr 90/1993 Z.z.

Znaki towarowe wg ustawa nr 55/1997 Z.z. o ochronie znaków towarowych, znakiem towarowym jest oznaczenie słowne lub graficzne odróżniające towar lub usługę jednej osoby od towaru lub usługi drugiej osoby. Ustawa określa również wyjątki, które nie mogą być uznane za znak towarowy np. znaki zawierające nazwy państw, regionów, oznaczenia kłamiwe itp. Wniosek w sprawie ochrony znaku towarowego może złożyć jakakolwiek osoba prawna lub fizyczna. Okres ochrony wynosi 10 lat od dnia złożenia wniosku. Na wniosek właściciela znaku, ochronę można przedłużyć na następne 10 lat.

Polityka transportowa, wymagane dokumenty, warunki techniczne

Zgodnie z Rozporządzeniem Rządu RS nr 21/2000, głównym celem polityki transportowej państwa jest zabezpieczenie koordynacji rozwoju poszczególnych działów transportu w celu efektywnego zaspokojenia potrzeb transportowych społeczeństwa w wymaganym czasie i jakości.

Do długoterminowych celów polityki transportowej Słowacji należą głównie:

- racjonalne wykorzystywanie zasobów oraz terytorium państwa w celu trwałego rozwoju bardziej ekologicznych, efektywnych i bezpiecznych systemów transportowych,
- czerpanie korzyści wynikających z położenia geograficznego państwa z wykorzystaniem połączeń krajowej infrastruktury komunikacyjnej z europejską siecią transportową,
- proporcjonalny rozwój transportu odpowiadający popytowi wewnętrznemu,
- ochrona środowiska naturalnego przy wyznaczaniu i budowie tras komunikacyjnych, zgodnie z celami polityki ekologicznej,
- trwale utrzymywanie oraz podnoszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Zasady ruchu drogowego na terytorium Słowacji określa ustawa nr 315/1996 z.z. „Kodeks Drogowy”, natomiast warunki techniczne, jakie powinny spełniać samochody w ruchu drogowym, określa Rozporządzenie Ministra Transportu Poczty i Telekomunikacji nr 116/1997 Z.z. o warunkach ruchu na komunikacjach naziemnych. Aktualne ustawy i rozporządzenia w zakresie transportu dostępne są na stronach internetowych ww. Ministerstwa www.telecom.gov.sk

Wszelkie dokumenty transportowe wydawane na terenie Polski zgodnie z obowiązującymi przepisami, niezbędne przy prowadzeniu samochodu (prawo jazdy, świadectwo techniczne pojazdu, ubezpieczenie, dokumenty transportowe itp.) ważne są również na terytorium Słowacji.

Samochody osobowe poruszające się po słowackich autostradach i drogach szybkiego ruchu muszą posiadać winiety naklejone na przedniej szybie pojazdu. Cena winiety uzależniona jest od masy całkowitej samochodu oraz czasu pobytu na terenie Słowacji.

Cena winiety rocznej w 2005 r. wynosi:

a) do 3,5 tony włącznie	1 100 SKK
b) od 3,5 tony do 12,0 ton	7 500 SKK
c) włącznie powyżej 12,0 ton	15 000 SKK

Cena winiety miesięcznej wynosi:

a) do 3,5 tony włącznie	300 SKK
b) od 3,5 tony do 12,0 ton	2 000 SKK
c) włącznie powyżej 12,0 ton	3 000 SKK

Cena winiety tygodniowej wynosi:

a) do 3,5 tony włącznie	150 SKK
b) od 3,5 tony do 12,0 ton	800 SKK
c) włącznie powyżej 12,0 ton	1 400 SKK

Cena winiety jednodniowej wynosi:

a) od 3,5 tony do 12,0 ton	200 SKK
b) włącznie powyżej 12,0 ton	300 SKK

Na stronie <http://www.telecom.gov.sk/doprava/cesta/letak04.pdf> dostępna jest mapa wyznaczająca odcinki dróg i autostrad gdzie obowiązują winiety.

Międzynarodowe trasy komunikacyjne wyznaczone są na stronie http://www.telecom.gov.sk/doprava/cesta/velka_mapa2.jpg.

Normy, certyfikacja i jakość wyrobów

Zgodnie z zasadami „wzajemnego uznawania” zawartymi w umowach akcesyjnych, kraj członkowski UE nie może zabronić sprzedaży wyrobu na swym terytorium, jeżeli jest on wyprodukowany na terytorium drugiego kraju członkowskiego zgodnie z przepisami prawnymi tego drugiego kraju. Kraj członkowski, w którym sprzedawane są wyroby wyprodukowane w drugim kraju członkowskim, może jednak zażądać dokonania porównania poziomu

bezpieczeństwa wyrobu pochodzącego z drugiego kraju członkowskiego analogicznego poziomem bezpieczeństwem analogicznego wyrobu wyprodukowanego we własnym kraju.

Tak więc wyrób wyprodukowany w Polsce, spełniający przepisy prawne i normy obowiązujące w Polsce, może być sprzedawany również na rynku słowackim bez jakichkolwiek dodatkowych badań czy certyfikatów. Słowacki importer powinien jednak okazać organom kontrolnym kopie certyfikatów, atestów, deklaracji zgodności itp. wydanych przez upoważnione do tego polskie instytucje, potwierdzających spełnienie wymogów wynikających z przepisów analogicznego norm polskich.

Jeżeli towar produkowany jest wyłącznie na rynek słowacki tzn. nie jest wprowadzany do obrotu na terenie Polski, a zatem nie musi spełniać norm polskich, powinien odpowiadać obowiązującym normom słowackim. W odniesieniu do tych wyrobów wymagane są atesty, certyfikaty, deklaracje zgodności itp. obowiązujące na rynku słowackim. Wydawaniem certyfikatów oraz badaniami zgodności wyrobów na terenie Słowacji zajmują się jednostki certyfikujące posiadające autoryzację Słowackiego Urzędu ds. Normalizacji, Metrologii i Badań. Zestawienie tych jednostek, jak również aktualne przepisy prawne i normy w zakresie badań i certyfikacji wyrobów, znajduje się na stronie internetowej ww. Urzędu <http://www.normoff.gov.sk/>

Większość wyrobów przemysłowych sprzedawanych na rynku słowackim musi odpowiadać unijnym normom bezpieczeństwa i posiadać oznakowanie CE. Dotyczy to m.in.:

- aktywnych implantów medycznych,
- urządzeń przeznaczonych do użytku poza pomieszczeniami,
- jachtów (łodzi) rekreacyjnych,
- maszyn,
- materiałów wybuchowych do użytku cywilnego,
- nieautomatycznych urządzeń ważących,
- niskonapięciowych wyrobów elektrycznych (LVD),
- prostych zbiorników ciśnieniowych,
- chłodziarek i zamrażarek,
- kotłów wodnych,
- stabilizatorów do oświetlenia jarzeniowego,
- urządzeń do użytku w atmosferach wybuchowych,
- środków ochrony indywidualnej (PPE),
- urządzeń ciśnieniowych, gazowych, medycznych, diagnostycznych, linowych,
- wyposażenia radiowego i terminali telekomunikacyjnych,
- wyrobów budowlanych,
- zabawek.

Wymogi fitosanitarne i weterynaryjne

Zgodnie z § 30 oraz 31 Ustawy nr 488/2002 Z.z. o opiece weterynaryjnej z późniejszymi zmianami, przedmiotem wymiany z zagranicą mogą być zwierzęta oraz produkty pochodzenia zwierzęcego które:

- spełniają wymogi określone obowiązującymi przepisami prawa, a zwłaszcza rozporządzeniami rządowymi dot. poszczególnych grup towarowych
- pochodzą z hodowli, oraz zakładów przetwórczych posiadających odpowiednie zezwolenia produkcyjne
- posiadają wymagane certyfikaty zatwierdzone przez władze weterynaryjne, spełniające wymogi UE

Zwierzęta oraz produkty pochodzenia zwierzęcego podlegają kontroli przy wymianie pomiędzy krajami UE zgodnie z Dyrektywami Rady UE nr 89/662/EHS oraz 90/425/EHS oraz Rozporządzeniami Rządu RS nr 292/2003 Z.z. oraz 293/2003 Z.z.

Podstawowymi przepisami prawnymi w zakresie produkcji i kontroli artykułów rolno-spożywczych są ustawy nr 152/1995 o artykułach spożywczych oraz nr 272/1994 o ochronie zdrowia ludności. Słowacja w pełni przejęła prawodawstwo UE w zakresie produkcji, obrotu i wymiany artykułów rolno-spożywczych włącznie wymaganej certyfikacji HACCP.

Wspólnym przepisem wykonawczym do ww. ustaw jest tzw. Kodeks Spożywczy Republiki Słowackiej dostępny są na stronie internetowej Słowackiego Urzędu Weterynaryjno-Spożywczego www.svps.sk, który sprawuje nadzór nad dotrzymaniem przepisów wynikających z obowiązujących ustaw.

Sprzedaż i nabycie towarów

Na podstawie ustawy nr 199/2004 Zb. Słowacja przejęła do swego porządku prawnego taryfę celną Unii Europejskiej. Rynek Republiki Słowackiej w świetle cyt. ustawy od 1 maja 2004 r. jest wewnętrznym rynkiem Unii Europejskiej. Procedury celne dot. eksportu i importu do i z państw trzecich, nie będących członkami UE, zostały dostosowane do prawa celnego UE.

Ustawa „Prawo celne” oraz aktualna Taryfa Celną Republiki Słowackiej dostępne są na stronie www.colnasprava.sk

Sprzedaż towarów pochodzenia polskiego na rynku słowackim oraz nabycie na tym rynku towarów pochodzenia słowackiego przez osobę krajową, od daty akcesji Polski i Słowacji do UE, traktowane są jako operacje wewnątrzunijne.

Polski producent lub eksporter, przy sprzedaży towarów odbiorcom słowackim będącym płatnikami VAT-u na terenie Słowacji, wystawia dokument sprzedaży (fakturę) bez podatku VAT umieszczając na nim nr identyfikacyjny do VAT słowackiego odbiorcy. Słowacki odbiorca jest zobowiązany do zapłaty podatku VAT od nabytego towaru na Słowacji wg stawki obowiązującej w tym kraju (19%). Przy sprzedaży towaru osobie słowackiej nie będącej płatnikiem podatku VAT, do ceny towaru należy doliczyć VAT obowiązujący w Polsce.

Inne wymogi rynku słowackiego wobec towarów importowych

Zgodnie z zasadami „wzajemnego uznawania” zawartymi w umowach akcesyjnych, kraj członkowski UE nie może zabronić sprzedaży wyrobu na swym terytorium, jeżeli jest on wyprodukowany na terytorium drugiego kraju członkowskiego zgodnie z przepisami prawnymi tego drugiego kraju. Kraj członkowski, w którym sprzedawane są wyroby wyprodukowane w drugim kraju członkowskim, może jednak zażądać dokonania porównania poziomu bezpieczeństwa wyrobu pochodzącego z drugiego kraju członkowskiego analogicznego poziomem bezpieczeństwem analogicznego wyrobu wyprodukowanego we własnym kraju.

Tak więc wyrób wyprodukowany w Polsce, spełniający przepisy prawne i normy obowiązujące w Polsce, może być sprzedawany również na rynku słowackim bez jakichkolwiek dodatkowych badań czy certyfikatów. Słowacki importer powinien jednak okazać organom kontrolnym kopie certyfikatów, atestów, deklaracji zgodności itp. wydanych przez upoważnione do tego polskie instytucje, potwierdzających spełnienie wymogów wynikających z przepisów analogicznych norm polskich. Jeżeli towar produkowany jest wyłącznie na rynek słowacki tzn. nie jest wprowadzany do obrotu na terenie Polski, a zatem nie musi spełniać norm polskich, powinien odpowiadać obowiązującym normom słowackim. W odniesieniu do tych wyrobów wymagane są atesty, certyfikaty, deklaracje zgodności itp. obowiązujące na rynku słowackim. Wydawaniem certyfikatów oraz badaniami zgodności wyrobów na terenie Słowacji zajmują się jednostki certyfikujące posiadające autoryzację Słowackiego Urzędu ds. Normalizacji, Metrologii i Badań. Zestawienie tych jednostek, jak również aktualne przepisy prawne i normy w zakresie badań i certyfikacji wyrobów, znajduje się na stronie internetowej ww. Urzędu <http://www.normoff.gov.sk/> Większość wyrobów przemysłowych sprzedawanych na rynku słowackim musi odpowiadać unijnym normom bezpieczeństwa i posiadać oznakowanie CE. Dotyczy to m.in.:

- aktywnych implantów medycznych;
- urządzeń przeznaczonych do użytku poza pomieszczeniami;
- jachtów (łodzi) rekreacyjnych;
- maszyn;
- materiałów wybuchowych do użytku cywilnego;
- nieautomatycznych urządzeń ważących;
- niskonapięciowych wyrobów elektrycznych (LVD);
- prostych zbiorników ciśnieniowych;
- chłodziarek i zamrażarek;
- kotłów wodnych;
- stabilizatorów do oświetlenia jarzeniowego;
- urządzeń do użytku w atmosferach wybuchowych;
- środków ochrony indywidualnej (PPE);
- urządzeń ciśnieniowych, gazowych, medycznych, diagnostycznych, linowych;
- wyposażenia radiowego i terminali telekomunikacyjnych;
- wyrobów budowlanych;
- zabawek.

3.5. Koszty pracy na Słowacji

Od pewnego czasu organizacje przedsiębiorców występują o zmniejszenie obciążeń funduszy płac, które na Słowacji są znaczne. Pracodawcy i pracownicy muszą razem, co miesiąc, odprowadzić 48,6% funduszu płac brutto na ubezpieczenia społeczne. Jeśli do tego dodać 19% liniowy, podatek dochodowy to okaże się, że koszty pracy w gospodarce słowackiej nie należą wcale do tak niskich jak się dość powszechnie sądzi. Szczegółowe obciążenia płac pokazuje poniższa tablica:

Rodzaj obciążenia	Płaci pracownik	Płaci pracodawca
Składka emerytalna	4,00%	16,00%
Składka zdrowotna	4,00%	10,00%
Składka rentowa	3,00%	3,00%
Składka chorobowa	1,40%	1,40%
Fundusz rezerwowy	0,00%	2,75%
Ubezpieczenie od bezrobocia	1,00%	1,00%
Ubezpieczenie wypadkowe	0,00%	0,80%
Fundusz gwarancyjny	0,00%	0,25%
Obciążenia łącznie	13,40%	35,20%

Ministerstwo Finansów dosyć zdecydowanie odrzuciło postulaty organizacji biznesowych. Wg resortu stanie się do możliwe najwcześniej w przyszłym roku, kiedy powstaną ku temu sprzyjające warunki. Chodzi zwłaszcza o sytuację finansową „Słowackiej Ubezpieczalni”, zwłaszcza tworzonego w niej deficytowego funduszu emerytalnego. Niektórzy obserwatorzy łączą to jednak z wyborami parlamentarnymi, które powinny się odbyć właśnie w roku 2006.

4. Informacje użyteczne dla współpracy

4.1. Oferty firm słowackich, usługi, badania rynku, współpraca handlowa

Portal internetowy www.slovakindustry.com oferuje:

- umieszczenie w bazie własnej oferty handlowej (bezpłatnie);
- skorzystanie z bazy ofert przedsiębiorstw ze Słowacji jak i z zagranicy;
- przeprowadzenie analizy słowackiej firmy;
- wyszukiwanie słowackich partnerów.

CompanyService s.r.o.

Marothyho 6, 811 06 Bratislava, Słowacja

tel: 00 421 2 59 30 50 30

fax: 00 421 2 59 30 50 40

office@companyservice.sk

www.companyservice.sk

Firma pomaga inwestorom zdobyć rozeznanie na rynku słowackim, odciążając ich od obowiązków związanych z wprowadzaniem i przestrzeganiem słowackich przepisów administracyjnych.

Usługi:

- założenie firmy na rynku słowackim;
- dostosowanie istniejącej firmy do lokalnych procedur;
- pośrednictwo przy poszukiwaniu zakwaterowania;
- księgowość;
- prowadzenie pełnej administracji w firmie;
- usługi związane z utworzeniem i administrowaniem strony internetowej;
- doradztwo podatkowe;
- pomoc przy przeprowadzaniu operacji bankowych;
- tłumaczenia.

Merkanta International spol. s r.o.

ul. Včelárska 2, 821 05 Bratislava, Słowacja

tel: 00 421 2 43414353

fax: 00 421 2 43337280

merkanta@netax.sk

Firma zajmuje się obrotem następującymi towarami:

odtłuszczony śrut sojowy, białkowy koncentrat z soi, olej sojowy w stanie surowym, mączka rybna, mieszanka zastępująca mleko, mieszanki wzbogacane o witaminy i minerały, preparaty witaminowo mineralne, zboża, rośliny oleiste, cukier

Temax, spol. s r.o.

Vladimír Gorný – osoba kontaktowa

ul. 9 líp č.366, 913 21 Trenčianska Turna, Słowacja

tel./fax: 00 421 32 6486254

tamax@tamax.sk

Słowacka firma handlowa z siedzibą w Trenčinie zainteresowana jest nawiązaniem kontaktów handlowych z firmą z Polski. Temax poszukuje przedstawiciela na północną Polskę i Warszawę, który zajmie się sprzedażą i dystrybucją słowackiego kamienia technicznego – artystycznego mającego zastosowanie w budownictwie m.in. jako materiał wykończeniowy do wnętrz.

Ze swojej strony firma proponuje prowadzenie przedstawicielstwa polskiej firmy oferującej asortyment budowlany na terytorium Republiki Słowackiej.

EasyLink Business Services

Michal Porubec – branch manager
ul. Medved'ovej 17, Słowacja
tel. 00 421 2 6231-6687
mporubec@easylink.sk

www.easylink.sk

Firma oferuje m.in. następujące usługi:

- badania rynku czeskiego i słowackiego;
- wyszukiwanie partnerów handlowych;
- badania marketingowe, opracowania;
- prowadzenie przedstawicielstwa;
- tworzenie stron www;
- tłumaczenia;
- organizowanie spotkań handlowych, misji, konferencji, seminariów.

Start SK spol. s r.o.

ul. Leškova 3, 811 04 Bratysława, Słowacja
Ingrid Slučiaková – osoba kontaktowa
tel. 00 421 2 52 44 21 86-7
sluciakova@agentura-start.sk

Firma oferuje usługi:

- pośrednictwo handlowe (hurtowe jak i detaliczne);
- rekrutacja pracowników;
- zarządzanie zasobami ludzkimi;
- doradztwo ekonomiczne i organizacyjne;
- organizowanie kursów, szkoleń, seminariów;
- doradztwo w prowadzeniu działalności gospodarczej.

4.2. Pracownicy na Słowacji specjalizujący się w obrocie handlowym

Kancelaria Usług Handlowych „eMeS”

Mariusz Swiatłowski

rok założenia: 1992

z siedzibą w Koszycach (Wschodnia Słowacja), drugim co do wielkości mieście słowackim

ul.Dvorkinova 14, 040 22 KOŠICE, SŁOWACJA

Tel./ fax:00421 / 55 / 67.10.476

Tel.kom.00421 / 905.435.880

e-mail:emes@ke.telecom.sk

oferuje polskim firmom pragnącym: - wstąpić na rynek Republiki Słowackiej - uporządkować lub rozszerzyć swoje dotychczasowe kontakty handlowe ze słowackimi partnerami swoje usługi w zakresie doradztwa gospodarczego polegających na:

- opracowywaniu

- studiów o warunkach prowadzenia działalności gospodarczej na Słowacji;
- przekładów i tłumaczeń polsko-słowackich i słowacko-polskich w pełnym zakresie;
- planów marketingowych i biznesowych w celu najefektywniejszego zaistnienia na rynku słowackim.

- pomocy

- przy zakładaniu firmy;
- w prowadzeniu firmy;
- przy windykacji długów.

4.3. EUREK i SOLVIT**Międzynarodowa sieć pośrednictwa pracy EURES**

EURES jest siecią współpracy publicznych służb zatrudnienia krajów należących do EOG - Europejskiego Obszaru Gospodarczego - z innymi organizacjami regionalnymi, krajowymi i międzynarodowymi, działającymi w obszarze zatrudnienia, takimi jak związki zawodowe, organizacje pracodawców, władze lokalne i regionalne. W skład EOG wchodzi kraje Unii Europejskiej oraz Norwegia, Islandia, Szwajcaria i Lichtenstein. W uproszczeniu można stwierdzić, że do tej pory poszukujący pracy Polacy korzystali z usług polskich urzędów pracy. Od maja mogą korzystać z sieci usług europejskich pośredników pracy, odpowiedników naszych urzędów pracy w zakresie pośrednictwa pracy.

Sieć EURES ułatwia mieszkańcom EOG podejmowanie pracy poza krajem zamieszkania oraz wspiera pracodawców w rekrutacji pracowników z innych krajów EOG. EURES umożliwia osobom poszukującym pracy i pracodawcom dostęp do informacji oraz doradztwa ułatwiającego przepływ siły roboczej. Ten system pośrednictwa zawodowego umożliwia dostęp do wszystkich ogłoszeń o wakatach, które pracodawcy skierowali do urzędów pracy w krajach członkowskich.

Partnerzy sieci EURES wymieniają między sobą wszystkie informacje na temat wolnych miejsc pracy, profilu regionalnych rynków pracy oraz warunków życia i pracy. Sieć nieustannie się rozwija i rozbudowuje po to, by poprawić warunki swobodnego przepływu pracowników wewnątrz EOG. Dąży do stworzenia prawdziwego europejskiego rynku pracy. EURES można zatem rozumieć jako międzynarodową sieć pośrednictwa pracy funkcjonującą w obrębie EOG.

EURES jest jedną z podstawowych usług rynku pracy a składają się na nią takie usługi jak:

- udzielanie bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia zgodnie z prawem swobodnego przepływu pracowników w UE,
- udzielanie pracodawcom pomocy w uzyskaniu pracowników kwalifikacjach poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych,
- inspirowanie i organizowanie kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami,

- informowanie o sytuacji na rynkach pracy, z uwzględnieniem występujących tam zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- przeciwdziałanie i zwalczanie pojawiających się przeszkód w mobilności w dziedzinie zatrudnienia,
- informowanie pracowników publicznych służb zatrudnienia oraz związków zawodowych i organizacji pracodawców o usługach EURES,
- inicjowanie projektów o wymiarze międzynarodowym i zarządzanie nimi.

EURES działa w oparciu o sieć informatyczną i sieć ludzką. "Centrum" całego systemu jest strona internetowa <http://europa.eu.int/eures/index.jsp> zarządzana przez Komisję Europejską. Jest to najważniejszy portal UE dotyczący mobilności na rynku pracy, oferujący dostęp do ofert pracy w krajach Unii.

Oprócz oficjalnej strony Sieci EURES, każde państwo należące do sieci EURES posiada swą stronę internetową. Znaleźć na niej można informacje o wdrażaniu systemu, informacje o aktach prawnych, okresach przejściowych wprowadzonych przez poszczególne kraje dawnej Piętnastki, o warunkach życia i pracy w krajach EOG oraz oferty pracy.

Adres polskiej strony EURES: <http://www.praca.gov.pl/eures>

Adres słowackiej strony EURES: <http://www.eures.sk>

Rozwiązywanie problemów transgranicznych SOLVIT

SOLVIT jest systemem nieformalnego rozwiązywania problemów transgranicznych, na jakie napotykają uczestnicy Rynku Wewnętrznego, nieprawidłowego wynikających z nieprawidłowego stosowania prawa wspólnotowego przez organy administracji publicznej w Państwach Członkowskich (jak również w Islandii, Lichtenstein, Norwegii). Jeśli uznasz, że w wyniku niezgodnego z regułami Rynku Wewnętrznego działania administracji jednego z Państw Członkowskich, zanegowano Twoje prawo do osiedlenia się, podjęcia nauki, pracy czy prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium jednego z Państw Unii Europejskiej, skontaktuj się z Centrum Koordynacyjnym SOLVIT, które zostało utworzone aby pomóc Ci w rozwiązaniu Twojego problemu.

System funkcjonuje w oparciu o sieć Centrów Koordynacyjnych utworzonych w każdym Państwie Członkowskim, współpracujących ze sobą za pośrednictwem internetowej Bazy Danych, aby szybko i skutecznie znaleźć rozwiązanie przedstawionego do SOLVITu problemu. Zadaniem systemu nie jest zastąpienie istniejących mechanizmów rozwiązywania problemów transgranicznych, takich jak postępowanie sądowe na szczeblu krajowym lub wspólnotowym. SOLVIT stanowi dla nich alternatywę. Dochodzenie swoich praw na drodze sądowej jest często bardzo kosztowne i długotrwałe. SOLVIT oferuje Ci możliwość uzyskania szybkiego rozwiązania w Twojej sprawie: krajowe Centrum Koordynacyjne przekaże Twoją skargę do bliźniaczego Centrum Koordynacyjnego w Państwie Członkowskim, w którym pojawił się problem. Centrum to potwierdzi przyjęcie sprawy w ciągu tygodnia a następnie, współpracując z administracją swojego kraju – autorem/źródłem problemu, przedstawi ostateczne rozwiązanie w ciągu 10, najpóźniej 14 tygodni.

Zaproponowane rozwiązanie nie jest wiążące i nie istnieje możliwość jego formalnego zakwestionowania.

Jeśli chcesz zwrócić się do nas o pomoc w rozwiązaniu Twojego problemu, pamiętaj, że SOLVIT nie może zająć się sprawą, jeśli:

- nie ma ona charakteru „transgranicznego” czyli dotyczy sytuacji czysto wewnętrznej (problem wynika z niewłaściwego stosowania prawa europejskiego przez organ administracji krajowej);
- problem pojawił się w relacjach : przedsiębiorca – przedsiębiorca, konsument – przedsiębiorca; w tym wypadku należy zwrócić się do właściwych organizacji, które pomogą Ci rozwiązać problem o takim charakterze;
- postępowanie sądowe zostało już wszczęte.

Jak skontaktować się z krajowym Centrum Koordynacyjnym SOLVIT?

Jeśli chcesz przedstawić sprawę do systemu SOLVIT, skontaktuj się z Centrum Koordynacyjnym SOLVIT, które znajduje się w:

Ministerstwie Gospodarki i Pracy

Departament Stosunków Europejskich i Wielostronnych

Osoba kontaktowa: Katarzyna Pochew

Plac Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa

telefon: +48 22 693 53 60

Fax: +48 22 693 40 80

E-mail: solvit@mg.gov.pl

Możesz również wypełnić formularz i przesłać go pocztą elektroniczną na powyższy adres mailowy.

4.4. Targi i wystawy – Słowacja 2005

(dodatkowe informacje o imprezach i organizatorach znajdują się na podstronach poszczególnych imprez)

Prosimy, aby sprawdzać informacje również bezpośrednio na stronach organizatorów, gdzie znajdują się pełne listy imprez

www.incheba.sk

www.agrokomplex.sk

www.tmm.sk

www.bbexpo.sk

www.mss-po.szm.sk

www.vystavy.sk

Nazwa imprezy	Tematyka	Miejsce	Data
Investovanie - poistenie - sporenie	Inwestowanie, ubezpieczenia	Banská Bystrica	20.01.2005 - 23.01.2005
Exposhop	Handel	Bratislava	20.01.2005 - 23.01.2005
Poľovníctvo, rybárstvo, oddych	Myślistwo, wędkarstwo	Bratislava	20.01.2005 - 23.01.2005
Gastropack	Opakowania	Bratislava	20.01.2005 - 23.01.2005
Šport	Sport	Bratislava	20.01.2005 - 23.01.2005
ITF SlovakiaTour	Turystyka	Bratislava	20.01.2005 - 23.01.2005
Danubius gastro	Gastronomia, żywność, hotelarstwo	Bratislava	20.01.2005 - 23.01.2005
Aqua-Therm Nitra	Ogrzewanie, klimatyzacja	Nitra	08.02.2005 - 11.02.2005
Bytex	Meble, mieszkania, wnętrza, oświetlenie	Nitra	02.03.2005 - 06.03.2005
Fórum designu	Meble, mieszkania, wnętrza, oświetlenie	Nitra	02.03.2005 - 06.03.2005
Svetlo domova	Oświetlenie	Nitra	02.03.2005 - 06.03.2005
Nábytok a bývanie	Meble, mieszkania, wnętrza, oświetlenie	Nitra	02.03.2005 - 06.03.2005
Výstava psov	Wystawa psów	Nitra	12.03.2005 - 13.03.2005
Motocykel	Motoryzacja	Bratislava	15.03.2005 - 20.03.2005
Autosalón/Autoservis	Motoryzacja	Bratislava	15.03.2005 - 20.03.2005
Gastra	Gastronomia, żywność, hotelarstwo	Nitra	05.04.2005 - 08.04.2005
Alimenta	Gastronomia, żywność, hotelarstwo	Nitra	05.04.2005 - 08.04.2005
Kvalita	Jakość	Nitra	05.04.2005 - 08.04.2005
Racioenergia	Ogrzewanie, klimatyzacja	Bratislava	05.04.2005 - 09.04.2005

Climatherm	Ogrzewanie, klimatyzacja	Bratislava	05.04.2005 - 09.04.2005
Coneco	Materiały Budowlane	Bratislava	05.04.2005 - 09.04.2005
Motor Expo	Motoryzacja	Banská Bystrica	20.04.2005 - 23.04.2005
Mladý tvorca	Hobby, zabawki, rzemiosło, upominki, wolny czas	Nitra	21.04.2005 - 23.04.2005
Enviro	Ochrona środowiska naturalnego	Nitra	21.04.2005 - 23.04.2005
Gardenia	Ogrodnictwo	Nitra	21.04.2005 - 24.04.2005
Humanotech	Rehabilitacja	Nitra	21.04.2005 - 24.04.2005
Medifa	Farmaceutyka	Nitra	21.04.2005 - 24.04.2005
Interbeauty	Moda, kosmetyka	Bratislava	27.04.2005 - 01.05.2005
Hodiny a Klenoty	Zegary, biżuteria,	Bratislava	27.04.2005 - 01.05.2005
Intermoda	Moda, przemysł tekstylny	Bratislava	27.04.2005 - 01.05.2005
Dovolenka - Relax - Voľný čas	Turystyka	Bratislava	27.04.2005 - 01.05.2005
Flóra Bratislava	Ogrodnictwo	Bratislava	28.04.2005 - 02.05.2005
Stavebný veľtrh	Budownictwo	Banská Bystrica	03.05.2005 - 06.05.2005
Výstava regionálneho rozvoja a investičných príležitostí	Rozwój regionalny, inwestycje	Banská Bystrica	03.05.2005 - 06.05.2005
Cofax	Informatyka	Bratislava	10.05.2005 - 13.05.2005
Incheba	Chemia	Bratislava	10.05.2005 - 12.05.2005
Slovlabora	Laboratorium, badania	Bratislava	10.05.2005 - 12.05.2005
Slovregula	Miary, regulacja	Bratislava	10.05.2005 - 12.05.2005

Hydrotec	Gospodarka wodna	Bratislava	10.05.2005 - 12.05.2005
Rozvoj regiónov, miest a obcí	Rozwój regionów, turystyka	Bratislava	10.05.2005 - 12.05.2005
Ekotechnika	Ochrona środowiska naturalnego	Bratislava	10.05.2005 - 12.05.2005
COFAX	Informatyka	Bratislava	10.05.2005 - 13.05.2005
SNK	Motoryzacja	Prešov	19.05.2005 - 21.05.2005
Medzinárodný strojársky veľtrh	Maszyny, urządzenia	Nitra	24.05.2005 - 27.05.2005
Eurowelding	Spawalnictwo	Nitra	24.05.2005 - 27.05.2005
Cast - Ex	Hutnictwo, technologie	Nitra	24.05.2005 - 27.05.2005
Stavmech	Budownictwo	Nitra	24.05.2005 - 27.05.2005
Chemplast	Chemia	Nitra	24.05.2005 - 27.05.2005
Ema	Elektrotechnika, energetyka	Nitra	24.05.2005 - 27.05.2005
BZD 2004	Hobby, zabawki, rzemiosło, upominki, wolny czas	Bratislava	27.05.2005 - 28.05.2005
Výstava psov	Wystawa psów	Nitra	28.05.2005 - 29.05.2005
Medzinárodná výstava psov všetkých plemien	Wystawa psów	Bratislava	01.08.2005 - 03.08.2005
Agrokomplex	Rolnictwo, przemysł spożywczy	Nitra	18.08.2005 - 23.08.2005
Coopexpo	Gastronomia, żywność	Nitra	18.08.2005 - 23.08.2005
Živnostenské trhy	Wystawa małych i średnich przedsiębiorstw	Nitra	18.08.2005 - 23.08.2005
Kone a ľudia	Hodowla koni	Nitra	18.08.2005 - 23.08.2005
Autosalón	Motoryzacja	Nitra	07.09.2005 - 12.09.2005

Optic	Optyka oczna	Nitra	16.09.2005 - 18.09.2005
Šport Lína	Sport	Banská Bystrica	21.09.2005 - 24.09.2005
Výstava hotelierstva a priemyslu cestovného ruchu, nápojov...	Turystyka, hotelarstwo	Banská Bystrica	21.09.2005 - 24.09.2005
Slovenské dentálne dni	Stomatologia	Bratislava	05.10.2005 - 07.10.2005
Lignumexpo	Obróbka drewna	Nitra	11.10.2005 - 14.10.2005
Les	Leśnictwo	Nitra	11.10.2005 - 14.10.2005
TZB	Ogrzewanie, klimatyzacja	Bratislava	19.10.2005 - 23.10.2005
Moddom	Meble	Bratislava	19.10.2005 - 23.10.2005
Luxdom	Technika oświetleniowa	Bratislava	19.10.2005 - 23.11.2005
Techdom	AGD	Bratislava	19.10.2005 - 23.10.2005
Cleantech	Maszyny i urządzenia czyszczące	Bratislava	19.10.2005 - 23.10.2005
Art	Sztuki plastyczne	Bratislava	19.10.2005 - 23.10.2005
Handicap Slovakia	Służba zdrowia	Bratislava	19.10.2005 - 23.10.2005
Výstava psov	Wystawa psów	Nitra	05.11.2005 - 06.11.2005
Intermedia	Marketing, media	Bratislava	10.11.2005 - 12.11.2005
Office	Wyposażenie biura	Bratislava	10.11.2005 - 12.11.2005
Expomusic	Muzyka	Bratislava	10.11.2005 - 13.11.2005
Bibliotéka	Książki	Bratislava	10.11.2005 - 13.11.2005
Pedagogika	Kształcenie	Bratislava	10.11.2005 - 13.11.2005

Chovateľské dni	Hodowla	Nitra	02.12.2005 - 04.12.2005
Dni Vianoc v Inchebe	Targi Bożonarodzeniowe	Bratislava	05.12.2005 - 20.12.2005
Vianočné trhy	Targi Bożonarodzeniowe	Nitra	14.12.2005 - 18.12.2005

Inter Shoe – profesjonalna wystawa producentów i dystrybutorów obuwia, odbywająca się w Bratysławie dwa razy do roku (08 - 10.03.2005, 06 - 08.09.2005).
Organizator: Slovunion s.r.o. Sološnícka 49, 814 05 Bratislava,
tel./fax 00 421 2 65 42 67 22
e-mail: slovunion@pobox.sk

Lista B i C – targi częściowo refundowane

LISTA „B” targów, w których udział jest częściowo refundowany w ramach SPO-WKP

Informacje: www.eksporter.gov.pl, www.konkurencyjnosc.gov.pl

TRENCIN MESTO MODY

Trencin: 01-03.03.2005, oraz 12-14.09.2005, www.tmm.sk

Największa w swojej branży impreza w RS, z niemal 40-letnią tradycją, skierowana do profesjonalistów.

Zakres tematyczny: konfekcja damska, męska i dziecięca, tkaniny ubraniowe, obiciowe, zasłonowe, dywany, galanteria skórzana, wyroby kuśnierskie, kosmetyki, biżuteria, maszyny i urządzenia dla przemysłu tekstylnego, wyposażenie sklepów z odzieżą.

Svadba – wystawa mody ślubnej

MEDZINARODNY STROJARSKY VELTRH

Nitra: 24 – 27.05.2005, www.agrokomplex.sk

Targi zaliczane są do największych organizowanych w RS i tradycyjnie cieszą się dużym zainteresowaniem firm zagranicznych.

Impreza w swoim podstawowym zakresie ukierunkowana jest na przemysł maszynowy.

W ramach targów wydzielone są następujące grupy tematyczne:

- **Eurowelding** – technologie spawalnicze
- **Cast – Ex** – odlewnictwo, hutnictwo, metalurgia
- **Stavmech** – technika budowlana
- **Chemplast** – tworzywa sztuczne dla przemysłu maszynowego
- **EMA** – elektrotechnika, automatyzacja

MODDOM – Luxdom – Techdom – TZB – Cleantech

Bratysława: 19 – 23.10.2005, www.incheba.sk

Moddom – to tradycyjne, międzynarodowe targi mebli, wzornictwa, szeroko rozumianego wyposażenia i wykończenia wnętrz traktowanego kompleksowo. Oprócz typowych mebli do wnętrz mieszkalnych eksponowane są również meble biurowe i inne o wyspecjalizowanym przeznaczeniu. Kolejne znaczące zakresy tematyczne to: materiały do produkcji mebli, stolarka budowlana, tkaniny zasłonowe i obiciowe, ale także ozdobne i artystyczne elementy wyposażenia mieszkań takie jak obrazy i rzeźby.

Luxdom – to głównie technika oświetleniowa, ale także szkło użytkowe, porcelana i ceramika.

Techdom – sprzęt AGD i RTV, artykuły gospodarstwa domowego również nieelektryczne, systemy alarmowe, antywłamaniowe

TZB - systemy grzewcze, klimatyzacyjne, systemy sanitarne, elektroinstalacyjne.

Cleantech – maszyny i urządzenia czyszczące domowe i przemysłowe, środki czyszczące, systemy sanitarne, technologie unieszkodliwiania odpadów komunalnych, uzdatnianie wody.

LISTA „C” targów, w których udział jest częściowo refundowany w ramach SPO-WKP

Informacje: www.eksporter.gov.pl, www.konkurencyjnosc.gov.pl

ITF SLOVAKIATOUR

Bratysława: 20 – 23.01.2005, www.incheba.sk

Największe targi turystyczne w RS cieszące się dużym zainteresowaniem zagranicznych wystawców, oprócz biur podróży prezentują się tam również organizacje regionalne. Obejmują nie tylko promocję atrakcyjnych turystycznie miejsc, ale również całość zagadnień związanych z bazą noclegową i gastronomiczną, szeroko rozumianym wypoczynkiem i spędzaniem wolnego czasu.

Slovakiatour – targi ruchu turystycznego, prezentacja atrakcyjnych miejsc turystyki krajoznawczej i wypoczynkowej, oferty biur podróży

Polovnictvo a oddych – asortyment związany z myślistwem i wędkarstwem

Camera Slovakia – festiwal podróżniczych filmów, fotografii i publikacji

Sport – artykuły sportowe, sprzęt, odzież, wyposażenie klubów fitness

Danubis Gastro – Exposhop - targi gastronomiczne obejmujące zarówno wyposażenie obiektów zbiorowego żywienia, jak i prezentację producentów win oraz modne trendy sztuki kulinarnej

Gastropak – urządzenia i materiały opakowaniowe w przemyśle spożywczym

NABYTOK A BYVANIE

Nitra: 02-06.03.2005, www.agrokomplex.sk

Największe międzynarodowe targi meblarskie w RS prezentujące najnowsze trendy wzornictwa zarówno mebli do wnętrz mieszkalnych jak i biurowych, hotelowych, szkolnych oraz innych wyspecjalizowanych przeznaczeń. Ponadto: materiały do produkcji mebli, szeroko rozumiane wyposażenie wnętrz: tkaniny

obiciowe i zasłonowe, dywany, przedmioty ozdobne, kominki, stolarka budowlana, sprzęt oświetleniowy oraz AGD.

INTERMODA – INTERBEAUTY

Bratysława: 29.09 – 01.10.2005, www.incheba.sk

Zyskujące coraz większą popularność i znaczenie targi obejmujące całość zagadnień związanych z modą i urodą.

Intermoda – konfekcja damska, męska, dziecięca, dzianiny, moda młodzieżowa, wyroby kuśnierskie, odzież sportowa, dodatki, biżuteria, tkaniny, maszyny i urządzenia dla przemysłu tekstylnego, wyposażenie sklepów z odzieżą, fabryk i magazynów.

Interbeauty – kosmetyki, perfumy, manicure, pedicure, wyposażenie salonów kosmetycznych i fryzjerskich, technika opakowań w przemyśle kosmetycznym, wyposażenie klubów fitness, zdrowy styl życia i żywienia.